

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
 ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ແຜນປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດການປະມົງ

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້
 ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ
 ກໍລະກົດ 2016

Food and Agriculture
 organization of the
 United Nations

ສາລະບານ

Contents

ຄໍາຂອບໃຈ	
ACKNOWLEDGEMENT	
ຄໍາສັບຫຍໍ້ ABBREVIATION	I
ຄໍານຳ INTRODUCTION	I
ພາກທີ I. ພາກສະເໜີ	1
SECTION I. INTRODUCTION	1
1.1. ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສຳຄັນ	1
THE MAIN REASONS FOR WRITING THIS DOCUMENT	1
1.2. ເນື້ອໃນຂອງແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ	2
STRATEGIC IMPLEMENTATION PLAN	2
1.3. ຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ	2
OBJECTIVES AND PILLARS	2
1.4. ຂະບວນການພັດທະນາ ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ	3
SIP DEVELOPMENT PROCEDURE	3
ພາກທີ II. ບ່ອນອີງ, ສະພາບ ແລະ ທ່າແຮງດ້ານການປະມົງໃນ ສປປ ລາວ	4
SECTION II CURRENT STATUS AND POTENTIAL OF AQUACULTURE AND FISHERIES IN LAO PDR.	4
2.1. ບ່ອນອີງ	4
STRATEGIC POLICY DOCUMENTS	4
2.2. ສະພາບ ແລະ ທ່າແຮງ ດ້ານການປະມົງ	4
STATUS AND POTENTIAL OF AQUACULTURE AND FISHERIES	4
ກ. ສະພາບການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ	4
HISTORY OF THE FISHERIES DEVELOPMENT IN THE COUNTRY	4
2.3. ຂໍ້ສະດວກ ແລະ ທ່າແຮງດ້ານການປະມົງ	9
RESOURCES AND POTENTIAL OF THE FISHERIES	9
ຕາຕະລາງ ຂໍ້ມູນເນື້ອທີ່ແຫຼ່ງນໍ້າປະເພດຕ່າງໆ	10
ແຜນທີ່ ສູນ, ສະຖານີຜະລິດລູກປາຂອງ ລັດ ແລະ ຟາມເອກະຊົນໃນປີ 2015	12
2.4. ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງດ້ານການປະມົງ	13
PROBLEMS AND PENDING ISSUES FOR THE AQUACULTURE AND FISHERIES ...	13
2.5. ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ການພັດທະນາດ້ານປະມົງ	14
RISKS AND CHALLENGES FOR THE FISHERIES DEVELOPMENT	14
2.6. ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້	15
LESSON LEARNED	15
ພາກທີ III. ເປົ້າໝາຍຂອງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ	17

SECTION III STRATEGIC IMPLEMENTATION PLAN GOAL	17
3.1. ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ	17
FISHERIES PRODUCTION FOR FOOD SECURITY	17
ຕາຕະລາງ: ຄາດຄະເນການບໍລິໂພກປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ແບ່ງຕາມຕົວເມືອງ, ຊຸມນະບົດ ແລະ ແບ່ງຕາມພາກ (ກິໂລ/ຄົນ/ປີ)	18
ຕາຕະລາງ: ຜົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ປີ 2010-2014	19
3.2. ການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ເປັນສິນຄ້າ.....	22
FISHERY PRODUCTION FOR COMMODITY AND TRADE.....	22
ແຜນທີ່ສະແດງ 11 ແຂວງ ທີ່ມີທ່າແຮງໃນການສົ່ງເສີມການລ້ຽງປາໃນກະຊັງ.....	24
ແຜນທີ່ສະແດງ ບ້ານທີ່ລ້ຽງປາໃນກະຊັງ.....	25
3.3. ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ.....	26
DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE FISHERIES AND AQUACULTURE.....	26
PRODUCT-ION (INCLUDING CLIMATE CHANGE	26
ຫັນປ່ຽນຮູບແບບການລ້ຽງຈາກແບບກຸ້ມກິນໄປສູ່ການລ້ຽງກາຍເປັນສິນຄ້າ ເທື່ອລະກ້າວ	27
ພາກທີ IV. ແຜນວຽກ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ.....	28
SECTION IV WORKPLANS TO SUPPORT THESTRATEGIC IMPLEMENTATION GOALS	28
4.1. ການກຳນົດເຂດການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ.....	29
ZONING FOR FISHERY DEVELOPMENT	29
4.2. ການຍົກຜະລິດຕະພາບການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າ	38
FISH AND AQUATIC ANIMALS PRODUCTION SHIFTING.....	38
ດ້ານການຜະລິດແນວພັນປາ ແລະ ສັດນໍ້າ	38
4.3. ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງແບບຍືນຍົງ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບປ່ຽນປ່ຽນປ່ຽນຂອງດິນຟ້າອາກາດ.....	41
SUSTAINABILITY MANAGEMENT OF THE FISHERY AND CLIMATE	41
CHANGE ADAPTATION RELATED.....	41
ກ. ການຄຸ້ມຄອງປາທຳມະຊາດ.....	41
FISHERIES MANAGEMENT.....	41
ຂ. ຄຸ້ມຄອງການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ.....	44
AQUACULTURE MANAGEMENT	44
4.4. ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດດ້ານການປະມົງ	46
FISHERIES SCIENCE RESEARCH.....	46
4.5. ການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ແລະ ບໍລິການເຕັກນິກດ້ານການປະມົງ	48
FISHERIES EXTENSION AND SERVICES	48
4.6. ການປັບປຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ.....	50
INFRASTRUCTURE IMPROVEMENT AND CONSTRUCTION	50
ລະບົບການຄຸ້ມຄອງສະຖານີຜະລິດພັນປາຂອງລັດ	51
STATE HATCHERY MANAGEMENT	51
4.7. ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ.....	53

HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT	53
ກ. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງກົງຈັກຕາມສາຍຕັ້ງ	54
ຂ. ການຍົກລະດັບຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ:.....	54
ຄ. ແບບແຜນວິທີເຮັດວຽກ ແລະ ການປະສານສົມທົບ.....	55
5.8. ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ.....	56
MONITORING AND EVALUATION PROCESS	56
ພາກ V ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ.....	58
SECTION V PRIORITY GENERIC PROJECTS AND INVESTMENT SUPPORTED	58
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ	60
ຜົນໄດ້ຮັບຜົນໄດ້ຮັບ, ຄາດໝາຍ ແລະ ຕົວຊີ້ວັດ.....	69

ຄໍາຂອບໃຈ

Acknowledgement

ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມພາກພູມໃຈ ທີ່ໄດ້ນໍາສະເໜີຜົນສໍາເລັດການສ້າງແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດການປະມົງໃນຮອບ 5 ປີຂ້າງໜ້າ (2015-2020) ແລະ ວິໄສທັດໃນການປະຕິບັດຍຸດທະສາດໃນ 10 ປີຕໍ່ໜ້າ (2015-2025). ເນື້ອໃນບົດແນະນຳດັ່ງກ່າວໄດ້ມີການກັນຕອງ, ສັງລວມແນວຄວາມຄິດ ຄໍາເຫັນຈາກ ຂັ້ນນໍາລະດັບກົມ, ພະແນກ, ວິຊາການ, ຊ່ຽວຊານສະເພາະດ້ານ ຈາກຫຼາຍຂະແໜງການຂອງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນລະດັບສູນກາງ, ລະດັບແຂວງ, ລະດັບເມືອງ ໃນທົ່ວປະເທດ ເປັນຕົ້ນ.

ສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ເປົ້າໝາຍສໍາຄັນ ຂອງແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດນີ້ກໍແມ່ນ ເຮັດແນວໃດຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນລາວໄດ້ຊົມໃຊ້ຊີ້ນປາ ເຂົ້າໃນການບໍລິໂພກໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ, ທັງເປັນແຫຼ່ງສ້າງລາຍຮັບຂອງຄອບຄົວ, ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ ຄຽງຄູ່ກັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈໍານວນປະຊາກອນ, ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການທ່ອງທ່ຽວ, ປະກອບສ່ວນໃນການແກ້ໄຂ ແລະ ຫຼຸດ ຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນລາວ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020 ແລະ ປີ 2025.

ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດນີ້ໃຊ້ເປັນຄູ່ມືໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ, ພະນັກງານ, ວິຊາການການປະມົງ ຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ ຈົນເຖິງຂັ້ນເມືອງ ເພື່ອຈະໄດ້ນໍາໄປຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບທ້ອງຖິ່ນໃຜລາວຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ສະພາບທີ່ເປັນຢູ່ໃນປະຈຸບັນໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ.

ຂ້າພະເຈົ້າຂໍຂອບໃຈມາຍັງການນໍາຂັ້ນກົມ, ພະແນກການຈາກພາກ ສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງຕ່າງໆ, ເມືອງ ຕະຫຼອດຮອດນັກວິຊາການປະມົງ ແລະ ບັນດາຊ່ຽວຊານທີ່ໄດ້ຮ່ວມກັນສຸມຈິດສຸມໃຈໃສ່ສ້າງແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວນີ້ຈົນສໍາເລັດ.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງ ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ(FAO) ສະຫະປະຊາຊາດ ປະຈໍາລາວ, ກໍຄືປະຈໍາພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ທີ່ບາງກອກ, ປະເທດໄທ ແລະ ທີ່ ກຸງໂຮມ, ປະເທດອິຕາລີ ເຊິ່ງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທຶນໃນການສ້າງແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດໃນຄັ້ງນີ້.

ຮອງ ລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ດຣ.ບຸນຂວາງ ຄໍາບຸນເຮືອງ

ຄຳສັບຫຍໍ້

Abbreviation

ACIAR:	Australian Centre for International Agricultural Research
AFTA:	ASEAN Free Trade Area
AGDP:	Agriculture Gross Domestic Product
AIT:	Asian Institute of Technology
AIMS:	Aquaculture of Indigenous Mekong Fish Species Project
AQIP :	Aquaculture Improvement and Extension Project
FAO:	Food and Agriculture Organization
GDP:	Gross Domestic Product
NGO:	Non Governmental Organization
MRC:	Mekong River Commission
UNDP:	United Nations Development Programme
JICA:	Japan International Cooperation Agency
CARE:	Cooperative for American Relief to Every where
CBFM:	Community-based Fisheries Management
CITES:	The Convention on International Trade in Endangered Species
IDRC:	International Development Research Center
IWRM:	Integrated Water Resource Management
GTZ:	German Technical Cooperation Agency
LARReC:	Living Aquatic Resource Research Center
NADC:	Namxouang Aquaculture Development Center
OIE:	World Organization for Animal Health
RAPP:	Rural Aquaculture Promotion Package
SIP:	Strategic Implementation Plan
SPS:	Sanitary and Phytosanitary Measures
WTO:	World Trade Organization
WWF:	World Wide Fund for Nature

ຄຳນຳ

Introduction

ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ຕາມທິດການຫັນເປັນອຸດສະຫະກຳທັນສະໄໝ ແລະ ຍືນຍົງຂອງປະເທດ ເຮົາ, ແມ່ນຄວາມຈຳເປັນພາວະວິໄສ, ໃນໄລຍະທີ່ພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ຖືເອົາວຽກງານການພັດທະນາທາງດ້ານ ກະສິກຳເປັນໃຈກາງ, ແນ່ໃສ່ຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ຜະລິດເປັນສິນຄ້າທີ່ເປັນທ່າແຮງ ຕິດພັນກັບການພັດທະນາ ຊືນນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ. ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ຊຶ່ງກວມເອົາ ກິດຈະກຳການລ້ຽງ, ການ ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການຫາ ແລະ ການນຳໃຊ້ປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ແບບຍືນຍົງ ເປັນວຽກງານ ໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ໃນການພັດທະນາທາງດ້ານກະສິກຳ, ເນື່ອງຈາກປະເທດເຮົາຍັງມີທ່າແຮງ ທາງດ້ານທຳມະຊາດ, ມີ ຄວາມອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ນິເວດ ທີ່ເປັນຖິ່ນຢູ່ອາໄສ ແລະ ບ່ອນຂະຫຍາຍພັນຂອງ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳ, ເປັນແຫຼ່ງຜະລິດ ສະບຽງອາຫານທີ່ມີຄ່າທາງດ້ານໂພສະນາການ ແລະ ມີຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ການ ດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນຂອງພົນລະເມືອງລາວທີ່ຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊືນນະບົດ.

ຄວາມຈຳເປັນຕົ້ນຕໍໃນການ ສ້າງແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ (Strategic Implementation Plan (SIP)) ດ້ານການປະມົງ ແມ່ນສ້າງຂຶ້ນເພື່ອເປັນບ່ອນອົງ, ເປັນບົດແນະນຳ, ເປັນຄູ່ມື ແລະ ເປັນທິດທາງໜ້າທີ່ລວມ ສຳລັບ ນັກວິຊາການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນັກສົ່ງເສີມຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອນຳໄປຜັນຂະຫຍາຍໃຫ້ ເປັນແຜນດຳເນີນງານ, ເປັນໂຄງການເຕັກນິກອັນລະອຽດ, ເປັນໂຄງການຈຸດສຸມບຸລິມະສິດຂອງແຂວງ ເພື່ອເຄື່ອນ ໄຫວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃຫ້ເປັນຮູບປະທຳ, ມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ບັນລຸຄາດໝາຍແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຄັ້ງທີ VIII ຂອງຊາດ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງແຂວງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແຕ່ນີ້ ຮອດປີ 2020 ແລະ ປີ2025. ເພີ່ມທະວີບົດບາດຂອງຂະແໜງການປະມົງ ໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ - ຄວາມສາມາດ, ເປັນ ເຈົ້າການຜັນຂະຫຍາຍ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດທີ່ມີແລ້ວ ລົງສູ່ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນເຂດແຂວງທີ່ ຕົ້ນຮັບຜິດຊອບ ດ້ວຍການສ້າງເປັນແຜນການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບການລ້ຽງປາ, ລ້ຽງສັດນ້ຳ ໃຫ້ມີການຫັນປ່ຽນໃໝ່, ມີໄຫວພົບ, ມີຄວາມສະດຸ້ງໄວ, ມີກົນໄກລະບົບການປະສານງານກັບພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາອື່ນໆ, ເສີມຂະຫຍາຍການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ອອກໃຫ້ກວ້າງຂວາງ, ມີ ປະສິດທິພາບສູງ ແລະ ມີຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ສົ່ງເສີມການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອ ສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ.

ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດນີ້ແມ່ນຄູ່ມືແນະນຳ ວິທີການຜັນຂະຫຍາຍການປະຕິບັດລົງທາງເລິກ ຫັນເປັນ ແຜນວຽກລະອຽດ, ເປັນໂຄງການ ໂດຍໄດ້ຜ່ານການຈັດປະຊຸມ ລະດົມແນວຄວາມຄິດ, ຄວາມຕ້ອງການອັນແທ້ ຈິງໃນການພັດທະນາຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນຮາກຖານໃນທົ່ວປະເທດ, ໃນນີ້ ລວມທັງແຜນການລົງທຶນ ຊຶ່ງກວມເອົາການລົງທຶນຂອງລັດ, ການລົງທຶນຂອງພາກສ່ວນເອກກະຊົນ, ການພົວພັນ ຮ່ວມມືທາງດ້ານເຕັກນິກ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານງົບປະມານຈາກຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາທາງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ບັນດາປະເທດໃນກຸ່ມອາຊຽນ ແລະ ປະເທດໃນຂົງເຂດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ໃຫ້ມີການເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ສາມາດເຊື່ອມສານເຂົ້າກັບ ແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກໍ່ຄືແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງແຂວງ ແລະ ຂອງເມືອງ. ເສີມສ້າງຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພະນັກງານແຕ່ລະຂັ້ນ, ແຕ່ລະໆດັບ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຈັດແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ແບ່ງຂັ້ນການຄຸ້ມຄອງ-ບັນຊາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມມະຕິ 3 ສ້າງ.

ພາກທີ I. ພາກສະເໜີ

Section I. Introduction

1.1. ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນ

The main reasons for writing this document

ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ (SIP) ດ້ານການປະມົງ ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ກັບ ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO) ເພື່ອສຸມໃສ່ຄື້ນຄວາມວິທິການ ແລະ ຂະບວນການພັດທະນາດ້ານການປະມົງຢ່າງເປັນລະບົບ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມຊຸມຊົນ, ເອກກະຊົນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການຫາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ ເພື່ອຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ມີຄວາມປອດໄພແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ, ຊຶ່ງເປັນບຸລິມະສິດອັນດັບໜຶ່ງ, ສິ່ງເສີມການຜະລິດສິນຄ້າດ້ານການປະມົງ ໂດຍສຸມໃສ່ຊຸກຍູ້ການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ, ຊາວຫາປາ ດ້ວຍການຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມ ແລະ ສິ່ງເສີມການຮ່ວມມືລົງທຶນຈາກພາກສ່ວນເອກກະຊົນ, ເພີ່ມສະມັດຕະພາບການຜະລິດ, ສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຜະລິດຕະພັນ ປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບຕິດພັນກັບການພັດທະນາຊຸມນະບົດຮອບດ້ານ, ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີຊີວິດການເປັນຢູ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ຫຼຸດພື້ນຈາກຄວາມທຸກຍາກໃຫ້ໄດ້ໃນປີ 2020.

ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ເປັນຂົດໝາຍອັນສໍາຄັນໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄາດໝາຍຍຸດທະສາດໃນ 7 ແຜນງານຂອງຂະແໜງການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນຍຸດທະສາດກະສິກຳ ຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດຮອດປີ 2030, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໃນໄລຍະ 5 ແລະ 10 ປີຕໍ່ໜ້າໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ. ດັ່ງນັ້ນ, ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດນີ້ແມ່ນໜ້າທີ່ລວມ ຂອງຂະແໜງການປະມົງໃນແຕ່ລະຂັ້ນ, ແຕ່ລະໆດັບ, ດ້ວຍການຫັນເອົາແນວຄິດກ່ຽວກັບການວາງແຜນພັດທະນາລະດັບພາກ, ລະດັບແຂວງ ແລະ ເຂດແຄ້ວນ (ເຂດທົ່ງພຽງ, ພູພຽງ ແລະ ພູດອຍ) ຂອງກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້, ຫັນເອົາທິດຊຶ້ນຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາຂອງຂະແໜງການແບບມີຈຸດສຸມຕິດພັນກັບການຂຸດຄົ້ນທ່າແຮງ ແລະ ຈຸດພິເສດດ້ານທີ່ຕັ້ງ, ພື້ນທີ່, ຄວາມໄດ້ປຽບ ແລະ ກາລະໂອກາດ, ສົມທົບກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານລະບົບນິເວດຂອງປາ, ສັດນໍ້າປະເພດຕ່າງໆ ແລະ ເງື່ອນໄຂດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ແນ່ໃສ່ຮັບປະກັນຄວາມສົມດູນລະຫວ່າງການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ຍືນຍົງ.

ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ປະກອບດ້ວຍລາຍລະອຽດຂອງແຜນວຽກ, ໂຄງການທີ່ໄດ້ຜ່ານກອງປະຊຸມລະດັບແນວຄວາມຄິດ, ຄວາມຕ້ອງການອັນແທ້ຈິງຂອງຂະແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນລວມທັງແຜນການລົງທຶນ ຊຶ່ງໄດ້ກວມເອົາ ການລົງທຶນຂອງລັດ, ການລົງທຶນຂອງພາກສ່ວນເອກກະຊົນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອ, ການພົວພັນຮ່ວມມືຈາກພາຍໃນ, ຕ່າງປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຊຶ່ງມີຄວາມເຊື່ອມໂຍງກັນ ແລະ ສາມາດເຊື່ອມສານເຂົ້າກັບແຜນພັດທະນາຂອງແຂວງ, ເມືອງ ເພື່ອສ້າງຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານແຕ່ລະຂັ້ນ, ແຕ່ລະໆດັບ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຈັດແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ແບ່ງຂັ້ນການຄຸ້ມຄອງ-ບັນຊາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມມະຕິ 3 ສ້າງ.

1.2. ເນື້ອໃນຂອງແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ

Strategic Implementation Plan

ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມຍຸດທະສາດຮອດປີ 2020 ແລະ ວິໄສທັດການພັດທະນາກະສິກາຮອດປີ 2025 - 2030, ຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ການປະມົງມີການຫັນປ່ຽນລະບົບການຜະລິດ ທີ່ມີລັກສະນະທຳມະຊາດກຸ້ມຕົນເອງໄປສູ່ການຜະລິດທີ່ມີການນຳໃຊ້ວິທະຍາສາດ-ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ທີ່ເປັນພື້ນຖານ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທີການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳແບບມີວິທະຍາສາດ-ເຕັກນິກ, ມີຄວາມສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ, ມີການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດທີ່ເຂັ້ມແຂງ, ປັບປຸງ ແລະ ບຸລະນະພື້ນຖານໂຄງລ່າງການຜະລິດ ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ, ມີແຫຼ່ງທຶນສະໜັບສະໜູນ ແລະ ເຊື່ອມຕໍ່ເອື້ອອຳນວຍເຂົ້າໃນຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດ ແລະ ສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຜະລິດຕະພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ ແລະ ຄ້ຳປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງແທ້ໝົດ. ແບບແຜນຂອງການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ຕ້ອງເນັ້ນໃສ່ການຍົກຜະລິດຕະພາບການຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນຢູ່ໃນເຂດຊານເມືອງໃຫຍ່, ການຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍໃນເຂດຊຸມນະບົດ, ເພີ່ມຜົນຜະລິດປາທຳມະຊາດ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າຮູບແບບເຕັກນິກການລ້ຽງປາ ພັນພື້ນເມືອງທີ່ເປັນທ່າແຮງເພື່ອສົ່ງອອກ, ປັບປຸງຄຸນນະພາບການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນດັ່ງກ່າວ ແນໃສ່ເພື່ອສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມ, ມີຄວາມປອດໄພ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງ ການຂອງຕະຫຼາດພາຍໃນໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ສ້າງທ່າແຮງເພື່ອຜະລິດເປັນສິນຄ້າຢູ່ຕະລາດຊາຍແດນປະເທດໃກ້ຄຽງ, ເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການປະມົງສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ທີ່ລັດຖະບານວາງອອກໃນແຕ່ລະໄລຍະ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ, ເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ຫຼຸດພື້ນຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020.

1.3. ຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍ

Objectives and pillars

ຈຸດປະສົງ ຂອງແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ (SIP) ດ້ານການປະມົງ ແມ່ນການເພີ່ມທະວີບົດບາດຂອງຂະແໜງການປະມົງ ໃຫ້ມີຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດ, ເປັນເຈົ້າການຜັນຂະຫຍາຍ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດທີ່ມີແລ້ວລົງສູ່ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງໃນທ້ອງຖິ່ນ-ເຂດແຂວງທີ່ຕົນຮັບຜິດຊອບ ດ້ວຍການສ້າງເປັນແຜນການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບການລ້ຽງປາ, ລ້ຽງສັດນ້ຳ ໃຫ້ມີການຫັນປ່ຽນໃໝ່, ມີກົນໄກລະບົບການປະສານງານກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ເສີມຂະຫຍາຍການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ອອກຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ສົ່ງເສີມການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ ຢູ່ໃນເຂດຊຸມນະບົດ ແລະ ເຂດຕົວເມືອງ.

ເປົ້າໝາຍ ຂອງແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ (SIP) ດ້ານການປະມົງ ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອເປັນບ່ອນອີງ, ເປັນບົດແນະນຳ, ເປັນຄູ່ມື ແລະ ເປັນທິດທາງໜ້າທີ່ລວມ ສຳລັບນັກບໍລິຫານ, ນັກວິຊາການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນັກສົ່ງເສີມ ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອນຳເອົາໄປຜັນຂະຫຍາຍລົງສູ່ທາງເລິກ ໂດຍສ້າງເປັນແຜນດຳເນີນງານ, ເປັນໂຄງການ ເຕັກນິກອັນລະອຽດ, ເປັນໂຄງການຈຸດສຸມບຸລິມະສິດຂອງແຂວງ ເພື່ອເຄື່ອນໄຫວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງໃຫ້ເປັນຮູບປະທຳ, ມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ບັນລຸຄາດໝາຍແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດມະຫາພາກແຫ່ງຊາດ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງແຂວງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020 ແລະ 2025. ພ້ອມກັນນີ້, ຍັງເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ກຸ່ມປະເທດໃນເຂດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ກຸ່ມ

ປະເທດສະມາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ ສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ເພີ່ມທະວີເອົາໃຈໃສ່ ມາດຕະການເຕັກນິກການຄຸ້ມຄອງ ປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາ ກອນສັດນໍ້າ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນາໆພັນຂອງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ, ຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມ ສົມບູນ, ມີການບໍລິຫານ-ຈັດການຮ່ວມກັນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນແບບເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງຂອງລະບົບນິເວດ, ກຽມຄວາມພ້ອມໃນການພັດທະນາເຊື່ອມໂຍ່ງດ້ານເສດຖະກິດເຂົ້າກັບສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນ, ຫັນເອົາການສະໜອງຂອງລັດ ມາເປັນການຊຸກຍູ້ໃຫ້ບໍລິການພາກສ່ວນເອກກະຊົນ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການສະໜອງການບໍລິການໃນການພັດທະນາກຸ່ມຊາວກະສິກອນ.

1.4. ຂະບວນການພັດທະນາ ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ SIP development procedure

ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ເກີດຂຶ້ນດ້ວຍການລິເລີ່ມຈາກແນວຄວາມຄິດ ແລະ ຫົວຄິດປະດິດສ້າງຂອງພະນັກງານໃນຂະແໜງການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານໃນຂະແໜງການຂອງຕົນໃນແຕ່ລະຂັ້ນ, ແຕ່ລະໆດັບໃຫ້ມີຄວາມສາມາດພຽງພໍໃນການຜັນຂະຫຍາຍຈຸດປະສົງ ແລະ ຄາດໝາຍຍຸດທະສາດ ອອກມາເປັນແຜນວຽກ ແລະ ໂຄງການເຕັກນິກອັນລະອຽດ ຂອງແຂວງ ແລະ ຂອງເມືອງ. ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດດ້ານການປະມົງ ແມ່ນຂະບວນ, ຂັ້ນຕອນວຽກ ແລະ ວິທີຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ເກີດຜົນເປັນຈິງ ຊຶ່ງພະນັກງານລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງ ສາມາດນຳເອົາໄປປັບປຸງ ໝູນໃຊ້ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ສາມາດເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ປະສານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເຂົ້າກັບນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງທ້ອງຖິ່ນຕົນໄດ້.

ແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ດ້ານການປະມົງ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກໝາກຜົນຂອງຂະບວນການປົກສາຫາລືແບບມີສ່ວນຮ່ວມຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ, ອົງກອນຂອງກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ກົມວິຊາການອ້ອມຂ້າງກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງແຂວງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ຊຶ່ງໄດ້ພ້ອມກັນຄົ້ນຄວ້າລົງເລິກດ້ານນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ໂຄງການລະດັບຊາດ, ເອກກະສານຂໍ້ມູນຂອງຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທີ່ໄດ້ສຳເລັດຜົນມາແລ້ວ ແລະ ບວກກັບຂໍ້ມູນດ້ານທຳແຮງ, ຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ດ້ານການປະມົງຂອງແຕ່ລະແຂວງ.

ການພັດທະນາແຜນ ປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແມ່ນການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງ ສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຄວາມເປັນເອກະພາບກັນທາງດ້ານແຜນການ, ແບບແຜນວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ກິດຈະກຳທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ, ການຫັນເປັນໂຄງການເຕັກນິກລະອຽດ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນແຜນການ, ການຈັດແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບຕາມຫຼັກການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມແຜນທີ່ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ບັນລຸຄາດໝາຍແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດຂອງແຂວງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.

ພາກທີ II. ບ່ອນອີງ, ສະພາບ ແລະ ທ່າແຮງດ້ານການ ປະມົງໃນ ສປປ ລາວ

Section II Current status and potential of Aquaculture and Fisheries in Lao PDR.

2.1. ບ່ອນອີງ

Strategic Policy documents

- ການສ້າງແຜນ ປະຕິຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາການປະມົງ ໄດ້ອີງໃສ່ເອກກະສານສໍາຄັນ ຕົ້ນຕໍດັ່ງນີ້:
- ມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ IX ຂອງພັກ, ມີນາ 2010
- ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດຄັ້ງທີ 8, ແຕ່ປີ 2015-2020
- ຍຸດທະສາດແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ(NGPES) 2011-2015
- ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບສະຫະສະຫວັດດ້ານການພັດທະນາ MDG's
- ຍຸດທະສາດພັດທະນາກະສິກໍາຮອດປີ 2025 ແລະ ວິໄສທັດຮອດປີ 2030
- ແຜນດໍາເນີນງານຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການ 2014-2020
- ແຜນງານການປັບຕົວແຫ່ງຊາດຂອງການປະຕິບັດຕໍ່ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ.
- ຍຸດທະສາດວ່າດ້ວຍການປະມົງ 2010-2020

2.2. ສະພາບ ແລະ ທ່າແຮງ ດ້ານການປະມົງ

Status and Potential of Aquaculture and Fisheries

ກ. ສະພາບການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ

History of the Fisheries Development in the country

1) ການປະມົງແມ່ນກິດຈະການດ້ານ ການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການຫາ, ການນໍາໃຊ້ ສັດນໍ້າດ້ວຍວິທີການຕ່າງໆ ໃນພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນໍ້າໃດໜຶ່ງ ທີ່ເປັນກິດຈະກຳປະຈຳວັນຂອງປະຊາຊົນລາວມາແຕ່ດຶກດຳບັນ, ເປັນກິດຈະກຳທີ່ເປັນເສດຖະກິດຂອງຄອບຄົວ ດ້ວຍການຫາປາຕາມແມ່ນໍ້າ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າທຳມະຊາດ, ມີຄວາມສື່ນເຄີຍກັບການລ້ຽງປາປະສົມປະສານກັບການປູກຝັງ-ລ້ຽງສັດ ດ້ວຍການນໍາໃຊ້ເຕັກນິກແບບງ່າຍດາຍ ຂອງພູມປັນຍາຊາວບ້ານມາແຕ່ດົນນານ. ປະຊາຊົນລາວສ່ວນຫຼາຍຍັງດຳລົງຊີວິດຍຶດຖືອາຊີບການຫາປາ, ມີຄອບຄົວຊາວກະສິກອນຫຼາຍກວ່າ 78% ທີ່ຫາປາຢູ່ໃນແມ່ນໍ້າຂອງ, ລໍາເຊ, ຫ້ວຍ, ໜອງທຳມະຊາດ ແລະ ຫາຕາມທົ່ງນາ 22% ຂອງຈຳນວນຊາວກະສິກອນ 738,000 ຄອບຄົວ(ຂໍ້ມູນການສຳຫຼວດສະຖິຕິກະສິກໍາ 2010 ແລະ 2011). ການລ້ຽງປາຂອງຄອບຄົວສ່ວນຫຼວງຫຼາຍຍັງມີລັກສະນະແບບທຳມະຊາດ, ຜົນຜະລິດ ແມ່ນນໍາໃຊ້ເພື່ອການບໍລິໂພກໃນຄົວເຮືອນກວມເອົາ 67 %, ສ່ວນທີ່ເຫຼືອກິນແມ່ນຂາຍກັບທີ່ ເພື່ອເປັນລາຍໄດ້ເສີມ 31%

2.) ເຖິງແມ່ນວ່າການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ຍັງບໍ່ທັນຂະຫຍາຍຕົວເທົ່າທີ່ຄວນ, ແຕ່ການປະມົງຍັງແມ່ນ ຂະແໜງການໜຶ່ງ ທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນ ແລະ ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງລັດ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ທີ່ໄດ້ວາງອອກໃນແຕ່ລະໄລຍະ. ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ຜົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ໃນສົກປີ 2012-2013 ຜົນຜະລິດ ດ້ານການປະມົງໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 3%, ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ (AGDP) ປະມານ 11, 7% ແລະ ສາມາດສ້າງມູນຄ່າໄດ້ປະມານ 2,389 ຕື້ກີບ, ສົກປີ 2014-2015 ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 4, 7% ຫຼືປະມານ 13% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ (ຂໍ້ມູນສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ 2015), ຊຶ່ງເຫັນໄດ້ວ່າ ຂະແໜງການປະມົງໄດ້ມີບົດບາດຕໍ່ການພັດທະນາທາງດ້ານກະສິກໍາ ກໍ່ຄືການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

3.) ພາຍຫຼັງທີ່ພັກເຮົາໄດ້ກໍານົດແນວທາງປ່ຽນແປງໃໝ່ໃນປີ 1998 ເປັນຕົ້ນມາ, ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງໄດ້ມີບາດກ້າວຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໜັກແໜ້ນ ແລະ ອັນສໍາຄັນແມ່ນໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ມີຄວາມໝາຍທາງຍຸດທະສາດຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດຂອງພົນລະເມືອງລາວທັງຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດຕົວເມືອງ. ຮູບແບບການຜະລິດ, ການລ້ຽງແບບທໍາມະຊາດ ໄດ້ມີການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ການນໍາໃຊ້ເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີ ນັບມື້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ມີຫຼາຍຄອບຄົວໄດ້ກາຍເປັນຕົວແບບ ແລະ ຂະຫຍາຍການຜະລິດແບບເປັນຟາມລ້ຽງປາຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງເກີດຂຶ້ນຢູ່ຫຼາຍແຫ່ງອ້ອມຕົວເມືອງໃຫຍ່ກາຍເປັນສິນຄ້າ, ອັນພື້ນເດັ່ນແມ່ນພາກສ່ວນເອກກະຊົນໄດ້ລິເລີ່ມການລ້ຽງປາໃສ່ກະຊັງຢູ່ອ່າງນໍ້າຫຸມ ຊຶ່ງເປັນໜ້ແໜງການຂະຫຍາຍ ຕົວຂອງການລ້ຽງປາໃນກະຊັງອອກສູ່ວົງກວ້າງ, ລ້ຽງຢູ່ລຽບຕາມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ. ມາຮອດປະຈຸບັນການລ້ຽງປາໃນກະຊັງມີຫຼາຍກວ່າ 7.500 ກະຊັງ ແລະ ມີຫຼາຍກວ່າໜູ່ຢູ່ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ຄໍາມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ແຂວງຈໍາປາສັກ ຊຶ່ງສາມາດສະໜອງໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດຕົວເມືອງໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ.

ຮູບແບບການລ້ຽງປາ ໃນ ສປປ ລ ວ

4.) ພື້ນຖານໂຄ່ງລ່າງດ້ານການປະມົງ ໃນເມື່ອກ່ອນຍັງບໍ່ທັນຂະຫຍາຍຕົວເທົ່າທີ່ຄວນ, ສະຖານີຜະລິດລູກປາມີຢູ່ແຕ່ໃນບາງແຂວງເຊັ່ນ: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຫຼວງພະບາງ, ໄຊຍະບູລີ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈາປາສັກ, ແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ຫົວພັນ ສາມາດຜະລິດລູກປາໄດ້ພຽງ 2 ຊະນິດ (ປານິນ, ປາໄນ), ຜົນຜະລິດລູກປາຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຫຼາຍພໍທີ່ຈະສາມາດນໍາໄປຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ແກ່ການລ້ຽງປາຂອງປະຊາຊົນໄດ້ພຽງພໍ, ຈໍານວນພະນັກງານວິຊາການຍັງມີຈໍາກັດ, ຄວາມຮູ້ - ຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກການຜະລິດລູກປາ ແລະ ເຕັກນິກວິທີການລ້ຽງຍັງຕໍ່າ. ມາຮອດປະຈຸບັນພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກທາງດ້ານການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ, ດ້ານການສົ່ງເສີມ ຕະຫຼອດຮອດພື້ນຖານເພື່ອຮັບປະກັນ ການຢັ້ງຢືນຄຸນນະພາບ ແລະ ມາດຕະຖານຂອງຜະລິດຕະພັນໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນເຊັ່ນ: ສ້າງສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ, ສູນພັດທະນາການປະມົງນໍ້າຈືດ, ສ້າງຫ້ອງວິໄຈສັດນໍ້າ ແລະ ພະຍາດປາ, ສູນກວດກາຜະລິດຕະພັນສັດ ແລະ ສັດນໍ້າ, ສູນກວດກາວິໄຈອາຫານສັດ ແລະ ສັດນໍ້າໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ສ້ອມແປງສະຖານີຂອງ

ແຂວງ 32 ແຫ່ງ ແລະ ໄດ້ປັບປຸງ, ປະກອບເຄື່ອງມືໃຫ້ດ່ານປະເພນີ, ດ່ານສາກົນ ເພື່ອກວດກາ ແລະ ຍັງຍືນ ຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າສັດ ແລະ ສັດນ້ຳຕາມຊາຍແດນ.

5.) ການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ການລ້ຽງປາຂອງຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ໄດ້ເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ໄດ້ມີບົດຮຽນໃນການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນ້ຳປະເພດຕ່າງໆ, ດ່ານ ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ, ການຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ NGO's ເຊັ່ນ: ຄະນະກຳມະທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ (MRC), ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO/UNDP), ອົງການຮ່ວມມືລາວ-ຍີ່ປຸ່ນ (JICA), ສະຖາບັນເຕັກໂນໂລຊີແຫ່ງເອເຊຍ (AIT), WWF, CARE, World Concern, GTZ... ຊຶ່ງມັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ຂະບວນວຽກງານດ້ານການລ້ຽງປາ ມີການ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ມີການຫັນປ່ຽນວິທີທຳມາຫາກິນຂອງຊາວກະສິກອນ ກາຍເປັນອາຊີບຕົ້ນຕໍໃນ ລະດັບທີ່ແນ່ນອນ.

ການສົ່ງເສີມການລ້ຽງປາໃນໜອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ ໃນບາງຂົງເຂດຂອງແຂວງພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ (ແຂວງວຽງຈັນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈຳ ປາສັກ), ຊຶ່ງໜອງປາຊຸມຊົນຂອງບ້ານ ໄດ້ສ້າງລາຍຮັບເປັນຄັ້ງສະສົມໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາຂອງບ້ານເຊັ່ນ: ມີທຶນ ສ້າງທາງເຂົ້າບ້ານ, ສ້າງໂຮງຮຽນ, ສຸກສາລາ, ສ້ອມແປງວັດວາອາຮາມ ແລະ ອື່ນໆ.

6.) ການພັດທະນາ ປາພື້ນເມືອງ (ການຜະລິດແນວພັນ, ເຕັກນິກວິທີການລ້ຽງ) ເປັນວຽກຍຸລິມະສິດໜຶ່ງ ຂອງການ ພັດທະນາວຽກງານການປະມົງ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ. ນັບແຕ່ປີ 1987 ໄດ້ລິເລີ່ມທົດລອງປະສົມພັນປາພື້ນເມືອງຢູ່ ສະຖານີລ້ຽງໜອງແຕ່ງ(ປາເອີນ, ປາຊວາຍໝາກໄມ້), ສະຖານີຫລັກ 4 ແຂວງຄຳມ່ວນກໍໄດ້ນຳປາພື້ນເມືອງ ມາທົດ ລອງລ້ຽງມີ: ປາສະກາງ (*Puntioplites falcifer*), ປາສະອີ (*Mekongina erythrospila*), ປາເພັຍ (*Labeo chrysophekadion*), ປາຕອງລາຍ (*Chitala ornata*) ແລະ ປາບູ (*Oxyeleotris marmorata*) ຊຶ່ງປາ ພື້ນເມືອງເຫຼົ່ານີ້ສາມາດປະສົມພັນດ້ວຍຕົວມັນເອງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ພາມເອກກະຊົນ (ເຊັ່ນ: ແສງສະຫວ່າງພັນປາ, ພາມລຸງສິງ ບ້ານໜອງສະ, ພາມມິດສຳພັນຫຼັກ62) ໄດ້ນຳປາພື້ນເມືອງ (ປາຊວາຍ, ປາເພັຍ) ມາຜະລິດລູກ ແລະ ລ້ຽງເປັນປາຊຶ້ນສິ່ງຂາຍ ຕະຫຼາດທີ່ມີລາຄາແພງ. ປີ 1998 ໄດ້ລິເລີ່ມສ້າງເປັນໂຄງການ ແລະ ໄດ້ກຳນົດເອົາ 4 ສະຖານີເຮັດບົດບາດ ໜ້າທີ່ຄົ້ນຄວ້າປາພື້ນເມືອງ (ສະຖານີນາຫຼວງ, ປາກບໍ່, ຫຼັກ8 ແລະ ສະຖານີໜອງແຕ່ງ) ຊຶ່ງ ໄດ້ສຳເລັດການປະສົມປາພື້ນເມືອງບາງຊະນິດເຊັ່ນ: ປາແກງ (*Cirrhinus molitorella*), ປາພອນ (*Cirrhinus microlepis*), ປາປາກ (*Barbonymus gonionotus*), ປາເອີນ (*Probarbus jullieni*), ປາຊວາຍໝາກໄມ້ (*Pangasianodon hypophthalmus*), ປາຫຼມາດ (*Pangasius larnaudii*) ແລະ ປາກະໂຫ (*Catlocarpio siamensis*) ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການຄົ້ນຄວ້າປາພື້ນເມືອງ (IDRC ແລະ ACIAR) ໃນປີ 1999-2001 ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອົງການດານິດາ, ພາຍໃຕ້ໂຄງການຂອງ (AIMS) 2001-2005 ເພື່ອສຶກສາວິທີ ການປະສົມພັນປາ 9 ຊະນິດ: ປາຊວາຍໝາກໄມ້, ປາແກງ, ປາພອນ, ປາສະກາງ, ປາປາກ, ປາເພັຍ, ປາເໝັ້ນ, ປາ ເຄິງ ແລະ ປາດຸກລາດ. ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າປາພື້ນເມືອງຍັງບໍ່ທັນເປັນລະບົບຕໍ່ເນື່ອງ, ແຕ່ຖືກຢ່າງໃດກໍຕາມການ ຄົ້ນຄວ້າຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ພັດທະນາຢ່າງເປັນລະບົບຕາມຂັ້ນຕອນ ເພື່ອສາມາດຂະຫຍາຍວິທີການລ້ຽງ ໄປສູ່ການ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃນອານາຄົດ.

ຊະນິດປາທີ່ນິຍົມລ້ຽງກັນທົ່ວໄປ

ພັນປາຕ່າງປະເທດທີ່ນິຍົມລ້ຽງມີທັງໝົດ 9 ຊະນິດ: ປານິນ, ປາໄນ, ປາມະລິການ, ປາໂລຮູ, ປາຄັດລາ, ປາເກັດແລບ, ປາຫົວໃຫ້ງ, ປາກິນຫຍ້າ ແລະ ປາດຸກພັນ(ຂໍ້ມູນສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ ປີ 2016).

ປານິນ

ປາໄນ

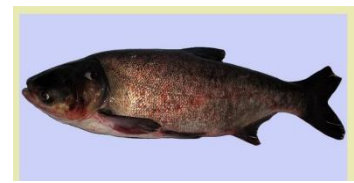
ປາມະລິການ

ປາໂລຮູ

ປາຄັດລາ

ປາຫົວໃຫຍ່

ປາກິນຫຍ້າ

ປາເກັດແລບ

ປາດຸກ

ພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳພື້ນເມືອງທີ່ສຶກສາມີທັງໝົດ 18 ຊະນິດ: ປາຊວາຍໝາກໄມ້, ປາເຄິງ, ປາກົດເຫລືອງ, ກຸ້ງທຳມະຊາດ, ປາຊວາຍຫາງເຫລືອງ, ປາແກງ, ປາແກ, ປາສ້ອຍ, ປາພອນ, ປາປາກ, ປາເຂັງ, ປາພັ້ງ, ປາເອີນ, ປາສະກາງ, ປາເໝັ້ນ, ປາຕອງ, ປາສະລິດ, ປາບູ, ປາດຸກລາດ (ປາດຸກອຸຍ) ແລະ ກີບ.

ປາຊວາຍໝາກໄມ້

ປາເຄິງ

ປາກົດເຫຼືອງ

ປາຊວາຍຫາງເຫຼືອງ

ປາແກ

ປາສ້ອຍ

ปลาพอน

ปลาปาก

ปลาแซ่

2.3. ຂໍ້ສະດວກ ແລະ ທ່າແຮງດ້ານການປະມົງ

Resources and Potential of the Fisheries

- 1) ພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ໄດ້ມີນະໂຍບາຍທີ່ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງປະເທດເຮົາຄື: ສົ່ງເສີມການຜະລິດເພື່ອຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ, ເພີ່ມຄຸນ ຄ່າທາງດ້ານໂພສະນາການ ແລະ ການສົ່ງເສີມຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ ແລະ ເລັ່ງລັດແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຕິດພັນກັບການປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ, ຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ.
- 2) ລັດຖະບານໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນແກ່ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາດ້ານປະມົງແບບຍືນຍົງ ດ້ວຍການວາງນະໂຍບາຍ, ອອກກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປະມົງ, ຊຶ່ງໄດ້ປະກາດໃຊ້ໃນປີ 2009 ແລະ ໄດ້ອອກລະບຽບການເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງ ປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນສັດນໍ້າ ໃຫ້ຄົງຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ ເພື່ອພັດທະນາຄວາມຢູ່ດີ-ກິນດີ ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ດີຂຶ້ນ.
- 3) ບັນດາແຂວງຕ່າງໆ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການກໍານົດ ຍຸດທະສາດ ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ແລະ ສ້າງນິຕິກຳອັນຈໍາເປັນ ສໍາລັບການພັດທະນາ, ບັນດາເມືອງຕ່າງໆ, ມີການວາງແຜນ ແລະ ກໍານົດງົບປະມານ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ຂັ້ນບ້ານ, ຊຶ່ງມັນໄດ້ສ້າງໂອກາດໃໝ່ໃຫ້ບັນດາແຂວງ ແລະ ເມືອງໄດ້ເປັນເຈົ້າການຊອກຫາຊ່ອງທາງການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບທ່າແຮງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ພ້ອມທັງເສີມສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຂະແໜງການ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຕາມມະຕິ 3 ສ້າງ.
- 4) ເປັນທີ່ຮູ້ກັນດີແລ້ວວ່າ, ການປະມົງຢູ່ປະເທດເຮົາແມ່ນການປະມົງນໍ້າຈືດ ຊຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ເສດຖະກິດ ແລະ ການດໍາລົງຊີວິດຂອງພົນລະເມືອງລາວມາແຕ່ດົນນານ, ປາ ແລະ ສັດນໍ້າປະເພດຕ່າງໆ ຍັງເປັນແຫຼ່ງທາດຊື່ນທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານໂພສະນາການ, ເນື່ອງຈາກປາໃຫ້ທາດຊື່ນທີ່ຍ່ອຍງ່າຍ ແລະ ມີວິຕາມິນສໍາ ລັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຮ່າງກາຍມະນຸດ ໂດຍສະເພາະກັບແມ່ຖືພາ ແລະ ເດັກ ນ້ອຍ.
- 5) ປະເທດເຮົາຍັງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ຊຶ່ງແມ່ນຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດທີ່ສໍາຄັນ, ເປັນແຫຼ່ງບົ່ມຊ້ອນຂອງລະບົບນິເວດ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນຂອງສັດນໍ້າ. ສປປ ລາວ ມີທ່າແຮງດ້ານຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ຖ້າທຽບໃສ່ບັນດາປະເທດອ້ອມຂ້າງ ເກືອບ 80% ແມ່ນນອນໃນອ່າງໂຕ່ງແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ກວມເອົາອັດຕາສ່ວນ 35% ຂອງບໍລິມາດນໍ້າທັງໝົດທີ່ໄຫຼລົງສູ່ແມ່ນໍ້າຂອງ. ຖ້າເບິ່ງເງື່ອນໄຂ ດ້ານແຫຼ່ງນໍ້າ, ພື້ນທີ່ພູມສາດຂອງດິນ (ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ, ໜອງ, ບຶງ, ອ່າງນໍ້າທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຕາມທໍາມະຊາດ ຫຼື ຄົນສ້າງຂຶ້ນ, ນາເຂົ້າ, ໜອງປາ), ຊຶ່ງມີ

ເນື້ອທີ່ຫຼາຍກວ່າ 1,280,384 ເຮັກຕາ ເຫັນວ່າເປັນສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການຂະຫຍາຍ, ແລະ ພັດທະນາດ້ານການລ້ຽງປາ-ສັດນ້ຳ ແລະ ຫາປາ ເພື່ອການບໍລິໂພກ ແລະ ສົ່ງຂາຍປ້ອນຕະຫຼາດຕົວເມືອງໃຫຍ່. ນອກຈາກປາແລ້ວຍັງມີ: ກຸ້ງ, ຫອຍ, ກີບ, ຂຽດ ແລະ ສັດນ້ຳປະເພດອື່ນໆ ຊຶ່ງປະຊາຊົນຍັງຫາໄດ້ຕາມແຫລ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ ແລະ ເປັນທາດອາຫານທີ່ມີຄຸນຄ່າສຳຄັນທາງດ້ານໂພສະນາການ ແກ່ປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດອີກດ້ວຍ.

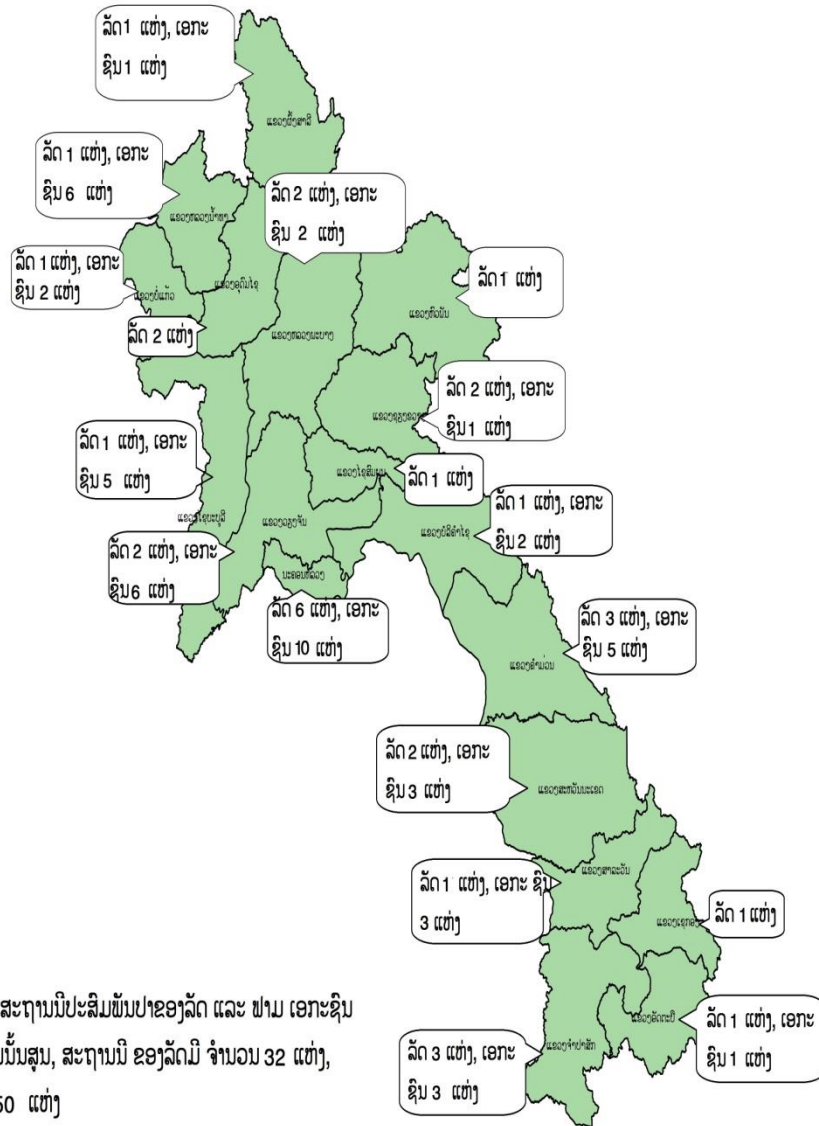
ຕາຕະລາງ: ຂໍ້ມູນເນື້ອທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳປະເພດຕ່າງໆ		
ປະເພດການປະມົງ	ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ	ເນື້ອທີ່ລວມ
		(ເຮັກຕາ)
ການຫາປາ	ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ 14 ແມ່ນ້ຳສາຂາໃນພາກເໜືອ ແລະ ພາກ ໃຕ້ທີ່ນອນຢູ່ໃນ 62 ອ່າງໂຕ່ງ(ຂໍ້ມູນກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ 2015)	304,704
	ອ່າງເກັບນ້ຳຂະໜາດໃຫຍ່	
	ອ່າງນ້ຳງື່ມ	45,000
	ອ່າງນ້ຳເທີນ2	45,000
	ຫ້ວຍເຫາະ, ນ້ຳລຶກ, ນ້ຳມັງ	6,030
	ໜອງທຳມະຊາດ, ຫ້ວຍ, ຮ່ອງ, ຄອງ, ບຶງ	114,800
	ອ່າງນ້ຳຊົນລະປະທານ	60,000
	ນາເຂົ້າ, ທົ່ງນາເຂດຊົນລະປະທານ	632,850
	ທົ່ງນານ້ຳຝົນ, ທົ່ງນ້ຳຖ້ວມ	30,000
	ລວມເນື້ອທີ່ການຫາປາ	1,238,384
	ການລ້ຽງປາ	ໜອງສະ
ການລ້ຽງໃນໜອງທຳມະຊາດ		15,000
ການລ້ຽງໃນນາເຂົ້າ		5,000
ການລ້ຽງໃນກະຊັງ		4,500
ລວມເນື້ອທີ່ການລ້ຽງປາ		42,000
ລວມທັງໝົດ		1,280,384

(ຂໍ້ມູນ MRC, 2007)

- 1) ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຊີວະນາໆພັນສັດນ້ຳ ຍັງຄົງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງຊະນິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳປະເພດຕ່າງໆ, ຊຶ່ງຄະນະກຳມະທຳການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ (MRC) ໄດ້ປະເມີນວ່າ ຊະນິດປາພື້ນເມືອງ ຢູ່ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ແມ່ນມີຫຼາຍກວ່າ 1.200 ຊະນິດ. ສ່ວນຢູ່ໃນຂອບເຂດ ສປປ ລາວ ຊະນິດປາພື້ນເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບການຂຶ້ນບັນຊີມີ ຫຼາຍກວ່າ 609 ຊະນິດ, ໃນນັ້ນມີຈຳນວນ 45 ຊະນິດ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ເປັນປາ ພື້ນເມືອງທີ່ມີລາຄາແພງ ແລະ ສ້າງລາຍໄດ້ໃຫ້ແກ່ຊາວປະມົງ. ໄດ້ມີການສຶກສາວ່າເປັນຊະນິດປາທີ່ມີການເຄື່ອນ ຍ້າຍຕາມລຳແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ຍັງເປັນປາເສດຖະກິດ ໃນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ມີ 18 ຊະນິດ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂສາມາດ ນຳໄປລ້ຽງໃນໜອງ ເພື່ອຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃນອະນາຄົດ.
- 2) ລັດໄດ້ບູລະນະ ແລະ ປັບປຸງສະຖານີຜະລິດລູກປາໃນແຕ່ລະແຂວງໃນທົ່ວປະເທດທີ່ມີແລ້ວຈຳນວນ 32 ແຫ່ງ ເພື່ອຮັກສາ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນປາພື້ນເມືອງ ແລະ ພັນປາຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ, ກຸ່ມ ແລະ ຟາມເອກ ກະຊິນໄດ້ນຳໄປຜະລິດລູກປາ ເພື່ອສະໜອງ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ເຖິງແມ່ນວ່າການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເຕີກນຶກ ການຜະລິດຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ, ສຳລັບການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານວິຊາການຍັງຈຳກັດ, ແຕ່ກໍ່ເປັນພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ການຄຸ້ມຄອງຮັກສາແນວພັນ, ເປັນບ່ອນຜະລິດ ແລະ ສະໜອງ ລູກປາ, ເປັນບ່ອນທົດສອບ-ສາທິດທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ນອກຈາກສະຖານີຂອງ ແຂວງແລ້ວ, ລັດຍັງຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ປະຊາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນເອກກະຊົນທີ່ຜະລິດລູກປາ, ເຮັດໃຫ້ການສະໜອງ ລູກປານັບມື້ ຫຼາຍຂຶ້ນ ສາມາດຜະລິດ ແລະ ສະໜອງລູກປາໄດ້ປະມານ 350 ລ້ານໂຕຕໍ່ປີ ຫລືປະມານ 65% ຂອງຄວາມຕ້ອງການລູກປາໃນທົ່ວປະເທດ.
- 3) ລັດຖະບານໄດ້ມີນະໂຍບາຍກະຕຸກຊຸກຍູ້ ແລະ ດຶງດູດການລົງຈາກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເຂົ້າໃສ່ໂຄງການ ລະດັບຊາດ ແລະ ການລົງທຶນໂດຍກົງຂອງຕ່າງປະເທດໃນຂະແໜງການ, ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ໄດ້ມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາດ້ານກະສິກຳ. ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ໄດ້ຊ່ວຍສ້າງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງຂະແໜງການ ເພື່ອຈັດຕັ້ງ ແລະ ນຳພາປະຊາຊົນ ເຮັດຕົວຈິງຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນຮາກຖານການຜະລິດ.

ແຜນທີ່ ສູນ, ສະຖານີປະສົມພັນປາຂອງລັດ ແລະ ຟາມເອກະຊົນໃນປີ 2015

ສະແດງ: ຂໍ້ມູນສູນ, ສະຖານນິປະສົມພັນປາຂອງລັດ ແລະ ຟາມເອກະຊົນປີ 2015

ໃນປີ 2015 ທົ່ວປະເທດມີສູນ, ສະຖານນິປະສົມພັນປາຂອງລັດ ແລະ ຟາມ ເອກະຊົນ ທັງໝົດ ຈຳນວນ 82 ແຫ່ງ, ໃນນັ້ນສູນ, ສະຖານນິ ຂອງລັດມີ ຈຳນວນ 32 ແຫ່ງ, ຟາມຂອງເອກະຊົນມີ ຈຳນວນ 50 ແຫ່ງ

2.4. ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຄົງຄ້າງດ້ານການປະມົງ

Problems and Pending issues for the Aquaculture and Fisheries

ສປປ ລາວ ປະຈຸບັນພົບລະເມືອງໄດ້ມີຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນ, ຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກນັບມື້ສູງຂຶ້ນ, ແຕ່ການປະມົງໃນປະເທດເຮົາຍັງມີຂໍ້ຄົງຄ້າງຢູ່ຫຼາຍດ້ານເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາຍັງຊັກຊ້າເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ປະເທດເຮົາຍັງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານທຳມະຊາດ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າ, ຊຶ່ງເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການຂະຫຍາຍພັນຂອງປາ, ສັດນໍ້າປະເພດຕ່າງໆ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ. ແຕ່ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ ຍັງເຮັດບໍ່ທັນໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ, ຍັງມີການລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ, ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືຫາປາແບບດັບສູນ ທີ່ເປັນຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການຫຍາຍພັນ, ທຳລາຍແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ, ເຮັດໃຫ້ປາທຳມະຊາດມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ.

ການພັດທະນາທາງດ້ານວິຊາການເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຊອກຫາກົດເກນ ດ້ານຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ ເຖິງແມ່ນວ່າໄດ້ລິເລີ່ມປະຕິບັດມາແລ້ວ, ແຕ່ກໍຍັງບໍ່ໄດ້ເຮັດເປັນລະບົບ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງເຊັ່ນ: ການສຶກສາລະບົບນິເວດຂອງສັດນໍ້າ, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນໍາໃຊ້ແນວພັນ, ການຈຳກັດພະຍາດ, ການທົດສອບເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີ ການລ້ຽງ, ການປຸງແຕ່ງອາຫານປາ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າດ້ານການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນສັດນໍ້າ ແລະ ການຕະຫຼາດ.

ພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ເພື່ອຮັບປະກັນການພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມການລ້ຽງປາຍັງມີໜ້ອຍ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີ ແລະ ທັນສະໄໝເທົ່າທີ່ຄວນເປັນຕົ້ນ: ສະຖານີຂອງລັດຢູ່ແຕ່ລະແຂວງຍັງສຸດໂຊມບໍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ບໍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ເຕັມປະສິດທິພາບ, ການຜະລິດຈຳໜ່າຍແນວພັນປາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນປາຂອງພາກສ່ວນເອກກະຊົນ ຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວເທົ່າທີ່ຄວນ.

ພວກເຮົາຍັງບໍ່ທັນສາມາດກຳນົດ, ຈັດສັນແບ່ງເຂດການຜະລິດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ການຄົ້ນຄວ້າຊີວະ/ນິເວດວິທະຍາຂອງສັດນໍ້າປະເພດຕ່າງໆ ການວິໄຈ, ການປ້ອງກັນພະຍາດປາ, ການຄົ້ນຄວ້າວິທີການຂະຫຍາຍພັນກັບທີ່, ການຄົ້ນຄວ້າດ້ານການຕະຫຼາດ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນສຳຄັນໃຫ້ລັດໄດ້ມີນະໂຍບາຍ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດຕາມທ່າແຮງ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດທີ່ເຮົາມີຢູ່.

ການປ່ຽນແປງລະບົບນິເວດ ດ້ວຍການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ການຫັນປ່ຽນການນໍາໃຊ້ດິນ ໄປສູ່ຮູບແບບອື່ນເຊັ່ນ: ການຖົມ ໜອງປາ, ການຖົມດິນບໍລິເວນນໍ້າ ເຮັດໃຫ້ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ລະບົບນິເວດຂອງສັດນໍ້າ ແລະ ວົງຈອນຊີວິດຂອງປາຖືກຈຳກັດລົງ, ກະແສການໄຫຼຂອງນໍ້າມີການປ່ຽນແປງ, ນໍ້າຂຸ່ນມີຕະກອນສູງ, ຄຸນນະພາບນໍ້າຫຼຸດລົງ ຊຶ່ງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ, ແຫຼ່ງຂະຫຍາຍພັນປາ ແລະ ສັດນໍ້າປະເພດຕ່າງໆ. ສິ່ງທີ່ຮ້າຍແຮງກວ່ານັ້ນ ແມ່ນການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ, ຢາຂ້າຫຍ້າ, ປ່ອຍສານພິດຈາກໂຮງງານລົງສູ່ແມ່ນໍ້າ ຊຶ່ງມັນໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບນິເວດ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນນໍ້າຖືກທຳລາຍ.

ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກຳນົດຮູບແບບ, ຂະໜາດ, ຊະນິດພັນທີ່ເໝາະສົມໃນແຕ່ລະຊຶ່ງເຂດ, ການສ້າງລະບົບ ການຜະລິດໃນແຕ່ລະຮູບແບບ, ຂະໜາດ ແລະ ເຕັກນິກການລ້ຽງທີ່ມີການໄລ່ລຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ສອດຄ່ອງເໝາະສົມກັບແຕ່ລະພື້ນທີ່ເຂດ-ແຂວງ, ແຕ່ລະພາກຂອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຍົກຜະລິດຕະພາບ, ຕະຫຼອດຮອດວິທີການນໍາເອົາເຕັກນິກລົງໄປສູ່ປະຊາຊົນຍັງບໍ່ທັນກວ້າງຂວາງ.

ການຜັນຂະຫຍາຍທິດທາງ, ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍທີ່ມີແລ້ວ ອອກເປັນຍຸດທະສາດສະເພາະດ້ານ, ແຜນການ, ໂຄງການ, ຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບ ແລະ ບົດແນະນຳຕົວຈິງ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາການປະມົງຍັງບໍ່ທັນເຮັດໄດ້ດີ ແລະ ມີໜ້ອຍ.

ການສົ່ງເສີມຄອບຄົວ, ຜູ້ປະກອບການ, ການດຶງດູດ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການລົງທຶນຈາກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອເພື່ອລົງທຶນໃສ່ການລ້ຽງປາ ຂອງປະຊາຊົນຍັງບໍ່ທັນຂະຫຍາຍຕົວແຂງແຮງ ແລະ ກວ້າງຂວາງເທົ່າທີ່ຄວນ.

ຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດ ສະເພາະດ້ານຂອງພະນັກງານແຕ່ລະຂັ້ນຍັງຈຳກັດ; ການສື່ສານຂໍ້ມູນ, ການປະສານສົມທົບທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ການບໍລິການເຕັກນິກຍັງຈຳກັດ, ຈຳນວນພະນັກງານຍັງບໍ່ພຽງພໍ ຂາດທັງຈຳນວນ ແລະ ແບບແຜນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຍັງເຮັດບໍ່ທັນໄດ້ດີ.

ການປ່ຽນແປງຂອງ ສະພາບດິນຟ້າ
ອາກາດ ເຮັດໃຫ້ແຫຼ່ງນໍ້າ ຕົ້ນເຂີນ

2.5. ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ການພັດທະນາ ດ້ານປະມົງ

Risks and challenges for the Fisheries Development

ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດດີຂຶ້ນ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ ເຮັດໃຫ້ການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນເພີ່ມຂຶ້ນ, ຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກສູງຂຶ້ນ ດ້ານການຄ້າມີການແກ້ງແຍ້ງແຂ່ງຂັນເກີດຂຶ້ນ, ການຫາປາມີການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ທັນສະໄໝ, ມີປະສິດທິພາບໃນການຫາປາໄດ້ຫຼາຍ ໃຊ້ເວລາໜ້ອຍ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ, ການຫາປາແບບຜິດກົດໝາຍດ້ວຍການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືແບບດັບສູນເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ຫຼາຍໆທ້ອງຖິ່ນເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ການໃຊ້ທາດເບື້ອ, ລະເບີດ, ເຄື່ອງໄຟຟ້າ, ສານເຄມີ, ຄື້ນສຽງ, ກັດດັກ-ຕັນຫ້ວຍນໍ້າທີ່ເປັນທາງປາຂຶ້ນໄຂ່ ແລະ ອື່ນໆ, ເຮັດໃຫ້ລະບົບນິເວດ, ຄວາມສົມດູນ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານທໍາມະຊາດຫຼຸດລົງ ແລະ ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຈຳນວນປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ຫຼຸດລົງ.

ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ, ການປະມົງໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ເປັນຕົ້ນ: ເກີດມີໄພນໍ້າຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຊຶ່ງມັນໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ຢູ່ອາໄສຢູ່ລຽບຕາມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ແມ່ນໍ້າສາຂາ. ປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດພູດອຍສ່ວນໃຫຍ່ຍັງທຸກຍາກ ຍຶດຖືອາຊີບ ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ (ປ່າແຄມນໍ້າ, ປ່າຍອດຫ້ວຍ) ເພື່ອປູກເຂົ້າ ໃນຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ ປະສິບກັບຄວາມແຫ້ງແລ້ງ, ນໍ້າໃຕ້ດິນກໍ່ຖືກບົກແຫ້ງ, ດິນຖືກເຊາະເຈື່ອນໃນລະດູຝົນ ເຮັດໃຫ້ລະດັບນໍ້າໃນແມ່ນໍ້າ, ໃນຫ້ວຍຫຼຸດລົງ ຊຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ບ່ອນວາງໄຂ່ຂອງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ.

ການເຊື່ອມໂຊມຂອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ (ດິນ, ແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ປ່າໄມ້) ຈາກ ການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ເຮັດໃຫ້ເກີດມົນລະຜິດ, ດິນເຊື່ອມໂຊມຄຸນນະພາບ, ແຫຼ່ງນໍ້າຕົ້ນເຂີນ, ສານເຄມີຕົກ

ຄ້າງໃນດິນ ແລະ ແມ່ນ້ຳ ຊຶ່ງມີຜົນກະທົບຢ່າງຮ້າຍແຮງຕໍ່ສິ່ງ ທີ່ມີຊີວິດທີ່ຢູ່ເທິງບົກ ແລະ ຢູ່ໃນນ້ຳໄດ້ສູນເສຍແຫຼ່ງ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ແຫຼ່ງຂະຫຍາຍພັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີ ການປ່ອຍນ້ຳເສຍ ຈາກຕົວເມືອງ, ຈາກໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ ໂດຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຜ່ານຂະບວນການບຳບັດຢ່າງຖືກຕ້ອງໄດ້ສົ່ງຜົນເສຍຕໍ່ກັບຄຸນນະພາບຂອງນ້ຳ ແລະ ສິ່ງ ຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ວົງຈອນຊີວິດຂອງສັດນ້ຳ, ເຮັດໃຫ້ປາ ແລະ ສັດນ້ຳຫຼຸດລົງ.

ນອກຈາກຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານທຳມະຊາດ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມແລ້ວ ພວກເຮົາຈະຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງ ສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍດ້ານເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ການວາງນະໂຍບາຍ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າ, ການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ ການ ຜະລິດພາຍໃນ, ການຮັບປະກັນລາຄາ, ການຕະຫຼາດ ທີ່ສາມາດແກ້ງແຍ້ງແຂ່ງຂັນກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ, ກຸ່ມປະເທດ ອາຊຽນ ຕາມກອບຂອງ AFTA, WTO ມີຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກພຽງພໍ ເພື່ອປະຕິບັດລະບຽບການປອດ ພະຍາດ (SPS) ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນດ້ານການກັກກັນປາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສັດນ້ຳ, ການນາໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ: ດິນ, ແຫຼ່ງນ້ຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຊີວະນາໆພັນໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ທັງຮັກສາໄດ້ ສະພາບແວດລ້ອມ.

2.6. ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

Lesson learned

- 1) ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ໄດ້ປັບປຸງພາລະບົດບາດ, ຍົກປະສິດທິພາບຂອງກົງຈັກຢ່າງເປັນລະບົບ, ເພີ່ມທະວີການປະສານສົມທົບກັບສາຍຕັ້ງຂະແໜງ ການຂອງແຂວງ ແລະ ໜ່ວຍງານຂອງເມືອງ ເພື່ອຮັບຜິດ ຊອບ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ.
- 2) ສ້າງກົນໄກ ແລະ ແບບແຜນວິທີການປະສານສົມທົບກັບກົມອ້ອມຂ້າງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີບົດບາດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ (ດິນ, ແຫຼ່ງນ້ຳ, ປ່າໄມ້...) ແລະ ຕິດພັນ ກັບການຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ແນ່ໃສ່ເຮັດໃຫ້ການກຳນົດນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ , ແຜນງານ ລວມທັງນິຕິກຳຕ່າງໆ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ຂອງບັນດາຂະແໜງການ ທີ່ມີການເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ສອດຄ່ອງ ກັນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ຂະບວນການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຕໍ່ເນື່ອງ.
- 3) ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປະມົງ ໄປສົມຄູ່ກັບກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ, ເພື່ອກຳນົດເຂດອະນຸລັກຮັກສາ, ເຂດສະຫງວນ ແລະ ເຂດພັດທະນາດ້ານການປະມົງ. ປັບປຸງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະບຽບການສາກົນ ວ່າດ້ວຍສຸຂານະໄມສັດ (SPS), ລະບຽບການຂອງພະຍຸສັດ ສາກົນ (OIE), CITES ເພື່ອສາມາດຄຸ້ມຄອງສັດນ້ຳ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າກ່ຽວກັບປະມົງຕາມຊາຍແດນໃຫ້ເຊື່ອມ ໂຍງກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ, ອາຊຽນ ແລະ ສາກົນ.
- 4) ສ້າງແຜນງານສະເພາະດ້ານເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າ ແລະ ເປັນເຈົ້າຕົນເອງຜະລິດແນວພັນປາ, ຜະລິດອາຫານ ປາ ຊຶ່ງເປັນຂໍ້ກຸນແຈຂອງການຍົກຜະລິດຕະພາບ, ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ໃຫ້ສາມາດແຂ່ງຂັນກັບປະເທດໃກ້ ຄຽງ ແລະ ເພື່ອຂະຫຍາຍການພັດທະນາ ການປະສານສົມທົບກັບ ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ສະຖາ ບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້(ສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ) ຄົ້ນຄວ້າ, ສິ່ງເສີມການຜະລິດ ຕ້ອງມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ຫຼາຍພາກສ່ວນເສດຖະກິດ ເພື່ອຊ່ວຍຢູ່ດ້ານໃຫ້ການປະມົງ ຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ. ສົມທົບກັບ ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອສ້າງມາດຖານ ເຕັກນິກການຜະລິດ, ການກວດກາ ຄຸນນະພາບ ຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ແລະ ນຳເຂົ້າ.
- 5) ຈະຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ຍົກລະດັບພື້ນຖານໂຄ່ງລ່າງ ພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກໃນຂົງເຂດ ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບບາດກ້າວຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານ ວິທະຍາສາດ-ເຕັກໂນໂລຊີ, ເຮັດໃຫ້

ປະເທດ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນເທື່ອລະກ້າວ. ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດັ່ງກ່າວແມ່ນພື້ນຖານ ເຕັກນິກ ດ້ານການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ, ການສົ່ງເສີມໃນລະດັບພາກ, ສູນ/ສະຖານີຜະລິດແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຕະ ລອດຮອດພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ເພື່ອຮັບປະກັນ, ຍັງຢືນຄຸນນະພາບ ແລະ ມາດຕະຖານຂອງຜະລິດຕະພັນເຊັ່ນ: ສູນພັດທະນາການປະມົງ ແລະ ພະຍາດປາ, ສູນວິໄຈຜະລິດຕະພັນປາ ແລະ ອາຫານປາ, ດ່ານກວດກາຜະລິດຕະ ພັນສັດນ້ຳຕາມຊາຍແດນໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ.

6) ດ້ານການສົ່ງເສີມ ແລະ ການບໍລິການເຕັກນິກ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ, ຄຸ້ມຄອງແນວນຳທາງດ້ານ ເຕັກນິກການລ້ຽງ, ການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາລະບົບນິເວດ, ເຂດສະຫງວນ, ໜອງຊຸມຊົນ, ປັບປຸງຫຼັກສູດ ການ ຮຽນ-ການສອນ, ການຝຶກອົບຮົມດ້ານວິຊາການໃຫ້ ຕິດພັນກັບການເຜີຍແຜ່ ຜົນສຳເລັດດ້ານວິທະຍາສາດ-ວິທະຍາ ການ. ຖ່າຍຖອດເຕັກນິກ-ວິຊາການ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ເພື່ອກະຕຸກຊຸກຍູ້ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ທີ່ມີຄວາມ ປອດໄພ ແລະ ການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳເປັນສິນຄ້າຂອງປະຊາຊົນ, ຂອງກຸ່ມ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ.

7) ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂອານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແມ່ຍິງໄດ້ມີການເຄື່ອນໄຫວຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ຈັດຕັ້ງ ແລະ ປັບປຸງກຸ່ມລ້ຽງປາໃນກະຊັງ, ຟາມລ້ຽງປາ ທີ່ມີແລ້ວໃຫ້ເຂັ້ມແຂງສາມາດຜະລິດເປັນສິນຄ້າໄດ້ຕໍ່ເນື່ອງ ດ້ວຍມາດຕະການທີ່ເປັນລະບົບ ນັບທັງປັດໃຈການນຳເຂົ້າ, ເຕັກນິກການຜະລິດ, ການປຸງແຕ່ງສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມ, ການຕະລາດ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນເງິນກູ້ໃນອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ເໝາະສົມ, ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ສາມາດ ປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ.

8) ສ້າງນັກວິຊາການປະມົງກັບທີ່ ໃຫ້ກາຍເປັນນັກພັດທະນາຂັ້ນບ້ານ ເພື່ອນຳພາປະຊາຊົນຜະລິດສິນຄ້າກໍ່ຄືຜະລິດ ສະບຽງອາຫານໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວອອກຢ່າງກ້ວາງຂວາງ, ປະສານສົມທົບກັບໂຮງຮຽນວິທະຍາໄລ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ປັບປຸງພັດທະນາຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນ ເພື່ອ ບຳລຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງພະນັກງານແຂວງ, ເມືອງ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງການພັດທະນາຕົວຈິງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ແນໃສ່ສ້າງນັກວິຊາການໃຫ້ມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ສະໜອງນັກວິຊາການ ໃຫ້ແກ່ ພາກສ່ວນເສດຖະກິດເອກະຊົນ ເພື່ອຍູ້ແຮງການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳເປັນສິນຄ້າໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

9) ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການພົວພັນຮ່ວມມືກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ, ບັນດາປະເທດໃນລຸ່ມແມ່ ນ້ຳຂອງ, ປະເທດອາຊຽນ, ສະ ຖາບັນການເງິນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ເພື່ອຍາດແຍ່ງການຮ່ວມມືທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງ ດ້ານງົບປະມານບົນພື້ນຖານ 5 ຫລັກການຂອງຖະແຫຼງການວຽງຈັນຄື: ກຳມະສິດ, ການເຂົ້າຮ່ວມກຸ່ມ, ປະສານ ງານກັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ງ່າຍຂຶ້ນ, ຄຸ້ມຄອງຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບທັງສອງຝ່າຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ, ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງແຂງແຮງ. ເພີ່ມທະວີການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງຂະ ແໜງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ໃນການສ້າງໂຄງການລະອຽດໃນແຕ່ລະເຂດ, ແຕ່ລະບໍລິເວນ ເພື່ອເປັນເອກກະສານຂໍ້ ມູນສຳລັບໂຄສະນາ ດຶງດູດການຊ່ວຍເຫຼືອ, ການຮ່ວມມື ແລະ ການລົງທຶນຂອງນັກທຸລະກິດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ພາກທີ III. ເປົ້າໝາຍຂອງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ

Section III Strategic Implementation Plan Goal

ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງລັດຖະບານ ກໍຄືແຜນຍຸດທະສາດພັດທະນາກະສິກໍາຮອດປີ 2025, ເຮັດໃຫ້ບັນລຸໄດ້ 2 ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດຄື: ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບຂອງຄອບຄົວ, ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາຊຸມນະບົດຮອບດ້ານ ຕິດພັນກັບການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊຸມນະບົດໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ພັກ ແລະ ລັດຖະບານໄດ້ຍົດໝັ້ນໃນໂຄງປະກອບເສດຖະກິດຂອງຊາດ “ກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້, ອຸດສາຫະກໍາປຸງແຕ່ງ ແລະ ການບໍລິການ” ທັງມີທິດນໍາແບບສະເໝີຕົ້ນສະເໝີປາຍຕໍ່ຮູບແບບການຜະລິດກະສິກໍາ ຕ້ອງເນັ້ນເຖິງການຍົກຜະລິດຕະພາບຂອງການຜະລິດຂຶ້ນຢ່າງຮອບດ້ານ ດ້ວຍການນໍາໃຊ້ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ສິ່ງເສີມເຮັດກະເສດສຸມຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2030 ຈະຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມທະວີຜັນຂະຫຍາຍວິໄສທັດ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງຂະແໜງກະສິກໍາທີ່ວ່າ” ຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ຜະລິດສິນຄ້າກະສິກໍາທີ່ມີທ່າແຮງ, ຜະລິດກະສິກໍາປອດໄພ ແລະ ຍືນຍົງ ບົນພື້ນຖານຫັນເປັນອຸດສະຫະກໍາ ແລະ ທັນສະໄໝ ຕິດພັນກັບການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ເພື່ອປະກອບສ່ວນສ້າງພື້ນຖານເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ” ການຫັນເອົາການລ້ຽງປາແບບທໍາມະຊາດ ໄປສູ່ການຜະລິດທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ກາຍເປັນສິນຄ້າ, ລະບົບການຜະລິດປາຂະໜາດນ້ອຍຂອງຄອບຄົວ ແລະ ເສດຖະກິດຊຸມຊົນໃນຊຸມນະບົດຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບການຜະລິດ ທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍຮູບແບບເຕັກນິກ ໂດຍອີງຕາມທ່າແຮງ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ມີລະບົບການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າທີ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ (Climate Smart System), ເພື່ອເພີ່ມການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຢູ່ໃນເຂດຊຸມນະບົດໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ພ້ອມກັນນີ້, ຕ້ອງຊຸກຍູ້ຂະຫຍາຍການລ້ຽງປາຂອງຄອບຄົວ, ຂອງກຸ່ມ ແລະ ເອກກະຊົນ ຊຶ່ງເນັ້ນໜັກໃສ່ການລ້ຽງປາແບບເປັນຟາມ, ແບບອຸດສະຫະກໍາ, ນໍາໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜົນຕອບແທນຂອງການຜະລິດສູງຂຶ້ນ.

ຮອດທ້າຍປີ 2025 ຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ການປະມົງເຂົ້າສູ່ລະບົບຢ່າງໜັກແໜ້ນ ມີແຜນການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າທີ່ຮັບປະກັນການບໍລິໂພກພາຍໃນຢ່າງໜັກແໜ້ນ ແລະ ຂະຫຍາຍການຜະລິດປາພື້ນເມືອງ, ຜະລິດຕະພັນປຸງແຕ່ງປາເປັນສິນຄ້າເພື່ອສົ່ງອອກ. ການລົງທຶນໃສ່ພື້ນຖານໂຄງລ່າງການຜະລິດແນວພັນປາພື້ນເມືອງ, ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ຕ້ອງໃສ່ການສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມຕະລາດພາຍໃນ ແລະ ພາກພື້ນໃຫ້ໄດ້ດໍາເນີນການຢ່າງເປັນລະບົບ. ການນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າໃນການຍົກຜະລິດຕະພາບ, ການເຂົ້າເຖິງປັດໃຈການຜະລິດ ແລະ ການເງິນ, ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ໄດ້ມີການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ.

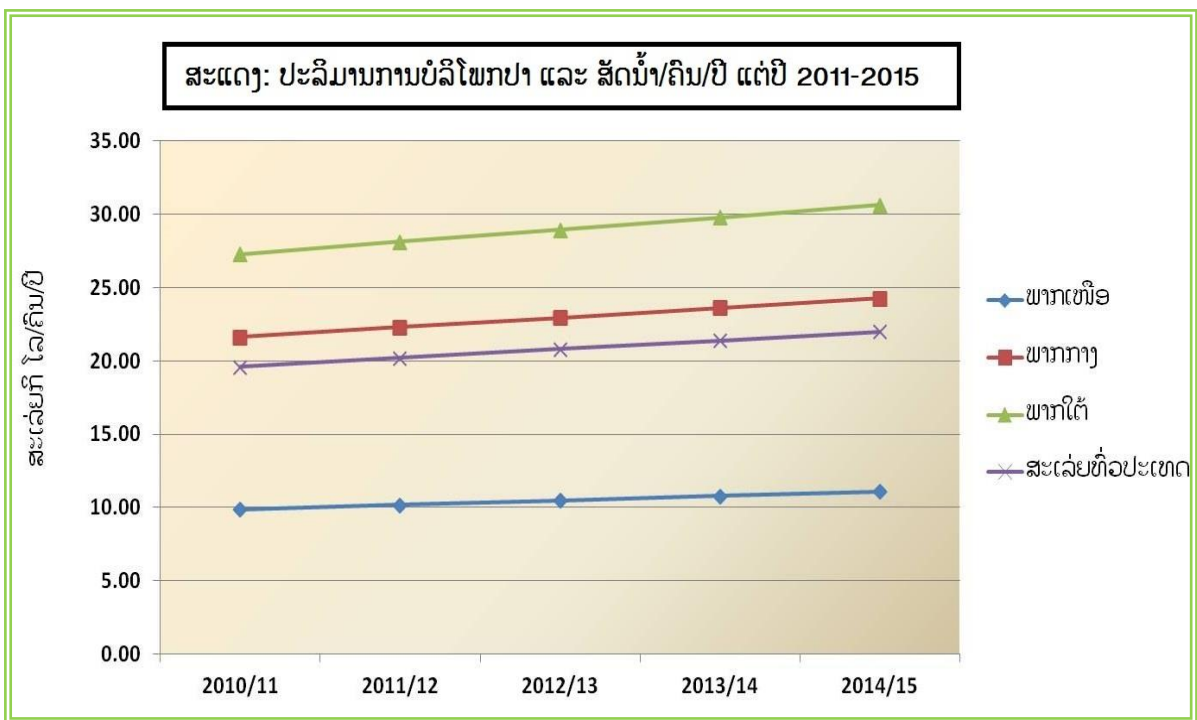
3.1. ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ

Fisheries Production for food security

ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທິດທາງແຜນຍຸດທະສາດ ການຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ທັງຮັບປະກັນຄຸນນະພາບດ້ານໂພສະນາການຢ່າງໜັກແໜ້ນ. ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ, ຖືເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດອັນດັບໜຶ່ງຂອງຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍຄືຂະແໜງການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ເພື່ອປັບປຸງ, ຍົກຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ໃນເຂດຊຸມນະບົດໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ບົນ

ພື້ນຖານການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງຢູ່ໃນລະດັບ 2% ຕໍ່ປີ, ການສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວເພີ່ມຂຶ້ນ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຍຮັບ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົວເມືອງໃຫຍ່, ເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການຜົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳເພີ່ມຂຶ້ນ 4-5% ຕໍ່ປີ ຈຶ່ງຈະສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການເພື່ອບໍລິໂພກໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ.

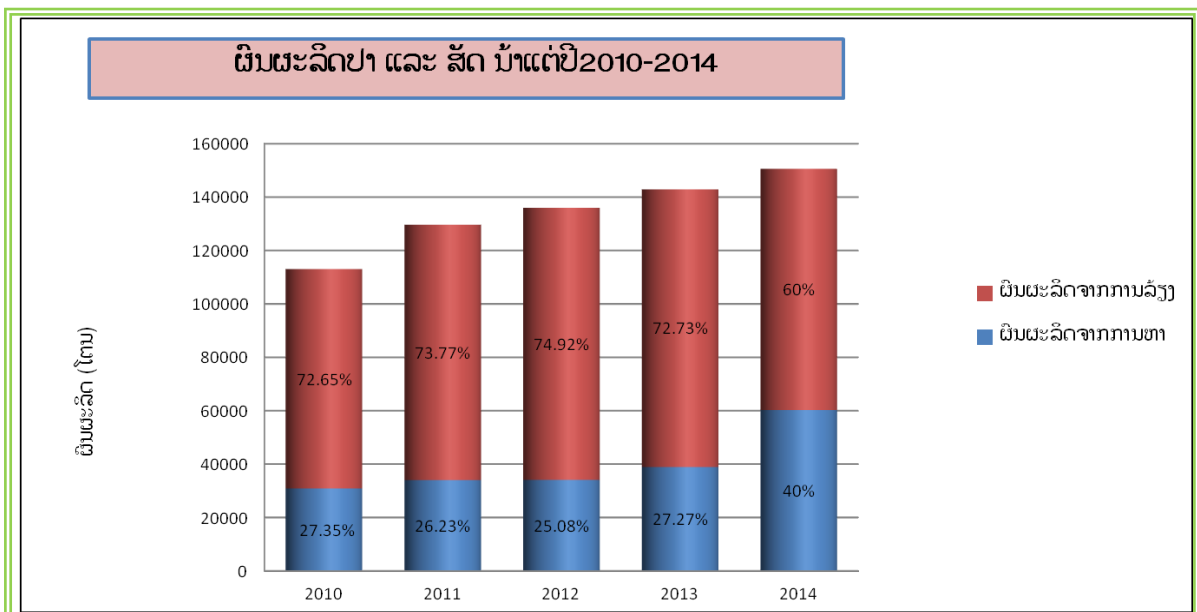
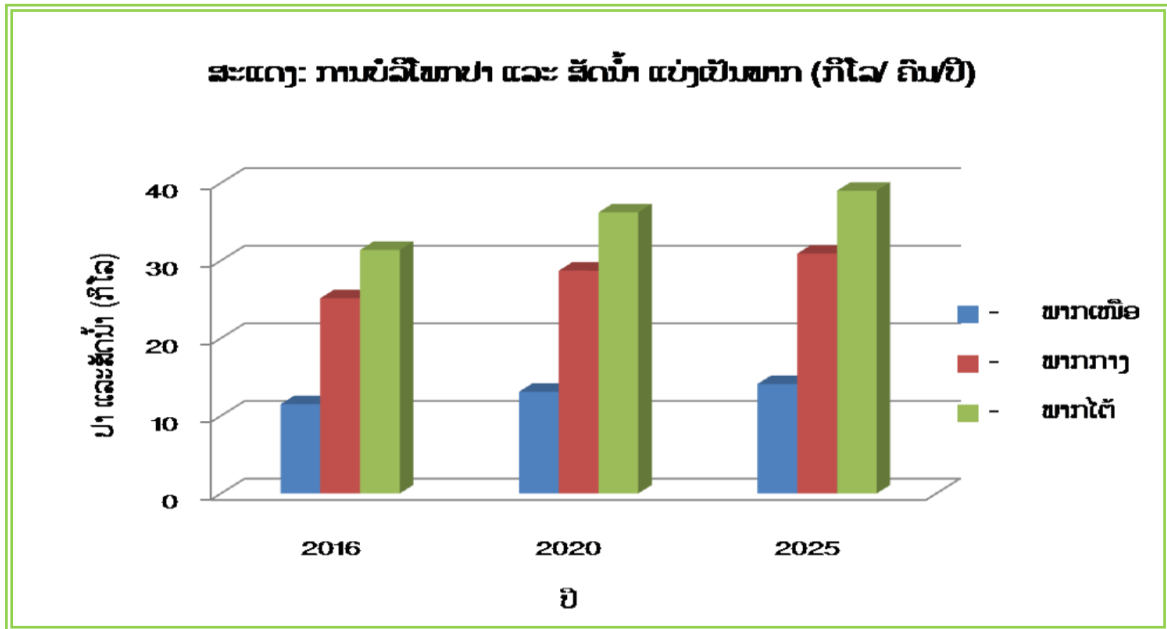
ອີງຕາມການຄາດຄະເນ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງລາວຮອດປີ 2020 ແລະ 2025 ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຈາກຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ 6,9 ລ້ານຄົນມາເປັນ 7,6 ລ້ານຄົນ ແລະ ປະມານ 8,4 ລ້ານຄົນໃນປີ 2025. ຈະຕ້ອງໄດ້ສຸ້ຊົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຈະຕ້ອງໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 158,600 ໂຕນໃນປີ 2015 ມາເປັນ 225,000 ໂຕນ ໃນປີ 2020 ແລະ ໃນປີ 2025 ຜົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 279,000 ໂຕນ, (ເບິ່ງຕາຕະລາງ ແລະ ກຣາຟິກປາລ້ຽງ, ປາທຳມະຊາດ) ສະເລ່ຍລະດັບການບໍລິໂພກຕໍ່ຄົນໃນປີ 2020 ປະມານ 30 ກິໂລ (ຊົນນະບົດ 24ກິໂລ, ຕົວເມືອງ 28ກິໂລ) ແລະ 2025 ປະມານ 33 ກິໂລ, ຊຶ່ງມີອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ 8-10% ຕໍ່ປີ.

ຕາຕະລາງ: ຄາດຄະເນ ການບໍລິໂພກປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ແບ່ງຕາມຕົວເມືອງ, ຊົນນະບົດ ແລະ ແບ່ງຕາມພາກ (ກິໂລ/ຄົນ/ປີ)

	2016	2020	2025	ເພີ່ມຂຶ້ນ(%)ຕໍ່ປີ
- ຕົວເມືອງ	24.33	28	29.25	2.25
- ຊົນນະບົດ	21.17	24	25.70	2.38
-				

- ພາກເໜືອ	11.50	13.10	14.10	2.51
- ພາກກາງ	25.15	28.70	30.90	2.54
- ພາກໄຕ້	31.37	36.20	39.00	2.54

(ຂໍ້ມູນ ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ປີ 2014)

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດຈອດກັບທະເລ, ການປະມົງຂອງລາວແມ່ນການປະມົງນໍ້າຈືດ ທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານລະບົບນິເວດວິທະຍາ ແລະ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ລວມທັງປາ ແລະ ສັດນໍ້າປະເພດຕ່າງໆ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ. ຜົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າໄດ້ມາຈາກກິດຈະກຳການລ້ຽງປາ ແລະ ການຫາປາຕາມແຫຼ່ງນໍ້າທໍາມະຊາດ, ຫ້ວຍໜອງຄອງບຶງ, ຕາມ ນາເຂົ້າ ຊຶ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ການດໍາລົງຊີວິດຢັງທຸກຍາກຢູ່. ປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ຈຶ່ງ ເປັນແຫຼ່ງສະໜອງສະບຽງອາຫານໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ, ຊຶ່ງມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານທາດອາຫານ ແລະ ແຮ່ທາດທີ່ເປັນ ປະໂຫຍດຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງແມ່ຖືພາ ແລະ ເດັກນ້ອຍ, ການປະມົງຢັງເປັນກິດຈະກຳທີ່ເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບຂອງຄອບ ຄົວອີກດ້ວຍ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ເພື່ອຄ້າປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ຈະຕ້ອງໄດ້ຄໍານຶງເຖິງການ ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປະມົງໃນແຫລ່ງນໍ້າ, ດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ໃນອ່າງເກັບນໍ້າ ຊົນລະປະທານ, ອ່າງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ບົນຫລັກການພື້ນຖານຂອງການປະມົງ ໂດຍຖືເອົາການລ້ຽງ, ການອະນຸລັກ, ສ້າງເຂດສະຫງວນການຂະຫຍາຍພັນ ປາ ແລະ ສັດນໍ້າອື່ນໆ ເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ຖືເອົາການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງແບບຍືນຍົງດ້ວຍລະບຽບການ, ກົດໝາຍເປັນສໍາຄັນ ແລະ ສ້າງຂະບວນການໃນວັນປ່ອຍປາແຫ່ງຊາດ, ວັນທີ 13 ກໍລະກົດ ຂອງທຸກໆປີ ເພື່ອຮັກສາ ແລະ ເພີ່ມຊີວະນາໆຂອງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຄຽງຄູ່ກັບການຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາປາທໍາມະຊາດ, ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຍົກຜະລິດຕະພາບການຜະລິດຈາກ ປາລ້ຽງໃຫ້ສູງຂຶ້ນ, ແຕ່ເນື່ອງຈາກການຜະລິດສ່ວນໃຫຍ່ຍັງເຮັດແບບເອກະເທດ, ກະແຈກກະຈາຍ ລ້ຽງແບບພໍ້ກຸ້ມ ກິນຂອງຄອບຄົວ, ຊຶ່ງການລ້ຽງປາຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍດ້ານເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ການສະໜອງແນວພັນ, ຄຸນນະພາບຂອງ ອາຫານຍັງຕໍ່າ, ຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ເໝາະສົມຍັງຈຳກັດ, ເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພາບ ການຜະລິດຍັງຕໍ່າ. ສະນັ້ນ, ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຊຸກຍູ້ຢ່າງແຂງແຮງ ເພື່ອຫັນປ່ຽນວິທີການລ້ຽງປາແບບທໍາມະຊາດ ໄປສູ່ການລ້ຽງ ດ້ວຍການນໍາໃຊ້ເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່, ພະນັກງານວິຊາການຕ້ອງລົງປຸກລະດົມຂົນຂວາຍຊຸກຍູ້ ສົ່ງເສີມເຕັກນິກການລ້ຽງປາທຸກຮູບແບບຂອງປະຊາຊົນຢ່າງກ້ວາງຂວາງໃນເຂດຊົນນະບົດ, ເຂດເນີນສູງດ້ວຍຮູບ ແບບເຕັກນິກເຊັ່ນ: ການລ້ຽງປາໃນໜອງ, ໃນນາເຂົ້າ, ລ້ຽງໃນກະຊັງ, ລ້ຽງແບບປະສົມປະສານ, ລ້ຽງແບບຊຸມຊົນ, ການຜະລິດລູກປາ ແລະ ອະນຸບານປານ້ອຍ.

ຄື້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາຮູບແບບເຕັກນິກ ເພື່ອເພີ່ມຜະລິດຕະພາບຈາກການຜະລິດແບບທໍາມະຊາດໄປສູ່ ການຜະລິດແບບເຄິ່ງທໍາມະຊາດ ແລະ ກ້າວຂຶ້ນນໍາໃຊ້ເຕັກນິກໃໝ່, ປັບປຸງຄຸນນະພາບການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນປາ ເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ. ກ່ອນອື່ນໝົດຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຄື້ນຄວ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມການ ຜະລິດແນວພັນປາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ, ສະໜອງແຫຼ່ງ ປັດໃຈການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິການ ດ້ວຍການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ຫຼື ສະມາຄົມ, ຈັດຜັກອົບຮົມທາງດ້ານເຕັກນິກວິທີ ການລ້ຽງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການຕະຫຼາດ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການ ຄວບຄຸມຜູກຂາດທາງດ້ານລາຄາຂອງພວກພໍ້ຄ້າມີກາງ.

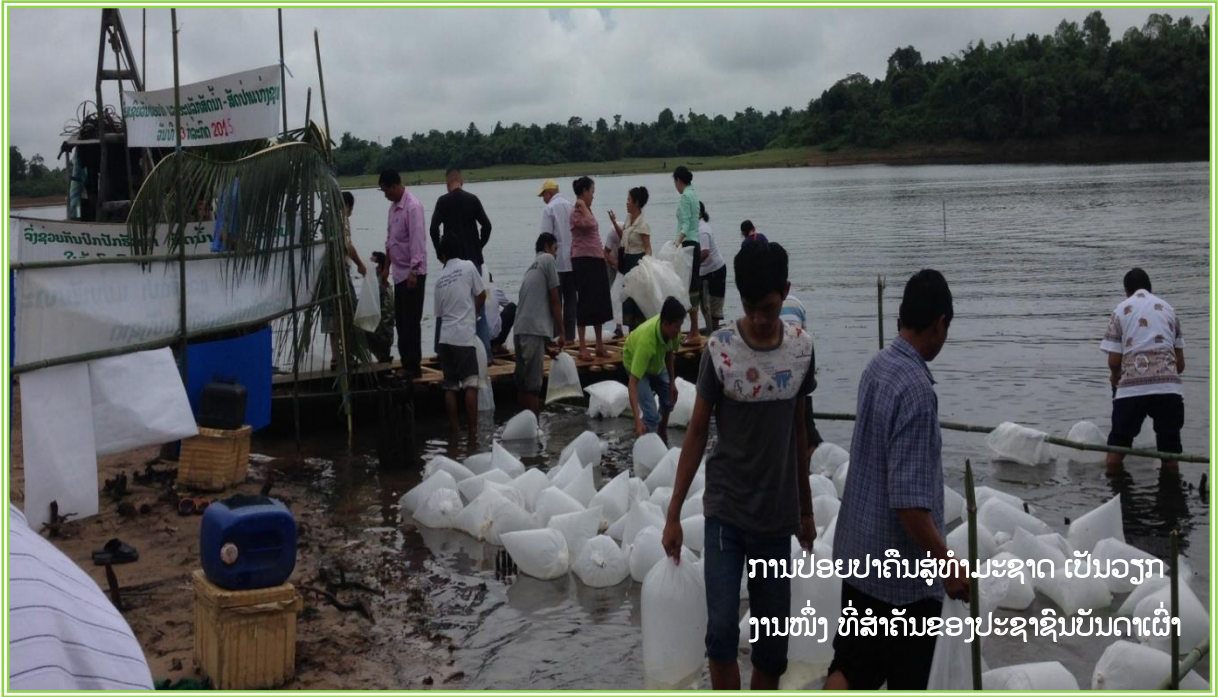
ຜົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳທຳມະຊາດເປັນຊັບພະຍາກອນ ທີ່ໃຊ້ຕົ້ນທຶນຕ່ຳ, ມີທົ່ວໄປໃນແຫລ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ ທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າເຖິງ

ການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກ ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໃສ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດປາທຳມະຊາດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຍືນຍົງ

ບ້ານດອນສະໂຮງ ເມືອງໂຂງ ແຂວງຈຳປາສັກ

1. ຫ້າມທຳລາຍວັງສະຫງວນ, ປ້າຍວັງສະຫງວນ, ຫາສັດນ້ຳທຸກສະນິດ ແລະ ປາ ໃນບໍລິເວນປາປະສົມພັນ, ບອນປາອໍ ຫຼື ປາກອງ ແລະ ບອນປາວາງໄຂ ຕາມການກຳນົດ ຂອງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງຂັ້ນບ້ານ,
2. ຫ້າມນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຫາປາ ທີ່ເປັນການກົດຂວາງ ທາງເດີນຂອງສັດນ້ຳ ເຊັ່ນ: ອວນ, ມູອງກວາດ, ລີ້, ຈິບ, ໂຕງ.
3. ຫ້າມນຳໃຊ້ທາດເບື້ອ, ລະເບີດ, ອາວຸດ, ເຄື່ອງໄຟຟ້າ, ເຄື່ອງສຽງ, ສຽງທຽມ ຫຼື ສິ່ງອື່ນ ທີ່ເກືອດຫາມເພື່ອຫາ ຫຼື ຈັບສັດນ້ຳ ແລະ ປາ, ຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອ, ປອຍນ້ຳເບື້ອນ ຫຼື ເຄມີລົງນ້ຳ,
4. ສຳລັບການປັບໄຂຕ່າງໆ ແມ່ນໄດ້ບັນດູໄວ້ ໃນປຶ້ມກົດລະບຽບຂອງບ້ານ.

DSHPP AFRAC ອົງການຈຳປາສັກ (PAFO) ກປມຂ (DAFO)

ການປ່ອຍປາຄົນສູ່ທຳມະຊາດ ເປັນວຽກ
ງານໜຶ່ງ ທີ່ສຳຄັນຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ

3.2. ການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າເປັນສິນຄ້າ

Fishery Production for commodity and trade

ໃນເງື່ອນການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ຍັງອີງໃສ່ທຳມະຊາດ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານວັດຖຸເຕັກນິກຍັງມີໜ້ອຍ, ບໍ່ທັນສະໄໝ ແລະ ການດຳເນີນທຸລະກິດຜະລິດແບບເປັນຟາມກາຍເປັນສິນຄ້າ ຍັງບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວເທົ່າທີ່ຄວນ. ການລ້ຽງປາໃນໜອງ, ລ້ຽງແບບປະສົມປະສານ ຊຶ່ງບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນການຜະລິດເພື່ອບໍລິໂພກໃນຄອບຄົວ, ແຕ່ຍັງເປັນການຜະລິດເປັນສິນຄ້າຂາຍກັບທີ່ ແລະ ການບໍລິການທ່ອງທ່ຽວ. ການລ້ຽງໃນກະຊັງໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີ, ເຖິງແມ່ນວ່າຍັງບໍ່ທັນສາມາດແຂ່ງຂັນໄດ້ ເມື່ອທຽບໃສ່ກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ, ແຕ່ກໍ່ເປັນການຜະລິດສິນຄ້າຊົມໃຊ້ພາຍໃນໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ. ມາຮອດປະຈຸບັນ ກະຊັງປາໃນທົ່ວປະເທດ ມີຫຼາຍກວ່າ 7.500 ກະຊັງ, ເມື່ອທຽບໃສ່ປີ 2010 ເພີ່ມຂຶ້ນເກືອບ 3 ເທົ່າຕົວ, ສາມາດສະໜອງຜົນຜະລິດໃຫ້ຕະຫລາດຕົວເມືອງປະມານ 35.000-40.000 ໂຕນຕໍ່ປີ ຫຼືເທົ່າກັບ 37% ຂອງຜົນຜະລິດຈາກປາລ້ຽງທັງໝົດ. ການລ້ຽງປາໃສ່ກະຊັງຂອງຄອບຄົວ, ລ້ຽງແບບເປັນກຸ່ມ, ການລ້ຽງຂອງພາກສ່ວນເອກກະຊົນ ສ່ວນຫຼາຍລ້ຽງຢູ່ລຽບຕາມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາເປັນຕົ້ນ: ຢູ່ແຂວງວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ແຂວງຈຳປາສັກ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍ ຕົວຢ່າງວ່ອງໄວ. ຄຽງຄູ່ກັນນີ້, ການລ້ຽງປາພື້ນເມືອງທີ່ມີລາຄາແພງເຊັ່ນ: ປາເຄິງ, ປາຊວຍໝາກໄມ້...ທີ່ລ້ຽງໃນໜອງ, ໃນກະຊັງ ຊຶ່ງໄດ້ມີໜ່ວຍແຜ່ນຂຶ້ນມາແລ້ວ ຢູ່ແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ສາມາດຜະລິດໄດ້ປະມານ 3.000ໂຕນຕໍ່ປີ ສະໜອງໃຫ້ແກ່ຕະຫລາດ ໃນຕົວເມືອງປາກເຊ, ແຂວງໃກ້ຄຽງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ຕະຫລາດປະເທດໃກ້ຄຽງ. (ເບິ່ງຕາມແຜນທີ່ລ້ຽງປາໃນກະຊັງ).

ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ຊົມໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກໃນອານາຄົດ ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຜະລິດ ແລະ ມາດຕະຖານຟາມ ຕາມມາດຖານເຕັກນິກ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກຳນົດໄວ້. ຂະຫຍາຍ ແລະ ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ, ການຜະລິດແບບເປັນກຸ່ມ, ເປັນສະມາຄົມ, ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ສົ່ງເສີມຮູບແບບ, ວິທີການຂະຫຍາຍສິນເຊື້ອ ຕະຫຼອດຮອດການຊຸກຍູ້ລະບົບ

ການປຸງແຕ່ງ, ການຈຳໜ່າຍ ແລະ ການຕະຫຼາດ ເພື່ອສິ່ງເສີມການຜະລິດເປັນສິນຄ້າຢ່າງແຂງແຮງ. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງ ນະໂຍບາຍອຸດໜູນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ, ຄ່າບໍລິການ ແລະ ຄ່າທຳນຽມໃຫ້ເໝາະສົມ, ເລັ່ງລັດພັດທະນາ ແລະ ນຳ ສະເໜີຂັ້ນເທິງ ເພື່ອປະກາດໃຊ້ມາດຕະຖານຂອງຜະລິດຕະພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ບົນພື້ນຖານລະບຽບຫຼັກການຂອງ ອາຊຽນ ແລະ ມາດຕະຖານສາກົນ ດ້ານສຸຂະນາໄມ (SPS) ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການກວດກາ, ຍັງຢືນການນຳເຂົ້າ- ສົ່ງອອກ ຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າຂອງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ໃນການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບເສດຖະກິດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ນອກຈາກຜົນຜະລິດປາລ້ຽງແລ້ວ, ຍັງເຫັນວ່າການຫາປາຂອງຊາວກະສິກອນ ທີ່ອາໄສຢູ່ລຽບ ຕາມລຳ ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ ຢູ່ເຂດເມືອງໂຂງ, ແຂວງຈຳປາສັກ ຊຶ່ງເປັນແຫຼ່ງຜະລິດປາພື້ນ ເມືອງ ແລະ ມີຜະລິດຕະພັນ ປຸງແຕ່ງທີ່ຫຼາກຫຼາຍເຊັ່ນ: ປາແຫ້ງ, ປາແດກ, ປາເຄັມ, ປາສົມ, ປາຈາວ... ໄດ້ກາຍເປັນສິນຄ້າລາຄາແພງ ແລະ ເປັນ ທີ່ຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດພາຍໃນຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ແລະ ຍັງເປັນສິນຄ້າທ່າແຮງທີ່ມີການຊື້ຂາຍຕາມຕະຫຼາດຊາຍແດນ ຕິດກັບປະເທດໃກ້ຄຽງ ແລະ ເປັນການສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມ ເຮັດໃຫ້ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄອບຄົວດີຂຶ້ນ.

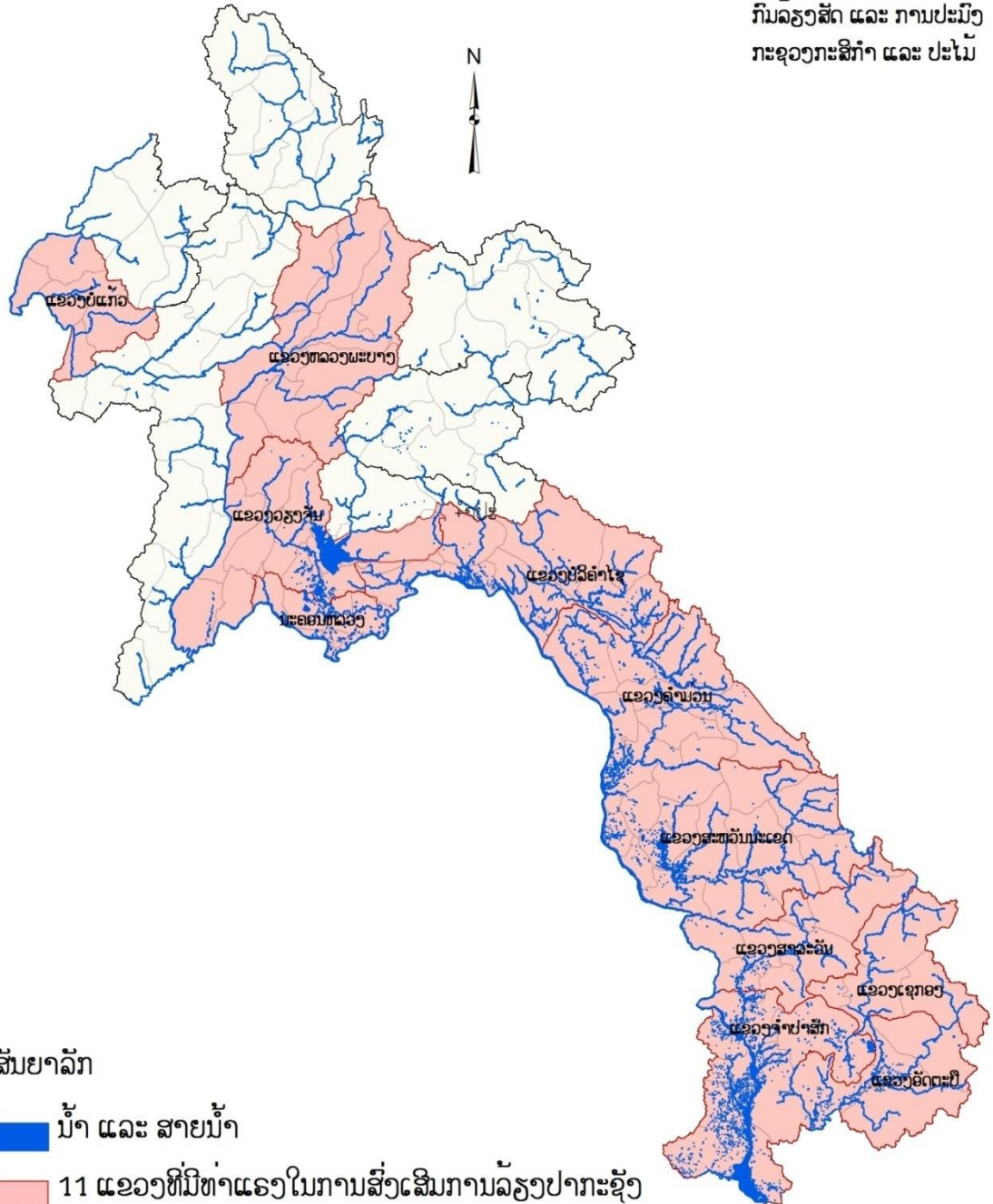

ລ້ຽງປາໃນກະຊັງເປັນໜຶ່ງໃນຫຼາຍຮູບແບບເຕັກນິກການລ້ຽງປາ ຊຶ່ງເປັນຮູບແບບການລ້ຽງທີ່ສາມາດເອົາໄປນຳໃຊ້ໃນຫຼາຍຊຶ່ງ ເຂດ ແຫຼ່ງນ້ຳ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ

ແຜນທີ່ສະແດງ 11 ແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງໃນການສົ່ງເສີມການລ້ຽງປາກະຊິງ

ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ
ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປະໂມ້

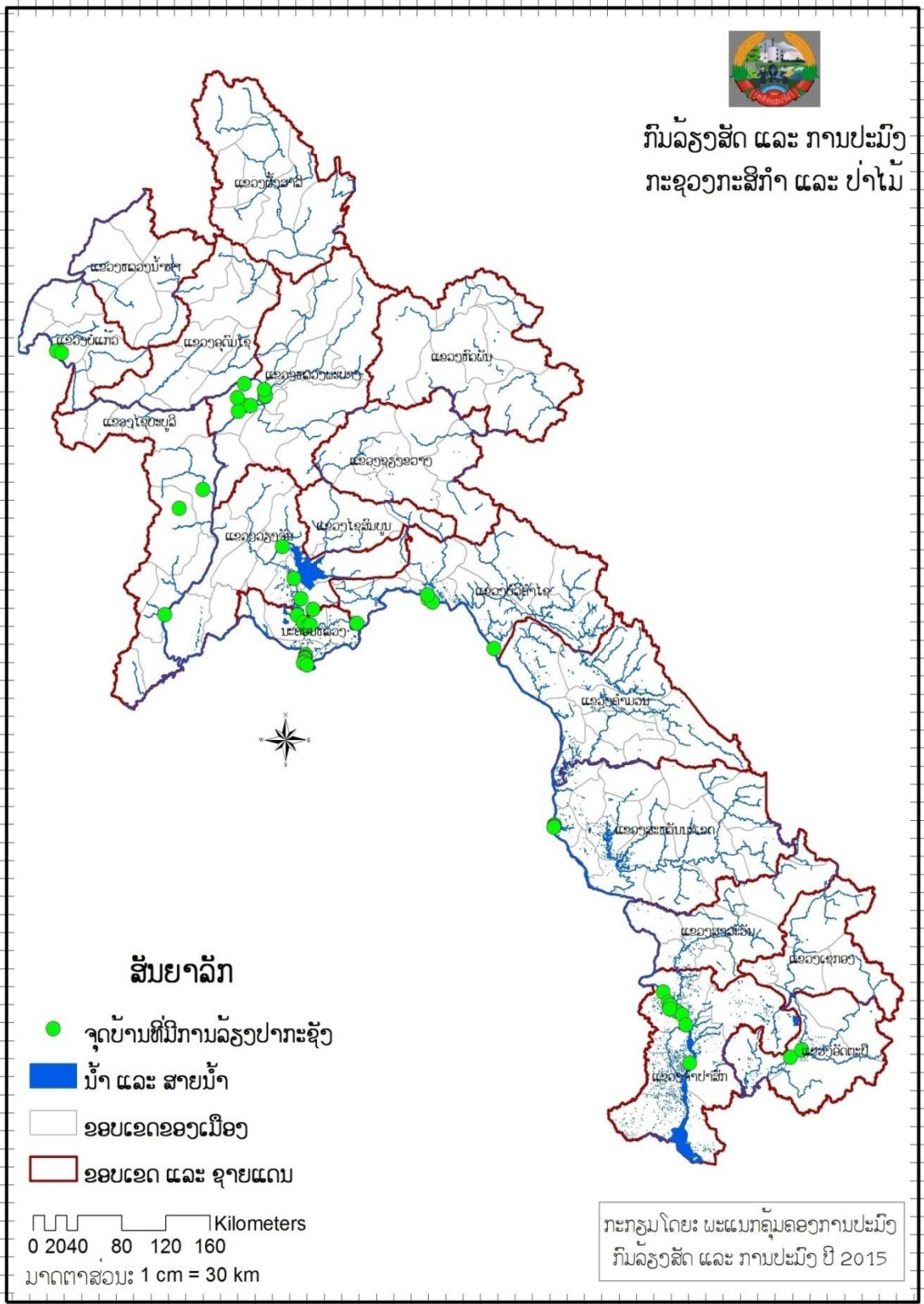
- ສັນຍາລັກ
- ນ້ຳ ແລະ ສາຍນ້ຳ
 - 11 ແຂວງທີ່ມີທ່າແຮງໃນການສົ່ງເສີມການລ້ຽງປາກະຊິງ
 - ຂອບເຂດຊາຍແດນ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ພະແນກຄຸ້ມຄອງການປະມົງ
ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ
ອັດຕະປື 2014

ແຜນທີ່ສະແດງຈຸດບ້ານທີ່ລ້ຽງປາກະຊິງ

ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ
ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

3.3. ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

Development of sustainable fisheries and aquaculture Production (including climate change)

ການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ທັງຮັບປະກັນຄຸນນະພາບດ້ານໂພສະນາການຢ່າງໜັກແໜ້ນ ຖືເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດອັນດັບໜຶ່ງຂອງຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍ່ຄືຂະແໜງການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ເພື່ອປັບປຸງ, ຍົກຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ໃນເຂດຊົນນະບົດໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າຕ້ອງໄດ້ຄໍານຶງເຖິງການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປະມົງໃນ ແຫຼ່ງນໍ້າ, ດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ໃນອ່າງເກັບນໍ້າຊົນລະປະທານ, ອ່າງເກັບນໍ້າເຂື່ອນໄຟຟ້າແບບມີສ່ວນຮ່ວມບົນພື້ນຖານຂອງການປະມົງ ໂດຍຖືເອົາການອະນຸລັກສ້າງເຂດສະຫງວນເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ທັງຮັບປະກັນຄຸນນະພາບດ້ານໂພສະນາການຢ່າງໜັກແໜ້ນ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ຍົກຜະລິດຕະພາບການຜະລິດຈາກປາລ້ຽງໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ຊຸກຍູ້ເພື່ອຫັນປ່ຽນວິທີການລ້ຽງປາແບບທໍາມະຊາດໄປສູ່ການລ້ຽງແບບເຄິ່ງທໍາມະຊາດໂດຍນໍາໃຊ້ເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຍີໃໝ່, ສົ່ງເສີມເຕັກນິກການລ້ຽງປາທຸກຮູບແບບຂອງປະຊາຊົນຢ່າງກວ້າງ ຂວາງເຊັ່ນ: ການລ້ຽງປາໃນໜອງ, ໃນນາເຂົ້າ, ລ້ຽງໃນກະຊັງ, ລ້ຽງແບບປະສົມປະສານ, ລ້ຽງແບບຊຸມຊົນ, ການຜະລິດລູກປາ ແລະອນຸບານປານ້ອຍໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ.

ຄື້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາຮູບແບບເຕັກນິກ ເພື່ອເພີ່ມຜະລິດຕະພາບຈາກການຜະລິດແບບທໍາມະຊາດ ໄປສູ່ການຜະລິດແບບ ກ້າວຂຶ້ນນໍາໃຊ້ເຕັກນິກໃໝ່, ປັບປຸງຄຸນນະພາບການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນປາເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ. ເອົາໃຈໃສ່ຄື້ນຄວ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມການຜະລິດແນວພັນປາທີ່ມີຄຸນນະພາບສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ, ສະໜອງປັດໃຈການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິການດ້ວຍການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ຫລື ສະມາຄົມ, ຈັດຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານເຕັກນິກວິທີການລ້ຽງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການຕະຫຼາດ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການຄວບຄຸມຜູກຂາດທາງດ້ານລາຄາຂອງພວກພໍ່ຄ້າຄົນກາງ.

ການຜະລິດປາ ແລະສັດນໍ້າເປັນສິນຄ້າ ກ່ອນອື່ນແມ່ນເນັ້ນໃສ່ການປັບປຸງໂຄງລາງດ້ານວັດຖຸເຕັກນິກ, ເອົາໃຈໃສ່ໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຜະລິດ ແລະ ມາດຕະຖານຟາມ ແລະ ລະບຽບການ, ຂະຫຍາຍ ແລະ ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ, ການຜະລິດແບບເປັນກຸ່ມ, ເປັນສະມາຄົມ. ສົ່ງເສີມຮູບແບບ, ວິທີການຂະຫຍາຍສິນເຊື່ອ ຕະຫຼອດຮອດການຊຸກຍູ້ລະບົບການປຸງແຕ່ງ, ການຈໍາໜ່າຍ ແລະ ການຕະຫຼາດ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຜະລິດເປັນສິນຄ້າຢ່າງແຂງແຮງ. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນະໂຍບາຍອຸດໜູນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ, ຄ່າບໍລິການ ແລະ ຄ່າທໍານຽມໃຫ້ເໝາະສົມ, ເລັ່ງລັດພັດທະນາ ແລະ ນໍາສະເໜີຂຶ້ນເທິງ ເພື່ອປະກາດໃຊ້ມາດຕະຖານຂອງຜະລິດຕະພັນປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ບົນພື້ນຖານລະບຽບຫຼັກການຂອງອາຊຽນ ແລະ ມາດຕະຖານສາກົນດ້ານ ສຸຂະນາໄມ (SPS) ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການກວດກາ, ຍັງຍືນການນໍາເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ ຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າ ຂອງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ໃນການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບເສດຖະກິດພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ຫັນປ່ຽນຮູບແບບການລ້ຽງຈາກແບບກຸ້ມກິນໄປສູ່ການລ້ຽງກາຍເປັນສິນຄ້າ ເທື່ອລະກ້າວ

ພາກທີ IV. ແຜນວຽກ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ

Section IV. Workplans to support the Strategic Implementation goals

ເພື່ອປະຕິບັດຕາມທິດທາງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດທີ່ກ່າວມານັ້ນໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນ ສໍາເລັດຈະຕ້ອງພັດທະນາການປະມົງ ໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວດ້ວຍຈັງຫວະໄວກວ່າເກົ່າ, ທຸກພາກສ່ວນລວມທັງລັດ, ເອກກະຊົນ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຈະຕ້ອງມີສ່ວນຮ່ວມໃນການບໍລິຫານຈັດການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນໍ້າ, ການຍົກຜະລິດຕະພາບ ແລະ ສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມຜະລິດຕະພັນສັດນໍ້າ, ດ້ວຍການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄ່ງລ່າງເຕັກນິກ ນັບທັງການຄົ້ນຄວ້າຮູບແບບການຜະລິດ, ການຂະຫຍາຍແນວພັນພື້ນເມືອງ, ພັນປັບປຸງ ໃຫ້ມີປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ສະໜອງແກ່ການຜະລິດໃຫ້ທົ່ວເຖິງພຽງພໍ, ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ - ຄວາມສາມາດ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານແຕ່ລະໆດັບ ແລະ ສ້າງວິຊາການສະເພາະດ້ານ, ສ້າງຕົວແບບ, ສ້າງວິຊາການປະຈໍາບ້ານ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການລ້ຽງປາຂອງບຸກຄົນ, ຂອງກຸ່ມ ແລະ ຜູ້ປະກອບການທຸກຮູບແບບການຜະລິດຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງ, ທົ່ງພຽງລຽບຕາມແມ່ນໍ້າຂອງ, ເຂດເນີນສູງ ແລະ ສະໜອງການບໍລິການເຕັກນິກໃຫ້ທັນກັບສະພາບການ ເຮັດໃຫ້ຂະບວນການລ້ຽງປາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາປາທໍາມະຊາດ ຂະຫຍາຍອອກຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເພື່ອຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ຜະລິດໃຫ້ຫຼາຍກາຍເປັນສິນຄ້າ ສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ໃນເຂດຕົວເມືອງດີຂຶ້ນ, ໂດຍໄດ້ກໍານົດເປັນ 8 ແຜນງານ ເພື່ອເປັນວິທີທາງໃຫ້ແກ່ພະແນກການ, ສູນວິຊາການ, ຂະແໜງການຂອງແຂວງ, ໜ່ວຍງານຂອງເມືອງ ໄດ້ນໍາໄປຜັນຂະຫຍາຍເປັນແຜນການ, ໂຄງການເຕັກນິກລະອຽດ ເພື່ອເຄື່ອນໄຫວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເກີດຜົນເປັນຈິງໃນປີ 2020 ແລະ 2025 , ຊຶ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ໜ້າວຽກທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ

4.1. ການກຳນົດເຂດການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ

Zoning for Fishery Development

ໃນປະຈຸບັນການລົງທຶນໃສ່ດິນໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຈາກປະເທດໃກ້ຄຽງ ກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນ, ການສົ່ງເສີມເພື່ອດຶງດູດການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ເກີດມີການຫັນປ່ຽນນຳໃຊ້ດິນກະສິກຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໄປສູ່ຮູບການອື່ນ ເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ດິນ, ແຫຼ່ງນ້ຳສຳລັບການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ເພື່ອການຜະລິດສະບຽງອາຫານ, ຜະລິດເປັນສິນຄ້າໄດ້ມີທ່າອຽງຫຼຸດລົງ.

ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ ມັນແມ່ນພື້ນຖານສຳລັບການພັດທະນາທາງດ້ານປະມົງ, ການຈັດສັນກຳນົດແບ່ງເຂດການພັດທະນາດ້ານການປະມົງໃນພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳ, ຍັງພົບຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດຳເນີນການ, ເນື່ອງຈາກວ່າດິນ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳ ຍັງມີຫຼາຍພາກສ່ວນ ແລະ ຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດໄດ້ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ມີບົດບາດໃນການຮັບຜິດຊອບ, ແຕ່ມີຕິກຳເພື່ອຮອງຮັບ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ປ່ຽນແປງ. ສະນັ້ນ, ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ພົວພັນປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ພ້ອມກັນຊອກຫາວິທີແກ້ໄຂ ເພື່ອຊົມໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດຕໍ່ການພັດທະນາ.

ເພື່ອຮອງຮັບກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 2016-2020 ຂະແໜງການສາຍຕັ້ງ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດເຂດການຜະລິດເພື່ອຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ເຂດການລົງທຶນເພື່ອຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງດິນຮັບຜິດຊອບ ບົນພື້ນຖານການວາງແຜນນຳໃຊ້ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳ ໂດຍມີການປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ສຶກສາສຳຫຼວດ ຊຶ່ງຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍ ເພື່ອຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການກຳນົດແບ່ງເຂດການພັດທະນາດ້ານການປະມົງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ຍັງອີງໃສ່ທ່າແຮງ ແລະ ຈຸດພິເສດພື້ນຖານທາງດ້ານລະບົບນິເວດກະສິກຳ (ເຂດທົ່ງພຽງ, ທົ່ງພຽງລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ເຂດເນີນສູງ) ແລະ ລະບົບນິເວດຂອງ 5 ແຫຼ່ງນ້ຳ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ: ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ, ອ່າງ ເກັບເຂື່ອນນ້ຳໄຟຟ້າ, ອ່າງເກັບນ້ຳຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງ/ ຂະໜາດໃຫ່ຍ, ດິນບໍລິເວນນ້ຳ/ທົ່ງນ້ຳຖ້ວມ/ ໜອງທຳມະຊາດ ແລະ ທົ່ງນາ. ສຳລັບເປົ້າໝາຍການຜະລິດສະບຽງອາຫານ, ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ໃນຂົງເຂດ 5 ແຫຼ່ງນ້ຳ ຈະຕ້ອງໄດ້ເລັ່ງລັດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນ 2-3 ປີ ຕໍ່ໜ້ານີ້, ດ້ວຍການສຳຫຼວດຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານທ່າແຮງຂອງແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງລະບົບນິເວດ.

ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ຕາມລະບົບນິເວດກະສິກຳ ແມ່ນອີງໃສ່ທ່າແຮງດ້ານນ້ຳ ແລະ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ທີ່ເປັນຫ້ວຍ, ໜອງ, ຄອງ, ບຶງ, ທາມ, ອ່າງນ້ຳ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມທຳມະຊາດ ຫລື ຄົນສ້າງຂຶ້ນ, ສາຍນ້ຳ ລວມທັງແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ ທີ່ກວມເອົາເນື້ອທີ່ຫລາຍກວ່າ 1.280.400 ເຮັກຕາ, ໃນນີ້ໄດ້ລວມເອົາທັງດິນນາ ຊຶ່ງກົມຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາດິນກະສິກຳ ໄດ້ສຳຫຼວດ ແລະ ກຳນົດວາງແຜນນຳໃຊ້ດິນກະສິກຳທີ່ຈັດໄວ້ໃນ 3 ລະດັບຄື: ເຂດ 7 ທົ່ງພຽງໃຫ່ຍ, 16 ທົ່ງພຽງກາງ ແລະ 12 ທົ່ງພຽງນ້ອຍ. ສະນັ້ນ, ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ສົມທົບກັບຂະແໜງການຂອງແຂວງ ແລະ ໜ່ວຍງານຂອງເມືອງ ເພື່ອວາງແຜນຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ແລະ ພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ໃນພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳ, ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ໃນນາເຂົ້າ ດ້ວຍການສຶກສາສຳຫຼວດກຳນົດເຂດການຜະລິດສະບຽງອາຫານ, ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ກຳນົດເຕັກນິກການຜະລິດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບແວດລ້ອມ, ຊຶ່ງໃນເບື້ອງຕົ້ນແຜນກຳນົດໃຫ້ຕິດພັນກັບໂຄງການຊົນລະກະເສດ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ ເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມຕາມທິດຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງ, ຊຶ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

(1) ເຂດທົ່ງພຽງນ້ອຍພູດອຍ, ເຂດເນີນສູງຢູ່ທາງພາກເໜືອ (ຜຶ້ງສາລີ, ຫລວງນ້ຳທາ, ບໍ່ແກ້ວ, ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງພະບາງ ແລະ ໄຊຍະບູລີ), ເຂດພູດອຍ, ເຂດເນີນສູງຢູ່ທາງພາກກາງ, ພາກຕາເວັນອອສຽງໃຕ້ຕາມຊາຍແດນຕິດກັບ ສສ ຫວຽດນາມ (ແຂວງວຽງຈັນ, ບໍລິຄາໄຊ, ຄາມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະປື) ເປັນເຂດທີ່ມີເງື່ອນໄຂການລ້ຽງປາ ທີ່ມີຫຼາກຫຼາຍຮູບແບບເຊັ່ນ: ການລ້ຽງປາໃນໜອງ, ລ້ຽງປາແບບປະສົມປະສານກັບການປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ, ການຜະລິດລູກປາ ແລະ ອະນຸບານປານ້ອຍຂອງຄອບຄົວ. ຊະນິດປາທີ່ນິຍົມກັນລ້ຽງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ: ປານິນ (*Oreochromis niloticus*), ປາໄນ (*Cyprinus carpio*) ແລະ ປາປາກ (*Barbonymus gonionotus*) ຊຶ່ງປະຊາຊົນເຄີຍມີບົດຮຽນ ແລະ ມີມູນເຊື້ອການຜະລິດແບບດັ້ງເດີມມາແລ້ວ. ສະນັ້ນ, ຈະຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ບໍລິການເຕັກນິກ, ສ້າງຈຸດສາທິດຖ່າຍທອດເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີກັບທີ່, ຈັດຝັກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ລວມທັງຊາວກະສິກອນ ແລະ ສ້າງຕົວແບບການຜະລິດແນວພັນປາ, ສ້າງຕົວແບບຄອບຄົວ, ກຸ່ມຜະລິດ ແລະ ລ້ຽງປາ ໃຫ້ເປັນຂະບວນການຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ສາມາດສະໜອງປາໃຫ້ການບໍລິໂພກ ແລະ ສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ ທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ທາງດ້ານລະ ບົບນິເວດ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊະນິດພັນປາທຳມະຊາດ, ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍ, ເອົາໃຈໃສ່ຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາ, ສະຫງວນ, ອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ເພື່ອຮັກສາໄວ້ເປັນແຫຼ່ງຂະຫຍາຍພັນ, ແຫຼ່ງຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳລວມທັງພືດນ້ຳເພື່ອຄ້ຳປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ.

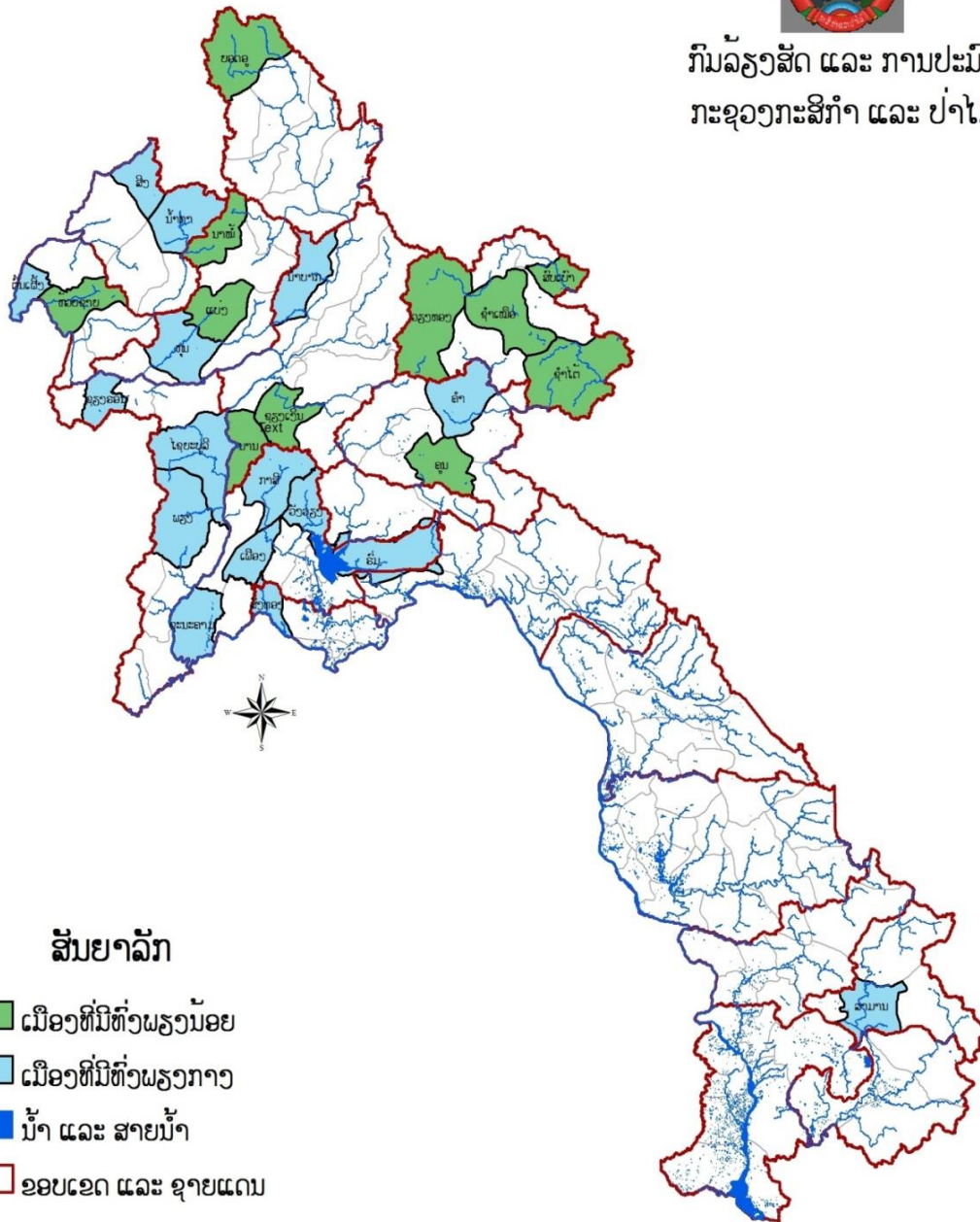

ອາຫານທີ່ຫາໄດ້ຈາກໜອງທຳມະຊາດ

ແຜນທີ່ສະແດງທີ່ຕັ້ງຂອງເມືອງທີ່ມີທົ່ງພຽງກາງ ແລະ ທົ່ງພຽງນ້ອຍ

ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ
ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ສັນຍາລັກ

- ເມືອງທີ່ມີທົ່ງພຽງນ້ອຍ
- ເມືອງທີ່ມີທົ່ງພຽງກາງ
- ນ້ຳ ແລະ ສາຍນ້ຳ
- ຂອບເຂດ ແລະ ຊາຍແດນ

0 25 50 100 150 200 Kilometers
 ມາດຕາສ່ວນ: 1 cm = 32 km

ກະກຽມ ໂດຍ: ພະແນກຄຸ້ມຄອງການປະມົງ
 ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ປີ 2015

(2) ເຂດ 7 ທົ່ງພຽງໃຫ້ຍ ແລະ ທົ່ງພຽງລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ກວມເອົາ 8 ແຂວງ, 48 ເມືອງ ແລະ ເປັນຈຸດສຸມ ການພັດທະນາພື້ນທີ່ໂຄງການຊົນລະກະເສດ, ຊຶ່ງໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ ການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳປະເພດຕ່າງໆ ໄດ້ມີຫຼາກຫຼາຍຮູບແບບເຕັກນິກ-ວິທີການລ້ຽງ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງວ່ອງໄວເຊັ່ນ: ການລ້ຽງໃນໜອງ, ລ້ຽງແບບປະສົມປະສານ, ລ້ຽງໃນກະຊັງລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ ມີເງື່ອນໄຂສະດວກທາງດ້ານການສະ ໜອງປັດໃຈການຜະລິດ, ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ສາມາດເພີ່ມຜົນຜະລິດໃຫ້ສູງ ຂຶ້ນ ດ້ວຍການລ້ຽງແບບກະເສດສຸມ, ລ້ຽງແບບເປັນຟາມ ຕິດພັນກັບການປຸງແຕ່ງທີ່ມີຕະຫຼາດຮອງຮັບ.

ເຂດທົ່ງພຽງວຽງຈັນ ທີ່ກວມເອົາ 2 ແຂວງ (ວຽງຈັນ ແລະ ນະຄອນຫຼວງ) ມີ 12 ເມືອງ, ຊຶ່ງເປັນເຂດທີ່ມີຂີ້ໄດ້ ປຽບທາງດ້ານການຕະຫຼາດກວ້າງຂວາງ, ມີໜ່ວຍ ການລ້ຽງປາໃນໜອງ, ລ້ຽງໃນກະຊັງແບບເປັນຟາມ, ມີ ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດ ທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການກວດກາຢັ້ງຢືນຄຸນນະພາບ ທີ່ອໍານວຍຄວາມສະດວກ ທັງເປັນທ່າແຮງໃຫ້ແກ່ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ຢູ່ ສອງຝາກຝັ່ງຂອງສາຍນ້ຳງື່ມ ຊຶ່ງເປັນເປົ້າໝາຍຂອງການພັດທະນາການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ, ມີອ່າງເກັບນ້ຳ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳງື່ມ, ນ້ຳມັງ, ມີຊົນລະປະທານຈາກອ່າງນ້ຳຫຸມ ແລະ ອ່າງນ້ຳຊວງ ທີ່ສາມາດສະໜອງນ້ຳໃຫ້ແກ່ ການຜະລິດລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ. ໃນຊຸມປີຜ່ານມາ, ລັດຖະບານ ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມກຳນົດນະໂຍບາຍ ເພື່ອກະຕຸ້ນການລົງທຶນຂອງພາກສ່ວນເອກກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຜະລິດໃຫ້ມີ ການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ທັນເປັນທັນສະໄໝ, ມີຜົນຜະລິດທີ່ມີຄວາມປອດໄພຕໍ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ສາມາດແກ້ງ ແຍ້ງແຂ່ງຂັນດ້ານລາຄາຢູ່ຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ປະເທດໃກ້ຄຽງ.

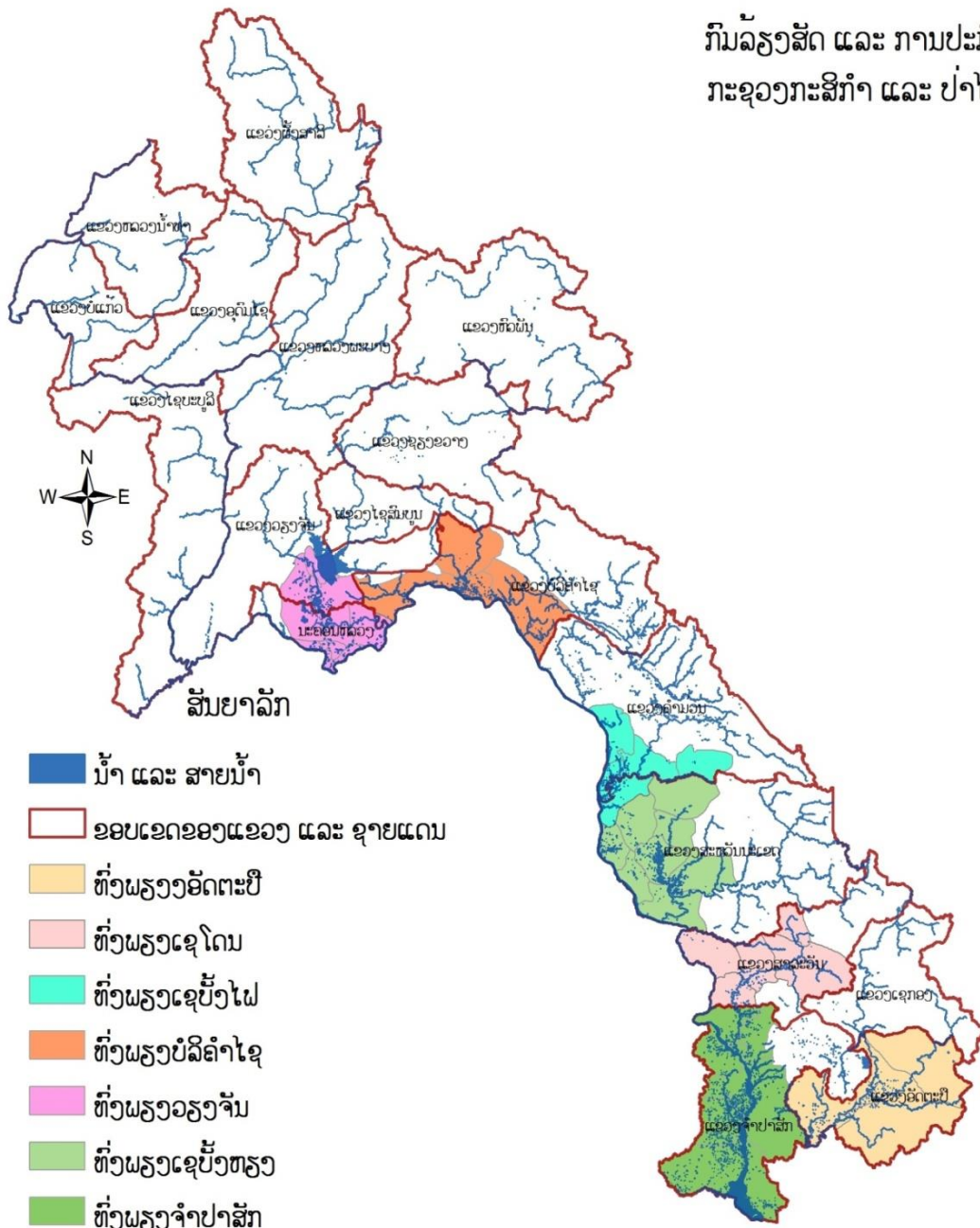
ການລ້ຽງປາໃນນາເຂົ້າ

ນອກຈາກນີ້, ຢູ່ເຂດແຂວງຈໍາປາສັກ ກໍໄດ້ມີບົດຮຽນໃນການຜະລິດປາພື້ນເມືອງ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຈໍາພວກປາ ໜັງ ທີ່ມີລາຄາສູງສໍາລັບຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກຕະຫຼາດຊາຍແດນຕິດກັບປະເທດໃກ້ຄຽງເຊັ່ນ: ປາຊວາຍ ໝາກໄມ້ (*Pangasianodon hypophthalmus*), ປາຊວາຍຫາງເຫຼືອງ (*Pangasius krempfi*), ປາກົດເຫຼືອງ (*Hemibagrus filamentus*) ແລະ ປາເຄິງ (*Hemibagrus wyckiioides*), ຊຶ່ງໄດ້ຕອບສະໜອງເປົ້າໝາຍຍຸດທະ ສາດກ່ຽວກັບການຜະລິດສິນຄ້າທີ່ມີທ່າແຮງ ແລະ ໄດ້ປຽບຂອງປະເທດເຮົາ, ການສ້າງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມ ດ້ວຍ ການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ເພື່ອຊົມໃຊ້ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ.

ແຜນທີ່ສະແດງທີ່ຕັ້ງ 7 ທົ່ງພຽງໃຫຍ່

ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ
ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

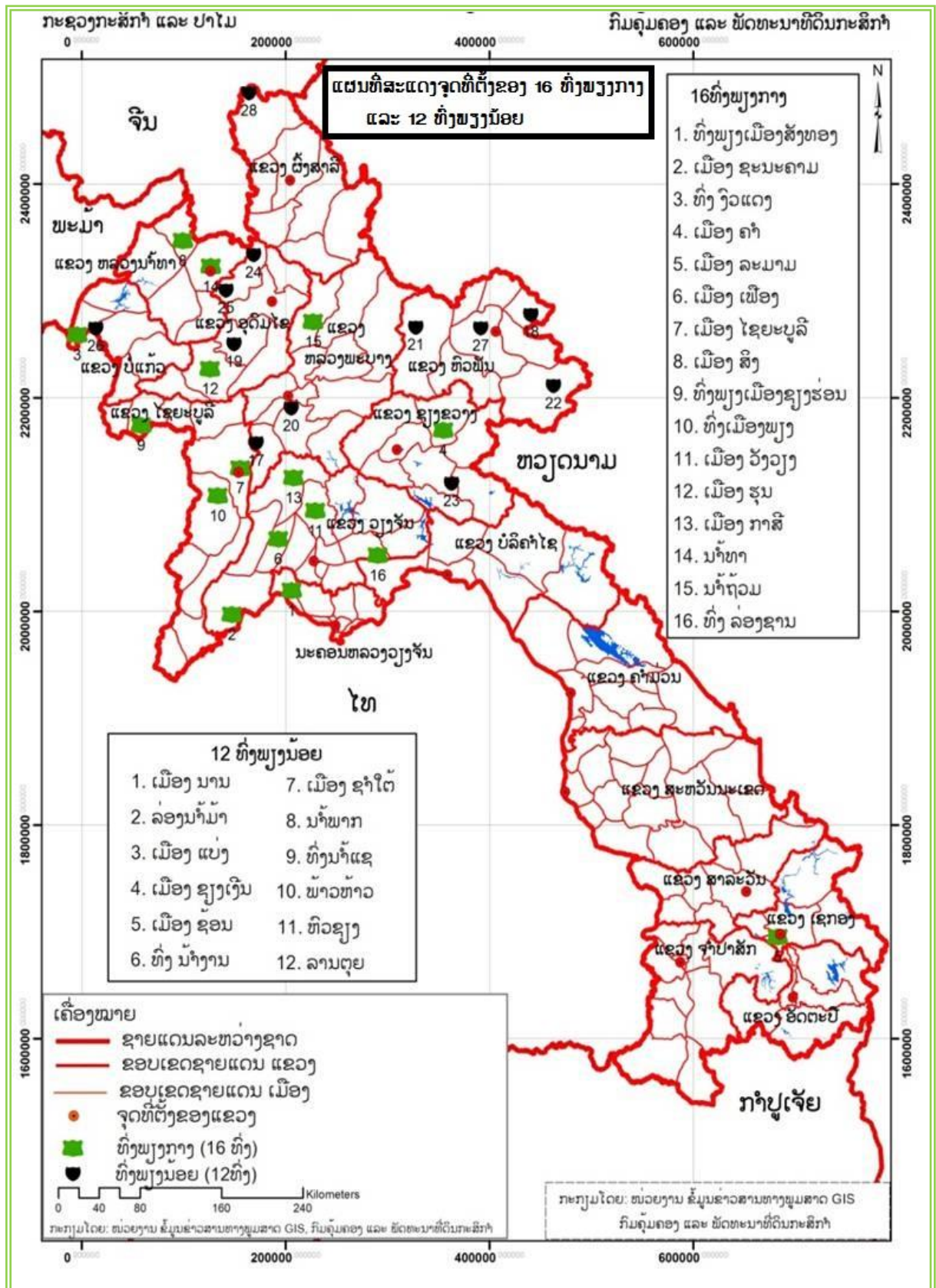
- ນ້ຳ ແລະ ສາຍນ້ຳ
- ຂອບເຂດຂອງແຂວງ ແລະ ຊາຍແດນ
- ທີ່ຢູ່ພຽງອັດຕະປື
- ທີ່ຢູ່ພຽງເຊໂດນ
- ທີ່ຢູ່ພຽງເຊບັ້ງໄຟ
- ທີ່ຢູ່ພຽງບໍລິຄຳໄຊ
- ທີ່ຢູ່ພຽງວຽງຈັນ
- ທີ່ຢູ່ພຽງເຊບັ້ງຫຽວ
- ທີ່ຢູ່ພຽງຈຳປາສັກ

50 25 0 50 100 150 Kilometers
 ມາດຕາສ່ວນ: 1 cm = 31 km

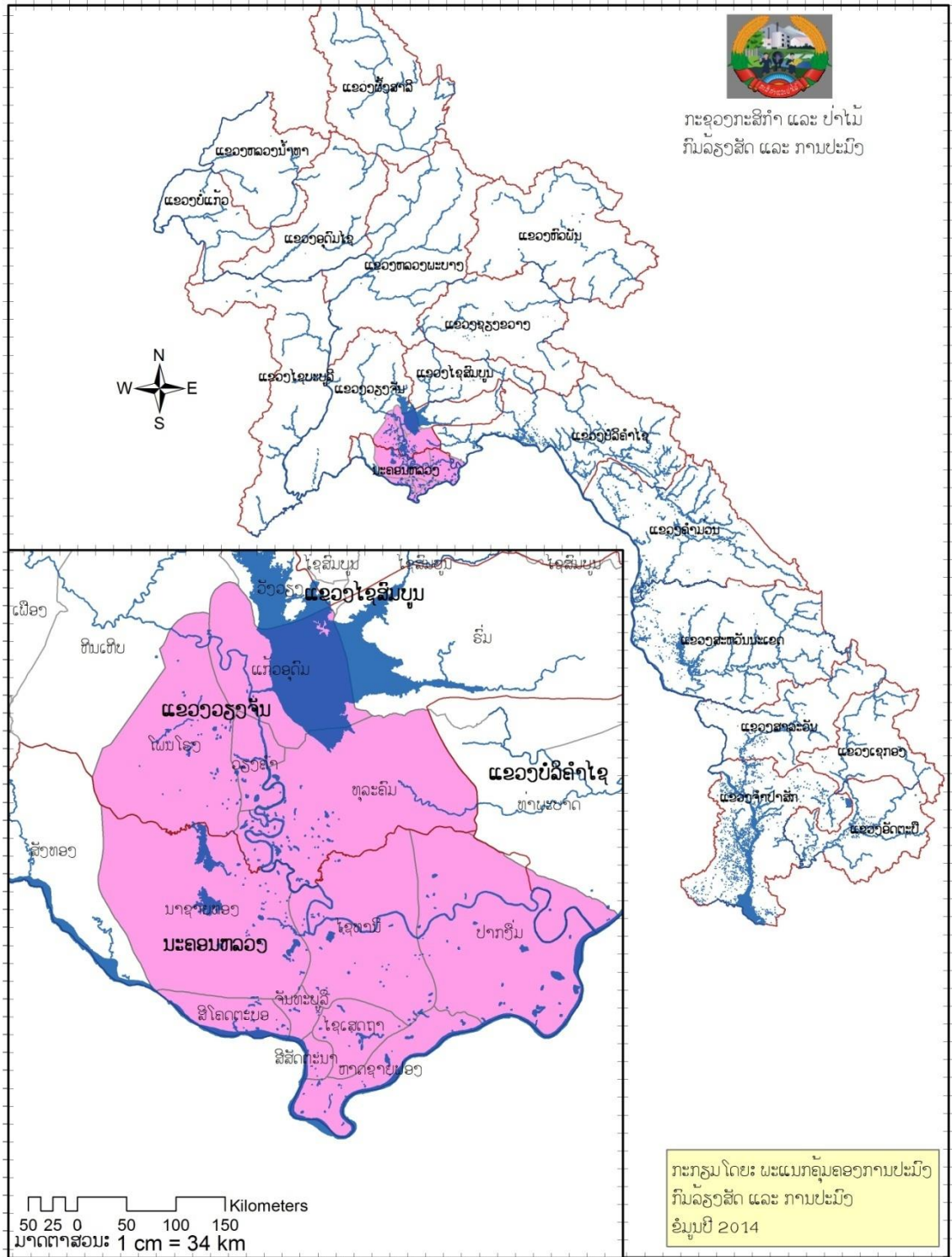
ກະກຽມ ໂດຍ: ພະແນກຄຸ້ມຄອງການປະມົງ
 ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ
 ຂໍ້ມູນປີ 2014

3) ເຂດທົ່ງພຽງຂະໜາດກາງ-ຂະໜາດນ້ອຍຢູ່ພາກເໜືອທີ່ກວມເອົາແຂວງ: ບໍ່ແກ້ວ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊ, ຫົວພັນ, ຫຼວງພະບາງ, ໄຊຍະບູລີ ແລະ ຊຽງຂວາງ ເປັນເຂດຈຸດສຸມການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳສະໜອງສະບຽງອາຫານ ເພື່ອການບໍລິໂພກໃນຄອບຄົວ ແລະ ສະໜອງຜົນຜະລິດໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດຕົວເມືອງ ດ້ວຍການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ເພີ່ມຜົນຜະລິດການລ້ຽງປາໃນໜອງ, ການລ້ຽງແບບປະສົມປະສານ (ລ້ຽງປາ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ປູກພືດ), ການລ້ຽງປາໃນນາເຂົ້າ, ການລ້ຽງປາແບບຊຸມຊົນ, ການຜະລິດລູກປາ ແລະ ອະນຸບານປານ້ອຍ. ປູກລະດົມຊຸກຍູ້ຂະຫຍາຍຕົວແບບ ແລະ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ໃຫ້ເກີດມີການຈັດຕັ້ງການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ (ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ, ສະມາຄົມ), ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກ, ສິ່ງເສີມຮູບແບບ ແລະ ວິທີການຂະຫຍາຍສິນເຊື່ອ ຕະລອດຮອດການຊຸກຍູ້ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງ, ການຈັດການດ້ານຕະຫຼາດ ຫັນເປັນທຸລະກິດຂອງຄອບຄົວ, ຂອງຊຸມຊົນລວມໝູ່ ແລະ ສ້າງທ່າແຮງເປີດກວ້າງການຮ່ວມລົງທຶນຂອງພາກສ່ວນເອກກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳສະໜອງໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະ ເປັນສິນຄ້າສິ່ງອອກ. ຄຽງຄູ່ກັບການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ, ການຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາລະບົບນິເວດໃນແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ, ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ໃນນາເຂົ້າ ຍັງແມ່ນປັດໃຈສຳຄັນຈະຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງການຂະຫຍາຍການປູກໄມ້, ປູກພືດອຸດສະຫະກຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ຝຸນວິທະຍາສາດ, ສານເຄມີເກີນຂອບເຂດ ທີ່ແຜ່ຫຼາຍໃນເຂດພາກເໜືອ ແລະ ການປຸກອ້ອຍຢູ່ເຂດພາກກາງ ຊຶ່ງມັນໄດ້ທຳລາຍແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໃສ, ການຂະຫຍາຍພັນຂອງສັດນ້ຳ, ພືດນ້ຳຊະນິດຕ່າງໆ ແລະ ສິ່ງຜົນຕໍ່ການຫຼຸດລົງຂອງປາ ແລະ ສັດນ້ຳປະເພດຕ່າງທີ່ເປັນແຫຼ່ງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການ ທີ່ສຳຄັນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ. ສະນັ້ນ, ພະນັກງານສິ່ງເສີມຈະຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມທະວີເອົາໃຈ ໃສ່ປູກຈິດສຳນຶກ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມ ພ້ອມທັງແນະນຳເຕັກນິກວິທີການນຳໃຊ້ທີ່ເໝາະສົມ, ມີມາດຕະການທາງດ້ານລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອຄວບຄຸມການນຳເຂົ້າ ແລະ ຈຳໜ່າຍ.

4) ເຂດສີພັນດອນເປັນເຂດທີ່ກວ້າງໃຫຍ່ກວ່າໝູ່ໃນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ, ມີພື້ນທີ່ທັງໝົດ 3.940 ກິໂລຕາແມັດ ແລະ ປະກອບດ້ວຍວັງນ້ຳເລິກ, ເກາະດອນຕ່າງໆ, ທົ່ງນ້ຳຖ້ວມ, ແມ່ນ້ຳລຳເຊ, ນາເຂົ້າ ແລະ ຫ້ວຍໜອງຄອງບິ່ງ ຊຶ່ງລ້ວນແລ້ວແຕ່ເປັນບ່ອນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດນ້ຳ, ເປັນບ່ອນປະສົມພັນ, ວາງໄຂ່ຕາມລະດູການຂອງສັດນ້ຳ ແລະ ເປັນເຂດມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊະນິດພັນປາທຳມະຊາດ ແລະ ຊີວະນາໆພັນໃນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ, ເປັນແຫຼ່ງສະໜອງປາທຳມະຊາດເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍໃຫ້ແກ່ຕົວເມືອງປາກເຊ, ແຂວງໃກ້ຄຽງ, ຕະຫຼາດນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ຍັງເປັນສິນຄ້າລາຄາແພງສິ່ງອອກໄປຍັງປະເທດໃກ້ຄຽງອີກດ້ວຍ. ເຂດສີພັນດອນຍັງຖືເປັນເຂດ, ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດການປະມົງ, ເປັນມໍລະດົກທາງດ້ານວັດທະນາທຳທີ່ເກົ່າແກ່ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານລະບົບນິເວດຢູ່ໃນປະເທດລາວ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ອະນຸລັກຮັກສາໄວ້ເພື່ອຄົນລຸ້ນຕໍ່ໆໄປ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ຮີບຮ້ອນສຳຫຼວດວາງແຜນປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້, ໃຫ້ມີນິຕິກຳ, ມີມາດຕະການທາງດ້ານເຕັກນິກເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກຮັກສາເປັນເຂດພັດທະນາ ແລະ ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານວິທະຍາສາດ, ການຮັກສາມໍລະດົກວັດທະນາທຳ ຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວທາງດ້ານລະບົບນິເວດ. ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ: ເລີ່ມແຕ່ທ້າຍປີ 2016 ແຂວງໄດ້ສ້າງແຜນການແບ່ງເຂດການຜະລິດການປະມົງ ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ແຂວງໃນແຕ່ລະເຂດ ເຊັ່ນ: ເຂດທົ່ງພຽງ, ທົ່ງພຽງລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ເຂດເນີນສູງ.

ແຜນທີ່ສະແດງ: ບັນດາເມືອງທີ່ນອນຢູ່ໃນທົ່ງພຽງວຽງຈັນ

4.2. ການຍົກຜະລິດຕະພາບການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ

Fish and Aquatic animals production Shifting

ການພັດທະນາການປະມົງໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ໃນປະຈຸບັນຜົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນມາເປັນ 158.600 ໂຕນ ຫລືເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 22.3% ເມື່ອທຽບໃສ່ປີ 2010, ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ກັບຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກພາຍໃນໄດ້ໂດຍພື້ນຖານ ຊຶ່ງອັດຕາການບໍລິໂພກສະເລ່ຍປະມານ 22 ກິໂລ/ຄົນ/ປີ, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມແນວໂນ້ມ ການບໍລິໂພກປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຍັງຈະສູງຂຶ້ນໃນອານາຄົດ, ເນື່ອງຈາກພົນລະ ເມືອງມີຈຳນວນເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 2% ຕໍ່ປີ, ການບໍລິການໂຮງແຮມ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວຂະຫຍາຍຕົວ 10-12% ຕໍ່ປີ, ການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດໃນຂະແໜງອຸດສະຫະກຳ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆ ໄດ້ມີຈຳນວນແຮງງານເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນດຽວກັນ, ເຮັດໃຫ້ປະລິມານຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານສະບຽງອາຫານໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ລວມທັງມາດຕະຖານດ້ານຄຸນນະພາບ, ຄວາມປອດໄພ ແລະ ສຸຂະນາໄມຂອງຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າປະມົງກໍນັບມື້ສູງຂຶ້ນ.

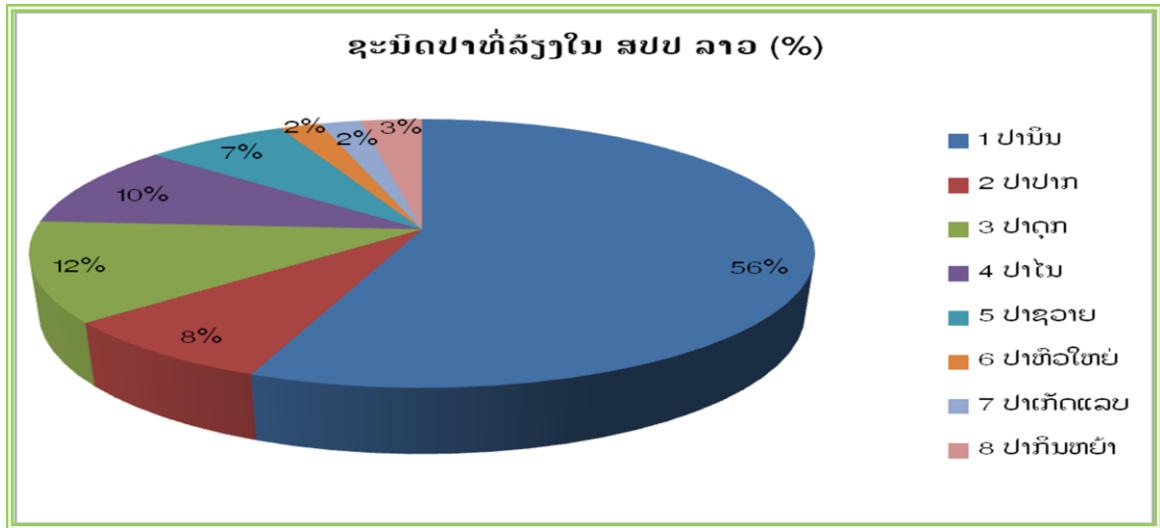
ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ, ໄພທຳມະຊາດ (ແຫ້ງແລ້ງ, ນ້ຳຖ້ວມ, ດິນເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ອື່ນໆ) ຍັງມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການພັດທະນາດ້ານປະມົງ. ເພື່ອສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກ ຊຶ່ງມີແນວໂນ້ມຈະສູງເຖິງ 225.000 ໂຕນ ໃນປີ 2020 ແລະ ໃນປີ 2025 ຈະເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 297.000 ໂຕນ. ສະນັ້ນ, ລັດ, ເອກກະຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນ ຈະຕ້ອງໄດ້ສຸມໃສ່ຍົກຜະລິດຕະພາບສູງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ພ້ອມກັນນັ້ນກໍຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປົກປັກຮັກສາ, ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ລະບົບນິເວດວິທະຍາຂອງສັດນ້ຳໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມ ເພື່ອຮັກສາລະດັບການຜະລິດຂອງປາທຳມະຊາດບໍ່ໃຫ້ຫຼຸດລົງ ເພື່ອຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານໃຫ້ມີພຽງພໍ, ມີຄວາມປອດໄພຕໍ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ກ້າວຂຶ້ນຜະລິດເປັນສິນຄ້າທີ່ສາມາດແຂ່ງຂັນຢູ່ຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ພາກພື້ນ.

ການຍົກຜະລິດຕະພາບ ຫລື ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແມ່ນການຫັນປ່ຽນຈາກການຜະລິດແບບກຸ້ມຕົນເອງຂອງຄອບຄົວ ໄປສູ່ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ດ້ວຍການ ແນວພັນດີ, ອາຫານມີຄຸນນະພາບ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່ຫົວໜ່ວຍສູງຂຶ້ນ. ໃນເງື່ອນໄຂສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານລະບົບນິເວດ, ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານປັດໄຈການຜະລິດ, ຄວາມຮັບຮູ້ທາງດ້ານເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີຍັງບໍ່ສູງ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນລົງຮອດປະຊາຊົນ, ການຂະຫຍາຍການລ້ຽງປາເປັນສິນຄ້າຂອງພາກສ່ວນເອກກະຊົນຍັງບໍ່ທັນຂະຫຍາຍຕົວ, ຕາໜ່າງການສົ່ງເສີມບໍລິການເຕັກນິກ ແລະ ບໍລິການລູກປາຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ. ສະນັ້ນ, ເພື່ອບັນລຸຈຸດໝາຍການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ, ຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າ, ສົ່ງເສີມການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ສ້າງທ່າແຮງເພື່ອສົ່ງອອກ, ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງຈະຕ້ອງໄດ້ເລັ່ງໃສ່ 3 ດ້ານຕົ້ນຕໍຄື: ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງແນວພັນປາພື້ນເມືອງ ແລະ ພັນປາຕ່າງປະເທດ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ ຊະນິດແນວພັນທີ່ກົນພົດ ແລະ ໄຮ່ນ້ຳ, ນຳໃຊ້ເຕັກນິກທີ່ກ້າວໜ້າທັນສະໄໝ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຕໍ່າ ມີປະສິດທິຜົນສູງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສາມາດຂະຫຍາຍອອກສູ່ທາງກວ້າງ, ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ເພື່ອ ດຶງດູດການລົງທຶນ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດໃນການພັດທະນາການປະມົງໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

ດ້ານການຜະລິດແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ

ດ້ານການຜະລິດແນວພັນປາພື້ນເມືອງ ແລະ ພັນປາຕ່າງປະເທດ, ແມ່ນອີງໃສ່ທ່າແຮງ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດຂອງສະຖານີຜະລິດພັນປາຂອງລັດ 32 ແຫ່ງ ໃນ 18 ແຂວງ, ຟາມເອກກະຊົນ 54 ແຫ່ງ, ການຜະລິດລູກປາຂອງຄອບຄົວ ແລະ ຂອງກຸ່ມການຜະລິດ 286 ຄົວເຮືອນ (ຂໍ້ມູນຈາກພະແນກປະມົງ, ກົມ

ລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ). ຊະນິດພັນປາ ທີ່ນິຍົມກັນລ້ຽງແມ່ນ: ປານິນ (*Oreochromis niloticus*), ປາປາກ (*Barbonymus gonionotus*), ປາດຸກພັນ (*Clarias gariepinus*), ປາໄນ (*Cyprinus carpio*), ປາຈີນ: (ປາກິນຫຍ້າ (*Ctenopharyngodon idella*), ປາເກັດແລບ (*Hypophthalmichthys molitrix*), ປາຫົວໃຫຍ່ (*Hypophthalmichthys nobilis*)) ແລະ ປາອິນເດັງ: (ປາຄັດລາ (*Catla catla*), ປາໂຣຮູ (*Labeo rohita*)) ແລະ ປາມະຣິການ (*Cirrhinus mrigala*) ຊຶ່ງໃນປີ 2015 ສາມາດຜະລິດ ແລະ ສະໜອງ ໄດ້ປະມານ 300 ລ້ານໂຕ, ຖ້າທຽບໃສ່ປີ 2001 ເພີ່ມຂຶ້ນ 62%.

(ຂໍ້ມູນກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, 2014)

ການລ້ຽງປາໃນ ສປປ ລາວ ມາຮອດປະຈຸບັນ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ວ່ອງໄວຂຶ້ນ ໂດຍ ສະເພາະແມ່ນການລ້ຽງປາຂະໜາດນ້ອຍຂອງຄອບຄົວໃນເຂດຊົນນະບົດ, ການລ້ຽງປາໃນກະຊັງຢູ່ເຂດອ້ອມ ຊານເມືອງໄດ້ກາຍເປັນກິດຈະກຳປະຈຳວັນ ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ສ້າງລາຍໄດ້ເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ. ຄວາມ ອາດສາມາດໃນການຜະລິດ ແລະ ສະໜອງລູກປາໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້າຄາດວ່າຈະສູງຂຶ້ນຈາກ 350 ລ້ານໂຕເຖິງ 500 ລ້ານໂຕໃນປີ 2025 ຫຼື ປະມານ 66% ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກປີ 2015, ໃນນັ້ນ ການຜະລິດຂອງສະຖານີຂອງລັດຈະກວມ ເອົາ 32%, ຟາມເອກກະຊົນ 40%, ຄອບຄົວ ແລະ ກຸ່ມຜະລິດກວມເອົາ 28%. ຄຽງຄູ່ນີ້, ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ ຫຼື ກຸ່ມຜະລິດ, ພາກສ່ວນເອກກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດມາ ລົງທຶນໃສ່ການຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນປາພື້ນເມືອງ, ປານິນເພດຜູ້ ເພື່ອລ້ຽງໃນກະຊັງ, ລ້ຽງໃນໜອງໃຫ້ໄດ້ 35 ລ້ານໂຕໃນປີ 2020 ແລະ 46 ລ້ານໂຕໃນປີ 2025, ຊຶ່ງໃນປະຈຸບັນແມ່ນນຳເຂົ້າເປັນສ່ວນໃຫຍ່. ເພື່ອກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ເກີດມີການຜະລິດ, ລັດຈະຕ້ອງມີນະໂຍບາຍເຊັ່ນ: ການສຳປະທານນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳ, ສິນເຊື່ອດອກເບ້ຍຕ່ຳ ແລະ ຜ່ອນຜັນການສຳລະຕົ້ນທຶນໄລຍະຍາວ, ພາສີນຳເຂົ້າປັດໃຈການຜະລິດ, ພ້ອມກັນນັ້ນຕ້ອງຝຶກອົບຮົມ, ຊຸກຍູ້ ສິ່ງເສີມ ແລະ ຕິດຕາມດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ຍັງຍືນມາດຕະຖານແນວພັນ.

ເພື່ອຜະລິດ ແລະ ສະໜອງແນວພັນປາໃຫ້ພຽງພໍ, ເປັນເຈົ້າຕົນເອງໃນການຜະລິດ ແລະ ສະໜອງແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າ, ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງ ແບບແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຍົກປະສິດທິພາບ ການຜະລິດຂອງສະຖານີຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນປາຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດໃນແຕ່ລະພາກ, ແຕ່ ລະແຂວງ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ໃຈກາງພື້ນຖານໃນການຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນປາພື້ນເມືອງ ແລະ ພັນປາຕ່າງປະເທດ , ແຕ່ສູນກາງລົງຮອດທ້ອງຖິ່ນຮາກຖານການຜະລິດເຊັ່ນ:

ພະແນກຄຸ້ມຄອງການປະມົງ, ຂຶ້ນກັບກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ທີ່ຮັບຜິດຊອບບົດບາດການຜັນຂະຫຍາຍ ຍຸດທະສາດໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ, ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນໃຈກາງໃນການຄົ້ນຄວ້າຍຸດທະສາດເຕັກນິກ, ຄົ້ນຄວ້າ ລະບຽບກົດໝາຍ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ, ກວດກາ ແລະ ຍັງຢືນຢັນງານເຕັກນິກດ້ານການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງ ແລະ ການ ສົ່ງເສີມຂະຫຍາຍການລ້ຽງປາໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ , ແຂວງ, ເມືອງ ລົງຊຸກຍູ້ຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມຜູ້ລ້ຽງໃຫ້ກັນປ່ຽນການລ້ຽງປາເປັນອາຊີບຕົ້ນຕໍເທື່ອລະກ້າວ.

ສູນພັດທະນາການລ້ຽງປານ້ຳຊວງ (NADC), ນອກຈາກຈະເຮັດບົດບາດຂອງຕົນດ້ານການທົດລອງ-ທົດສອບ ທາງດ້ານເຕັກນິກ, ສ້າງມາດຖານເຕັກນິກເພື່ອກວດກາຍັງຢືນມາດຕະຖານຟາມ, ແນວພັນ, ຝັກອິບຣິມ-ສາທິດ ເຕັກນິກວິທິການລ້ຽງໃຫ້ແກ່ວິຊາການ ແລະ ຊາວກະສິກອນແລ້ວ, ຍັງເຮັດບົດບາດໃນການຮັກສາ, ຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນປານິນ, ປາໄນ ແລະ ປາປາກ ສະໜອງໃຫ້ແກ່ສະຖານີເຄືອຂ່າຍທີ່ຢູ່ແຕ່ລະພາກ ແລະ ແຕ່ລະແຂວງ, ສະໜອງແນວພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບໃຫ້ແກ່ຟາມເອກກະຊົນ, ຄອບຄົວ ແລະ ກຸ່ມຜະລິດ ນຳໄປຜະລິດແລ້ວບໍລິການ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ພ້ອມທັງສ້າງຄູ່ມືການຜະລິດ ແລະ ຄູ່ມືຂະຫຍາຍພັນ ເພື່ອເປັນບົດຮຽນນຳໄປໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ອອກສູ່ວົງກວ້າງ.

ສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ(ໜອງແຕ່ງ) (LARReC)ເຮັດບົດບາດຂອງຕົນໃນການຄົ້ນຄວ້າແນວພັນ, ຮູບແບບ ເຕັກນິກວິທິການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ທຸກຊະນິດ ພ້ອມທັງໄລ່ລຽງປະສິດທິຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ຮູບແບບການລ້ຽງໃນໜອງ, ລ້ຽງໃນກະຊັງ, ລ້ຽງແບບປະສົມປະສານ, ລ້ຽງໃນນາເຂົ້າ, ການຜະລິດລູກປແລະ ອະນຸບານປານ້ອຍ ສ້າງເປັນຄູ່ມືການຮຽນ, ຄູ່ມືແນະນຳ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືນຳໄປສົ່ງເສີມຊຸກຍູ້ການຜະລິດ ຂອງຊາວ ກະສິກອນ. ນອກຈາກນັ້ນ ຕ້ອງເກັບຮັກສາ, ຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍແນວພັນປາພື້ນເມືອງ ແລະ ປາພັນ ຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນ: ຊະນິດພັນປາຈີນ ແລະ ປາອິນເດຍ...ສະໜອງ ແນວພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບໃຫ້ແກ່ສະຖານີເຄືອ ຂ່າຍທີ່ຢູ່ແຕ່ລະພາກ ແລະ ແຕ່ລະແຂວງ,, ຟາມເອກກະຊົນ, ຄອບຄົວ ແລະ ກຸ່ມຜະລິດ ນຳໄປຜະລິດບໍລິການໃຫ້ ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເຖິງທ່າແຮງຂອງຊັບພະຍາກອນປະມົງ, ສະໜັບສະໜູນການເຄື່ອນໄຫວ ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ວຽກງານຄົ້ນຄວ້າຂອງສະຖານີບ້ານຫາດ, ບ້ານນາ ທີ່ເມືອງໂຂງ, ແຂວງຈຳປາສັກພ້ອມທັງແບບແຜນ ແລະ ວິທິການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າປາພື້ນ ເມືອງແບບຄົບວົງຈອນ.

ບັນດາສະຖານີຂອງລັດແຕ່ລະພາກ ແລະ ສະຖານີເຄືອຂ່າຍແຕ່ລະແຂວງ ຈະຕ້ອງເຮັດບົດບາດໃນການຄຸ້ມ ຄອງ ຮັກສາແນວພັນທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ສອດຄ່ອງການສະພາບດິນຟ້າອາກາດຂອງທ້ອງຖິ່ນຕົນ, ມີ ຕະຫຼາດຮອງຮັບ. ເນື່ອງຈາກຄວາມຈຳກັດທາງດ້ານພື້ນທີ່ໜອງເກັບຮັກສາແນວພັນ, ໜອງອະນຸບານບໍ່ມີພຽງພໍຈຶ່ງ ຄວນຮັກສາແນວພັນໄວ້ພຽງແຕ່ 2-3 ຊະນິດພັນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ, ສ້າງແຜນ ການຜະລິດ, ເຮັດການບໍລິການດ້ານ ແນວພັນປາໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຢູ່ທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ໃຫ້ມີປະລິມານພຽງພໍ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທ່ວງທັນກັບ ລະດູການ. ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ຄອບຄົວ ແລະ ພາກສ່ວນເອກກະຊົນໄດ້ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນການລົງທຶນເພື່ອ ຜະລິດແນວພັນປາ ທີ່ຍັງມີຄວາມຈຳກັດທາງດ້ານພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ, ດ້ານງົບປະມານ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການ ຜະລິດປາຊະນິດອື່ນເປັນຕົ້ນ: ປາພັນພື້ນເມືອງ, ປານິນເພດຜູ້...ຊຶ່ງລັດໄດ້ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານ ເຕັກນິກ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ເໝາະສົມ ດ້ານການຫຼຸດຜ່ອນພາສີການນຳເຂົ້າສຳລັບປັດໃຈການຜະລິດ, ອາກອນທຸລະ ກິດ ເພື່ອການກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ເກີດມີການລົງທຶນ.

4.3. ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງແບບຍືນຍົງ ແລະ ການປັບຕົວ ເຂົ້າກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

Sustainability management of the fishery and Climate Change Adaptation related

ຂະບວນການດ້ານການປະມົງ ເປັນກິດຈະກຳໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳພັນຢ່າງສະໜິດແໜ້ນກັບທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຫາ ແລະ ການລ້ຽງປາ ເພື່ອຕອບສະໜອງສະບຽງອາຫານໃຫ້ແກ່ສັງຄົມເປັນເວລາດົນນານ, ຖ້າເມື່ອໃດທຳມະຊາດຂາດຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ຮູບແບບການຜະລິດລວມທັງກຳລັງການຜະລິດ ແລະ ການພົວພັນການຜະລິດກໍ່ມີການປ່ຽນແປງໄປຕາມສະພາບການ. ການຜະລິດກະສິກຳໃນປະເທດເຮົາ ແລະ ໃນປະເທດໃກ້ຄຽງ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ, ຕໍ່ການເຊື່ອມໂຊມ ແລະ ການບົກແຫ້ງຂອງປາທຳມະຊາດ ຊຶ່ງໄດ້ສົ່ງຜົນສະທ້ອນກໍ່ໃຫ້ເກີດ ການລະບາດຂອງພະຍາດ, ການສູນເສັງແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໃສ ແລະ ບ່ອນລີ້ຊ້ອນຂະຫຍາຍພັນຂອງປາທຳມະຊາດ ແລະ ສັດນ້ຳປະເພດຕ່າງໆ, ທຳລາຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ສິ່ງຜົນຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ. ສາເຫດເກີດມາຈາກພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດເຮົາດ້ວຍຮູບການໃດກໍ່ຕາມເປັນຕົ້ນ: ການນຳໃຊ້ສານເຄມີ, ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຫາປາແບບດັບສູນ... ໂດຍບໍ່ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ລະບຽບກົດໝາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງເປັນສາເຫດໜຶ່ງ ທີ່ພວກເຮົາຈະ ຕ້ອງມີວິທີການເພື່ອຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ທີ່ເປັນທ່າແຮງທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ, ແຕ່ລະເຂດແຂວງໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ສປປ ລາວ ຖືເປັນປະເທດໜຶ່ງໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ ທີ່ມີຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ອຸດົມສົມບູນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ ແລະ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ທີ່ເປັນແຫຼ່ງບໍ່ມີຊ້ອນຂອງຊີວະນາໆພັນ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ເປັນແຫຼ່ງທຳມາຫາກິນປະຈຳວັນຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ. ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງໃນປະເທດເຮົາສາມາດແບ່ງ ອອກເປັນ 2 ຮູບແບບຄື: ການຄຸ້ມຄອງປາທຳມະຊາດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພັດທະນາການລ້ຽງປາ ຊຶ່ງເປັນເສົາຄ້າຫຼັກ, ເປັນແຫຼ່ງຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳສະໜອງໃຫ້ແກ່ການບໍລິໂພກພາຍໃນ ແລະ ເປັນສິນຄ້າຕະຫຼາດຊາຍແດນຂອງປະເທດໃກ້ຄຽງ.

ກ. ການຄຸ້ມຄອງປາທຳມະຊາດ Fisheries management

ການຄຸ້ມຄອງປາທຳມະຊາດແມ່ນ ການຄຸ້ມຄອງປາຕາມແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ ແລະ ຕາມແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ຊຶ່ງມີພື້ນທີ່ກວມເອົາ 1.228.500 ເຮັກຕາ ທີ່ເປັນຊັບພະຍາກອນອັນລ້ຳຄ່າຂອງຊາດ, ເປັນແຫຼ່ງຜະລິດປາ-ສັດນ້ຳ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນຂອງພົນລະເມືອງລາວ, ແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດປະກອບມີ 5 ປະເພດແຫຼ່ງນ້ຳຄື.

1). ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ: ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ ແມ່ນຖືເອົາ ວິທີຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (ລັດ ຮ່ວມກັບ ປະຊາຊົນ) ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ, ຮັກສາຄວາມສົມດຸນທາງດ້ານລະບົບນິເວດ ແລະ ຜົນຜະລິດປາທຳມະຊາດບໍ່ໃຫ້ບົກແຫ້ງ, ຊຶ່ງຈະຕ້ອງມີການສຶກສາ ສຳຫລວດສະພາບເງື່ອນໄຂ ທ່າແຮງຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ:

ຊະນິດປາພື້ນເມືອງ ແລະ ສັດນ້ຳອື່ນໆ ລວມທັງພືດນ້ຳ, ສຶກສາດ້ານຊີວະ/ນິເວດວິທະຍາປາ (ວົງຈອນຊີວິດ, ລະດູການເຄື່ອນຍ້າຍ, ບ່ອນວາງໄຂ່, ບ່ອນລີ້ຊ້ອນ, ບ່ອນຫາກິນ) ເພື່ອວາງແຜນຄຸ້ມຄອງຮອບດ້ານ, ມີການຈັດຕັ້ງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີ, ແນ່ໃສ່ຮັບປະກັນຄວາມສົມດູນລະຫວ່າງການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ການປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມຢ່າງຍາວນານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຕ້ອງຢືນຢົບພື້ນຖານລະບຽບການ ແລະ ມີກົດໝາຍຮອງຮັບ ໂດຍມີຫຼັກການ ແລະ ຂັ້ນຕອນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຈັດຕັ້ງ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳ (ຂັ້ນບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ);
- ຈັດຕັ້ງ ຂັ້ນທະບຽນ ກຸ່ມຊາວປະມົງ;
- ກຳນົດ ກົດລະບຽບຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳ
- ສ້າງວັງສະຫງວນ;
- ຈັດຕັ້ງ ໜ່ວຍກວດກາລາດຕະເວນ (ເພື່ອຈຳກັດການຫາປາແບບທຳລາຍດັບສູນ ໃນລະດູປາຂຶ້ນໄຂ່ ຫລື ໃນເຂດວັງສະຫງວນ, ຍອດນ້ຳ, ປາກຫ້ວຍ ຕ່າງໆ);
- ສົ່ງເສີມອາຊີບ ຫລື ກຸ່ມຜະລິດເຊັ່ນ: ກຸ່ມລ້ຽງປາ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງປາ, ກຸ່ມຊື້-ຂາຍປາ;
- ສ້າງກອງທຶນຫມູນວຽນ ສຳລັບກຸ່ມຊາວປະມົງ ຫລື ກຸ່ມຜະລິດ;
- ຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ອາສາສະໝັກ ແລະ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ຂັ້ນບ້ານ ໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ໃນການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ.

2). **ອ່າງເກັບນ້ຳ/ເຂື່ອນໄຟຟ້າ:** ການພັດທະນາວຽກງານການປະມົງ ຢູ່ໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນຕິດພັນກັບການຍາດແຍ່ງແຫຼ່ງທຶນ/ງົບປະມານຈາກ ກອງທຶນບຸລະນະສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການໄດ້ຈັດສັນໃຫ້ ເພື່ອພື້ນຟູແກ້ໄຂຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ຢູ່ໃນສັນຍາສຳປະທານ ຂອງໂຄງການ ຊຶ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ ແມ່ນປະກອບດ້ວຍ ບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຄື: ການຜະລິດລູກປາ ແລະ ປ່ອຍປາທິດແທນ, ສົ່ງເສີມການລ້ຽງປາ, ສ້າງວັງສະຫງວນ, ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍຕິດຕາມກວດກາລາດຕະເວນ, ສົ່ງເສີມອາຊີບໃຫ້ປະຊາຊົນ, ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊາວປະມົງ, ການປັບປຸງ ລະບົບການເກັບຊື້-ຂາຍປາ, ການປຸງແຕ່ງປາ ແລະອື່ນໆ. ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນຖືເອົາວິທີຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (ລັດ ຮ່ວມກັບ ປະຊາຊົນ) ຊຶ່ງກົດໝາຍປະມົງ (ມາດຕາທີ 43, 47, 48, 50-54) ແມ່ນລັດ ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳ ກ້າວໄປເຖິງ ການສ້າງຕັ້ງ ສະມາຄົມຊາວປະມົງ ຫຼື ສະຫະກອນຊາວປະມົງ ໃນອະນາຄົດ. ການຈັດຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ຂັ້ນອ່າງ ລະອຽດໄດ້ກຳນົດ ຢູ່ໃນກົດໝາຍປະມົງ ມາດຕາ 50, 51, 52. ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຈຶ່ງສະເໜີບາງວິທີການດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຈັດຕັ້ງຂັ້ນທະບຽນ ກຸ່ມຊາວປະມົງ;
- ສ້າງກົດລະບຽບຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ສະເພາະສຳລັບ ອ່າງເກັບນ້ຳ ດັ່ງກ່າວ;
- ສ້າງວັງສະຫງວນປາ (ເຂດອະນຸລັກພັນປາພື້ນເມືອງ);
- ຈັດຕັ້ງລະບົບກວດກາລາດຕະເວນ (ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນເພື່ອຈຳກັດການຫາປາແບບທຳລາຍດັບສູນ ໃນລະດູປາຂຶ້ນໄຂ່ ຫລື ໃນເຂດວັງສະຫງວນ, ຍອດນ້ຳ, ປາກຫ້ວຍ ຕ່າງໆ);
- ສົ່ງເສີມອາຊີບ ຫລື ກຸ່ມຜະລິດ ເຊັ່ນ: ກຸ່ມລ້ຽງປາກະຊັງ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງປາ, ກຸ່ມຊື້-ຂາຍປາ;
- ສ້າງ ກອງຫມູນວຽນ ສຳລັບ ກຸ່ມຊາວປະມົງ ຫລື ກຸ່ມຜະລິດ;
- ຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ມີຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດ ໃນການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ.;

- ບ່ອນໃດທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ເອົາ ແຜນຄຸ້ມຄອງການປະມົງອ່າງ ເຂົ້າໃນ ແຜນຄຸ້ມຄອງແລະພັດທະນາ ໂດຍລວມ ລະດັບອ່າງໂຕ່ງ (River Basin Management Plan) ຊຶ່ງຕິດພັນກັບ ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ/ເມືອງ) ຫລື ແຜນພັດທະນາກຸ່ມບ້ານ ເພື່ອ ຮັບປະກັນແຫຼ່ງ ງົບປະມານໃນໄລຍະຍາວ.
- ອ່າງເຂື່ອນໄຟຟ້າທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທາງຜ່ານປາ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ປາໄດ້ເຂື່ອນຍ້າຍໄປ ວາງໄຂ່ ແລະ ກັບຄືນຖິ່ນຢູ່ອາໄສເດີມໄດ້ ຫລື ສ້າງສະຖານີຂະຫຍາຍພັນປາທຳມະຊາດ ເພື່ອຜະລິດລູກປາ ປ່ອຍລົງອ່າງໃຫ້ພຽງພໍໃນທຸກໆປີ.

3). ອ່າງເກັບນ້ຳຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່: ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ໃນອ່າງເກັບນ້ຳ ຊົນລະປະທານ ຂະໜາດກາງ ແມ່ນຖືເອົາ ການຄຸ້ມຄອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນຄື: ພາກລັດ (ກະສິກຳ, ຊົນລະປະ ທານ), ກຸ່ມນຳໃຊ້ນ້ຳ (Water user groups), ອຳນາດການປົກຄອງ ຂັ້ນເມືອງ/ ຂັ້ນບ້ານ, ກຸ່ມຊາວປະມົງ. ວິທີການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາ ຄ້າຍຄື ອ່າງເກັບນ້ຳ ຂະໜາດໃຫຍ່, ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ມີການສຶກສາ ເພີ່ມຕື່ມ ກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດລ້ຽງປາໃນຄອງເໝືອງ. ການພັດທະນາອ່າງເກັບນ້ຳຊົນລະປະທານ ໃຫ້ເຮັດ ຕາມທິດ ຂະຫຍາຍຊົນລະກະເສດ ຫມາຍຄວາມວ່າ ຂະຫຍາຍຊົນລະປະທານ ຕິດພັນກັບການສົ່ງເສີມການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການລ້ຽງປາ ໄປພ້ອມໆກັນ. ຕ້ອງໄດ້ມີມາດຕະການ ແລະ ລະບຽບການ (ນິຕິກຳ) ສະເພາະ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນກະສິກຳ ທີ່ຢູ່ສອງຝາກຄອງເໝືອງຊົນລະປະທານ ເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ຖືກຫັນປ່ຽນເປັນແນວ ອື່ນ. ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ການຜະລິດກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ (Integrated farming) ລະຫວ່າງ ການປູກຝັງ, ການ ລ້ຽງສັດ, ປູກພືດສວນຄົວ, ປູກໄມ້ກິນຫມາກ, ລ້ຽງປາ ແລະ ອື່ນໆ. ນອກຈາກນີ້, ອ່າງຊົນລະປະທານທີ່ມີເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທາງຜ່ານປາເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ປາໄດ້ເຂື່ອນຍ້າຍໄປວາງໄຂ່ ແລະ ກັບຄືນຖິ່ນຢູ່ອາໄສເດີມໄດ້.

4). ດິນບໍລິເວນນ້ຳ/ທົ່ງນ້ຳຖ້ວມ/ໜອງທຳມະຊາດ: ການພັດທະນາການປະມົງໃນເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນ້ຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງ ທີ່ສາມາດອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ ນິເວດແຫຼ່ງ ນ້ຳ, ຊີວະນາໆພັນ ຂອງສັດນ້ຳ ແລະ ພືດນ້ຳ. ການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ ອາດຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວແບບ ນິເວດ (Eco-tourism) ຫຼື ການຜະລິດອັນໃດຫນຶ່ງ ທີ່ຕິດພັນກັບການບໍລິການ, ການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນສັດນ້ຳ ແລະ ການຕະຫຼາດ ເພື່ອເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບ ໃນໄລຍະຍາວ ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ. ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ໃນເຂດດິນ ບໍລິເວນນ້ຳ ແມ່ນພົວພັນ ກັບຫຼາຍຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ທີ່ດິນ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ - ສັດນ້ຳ-ສັດປ່າ), ຂະແໜງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ຂະແໜງປູກຝັງ, ຂະແໜງທ່ອງທ່ຽວ. ການຄຸ້ມຄອງ ປະມົງໃນເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ມີຫຼາຍນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄື: ກົດຫມາຍທີ່ດິນ, ກົດໝາຍກະສິກຳ, ກົດ ໝາຍວ່າ ດ້ວຍການປະມົງ, ກົດໝາຍສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົດໝາຍອະນຸລັກສັດນ້ຳ-ສັດປ່າ, ກົດໝາຍປ່າໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ ຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ ຮູບແບບ ການຄຸ້ມຄອງແບບປະສົມປະສານ ລະຫວ່າງ ຫຼາຍຂະ ແໜງການ (IWRM) ໂດຍມີ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ, ຂັ້ນບ້ານ) ເປັນເຈົ້າການໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍມີການຊຸກຍູ້ຕິດຕາມຈາກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ. ສະເພາະ ໜອງທຳມະຊາດ ທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍ ແມ່ນສາມາດມອບໃຫ້ ບ້ານເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງເອີ້ນວ່າ ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງ ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ (Community-based Fisheries Management – CBFM).

ຄວາມສຳຄັນ ຂອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ / ທົ່ງນ້ຳຖ້ວມ ແມ່ນເປັນບ່ອນວາງໄຂ່ / ບ່ອນຂະຫຍາຍພັນຕາມທຳມະ ຊາດ (Spawning Grounds), ເປັນແຫຼ່ງອາຫານຂອງປາທຳມະຊາດ, ທີ່ມີການເຄື່ອນຍ້າຍ ຂຶ້ນ-ລົງຕາມລະດູ

ການ.ຕ້ອງມີການສຶກສາ ສໍາຫຼວດສະພາບເງື່ອນໄຂ ທ່າແຮງ ຂອງ ດິນບໍລິເວນນໍ້າ ເຊັ່ນ: ສໍາຫຼວດຊະນິດປາພື້ນເມືອງ, ສັດນໍ້າ ແລະ ພືດນໍ້າອື່ນໆ, ສໍາຫຼວດຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານການປະມົງ (ຂໍ້ມູນການຫາປາ, ບ່ອນວາງໄຂ່, ອື່ນໆ) ແລະ ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ (ການບໍລິໂພກປາ, ລາຍຮັບຈາກການຫາປາ / ລ້ຽງປາ / ຄ້າຂາຍປາ) ຂອງປະຊາຊົນທີ່ອາໄສ ຢູ່ໃນບໍລິເວນດັ່ງກ່າວ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການກຳນົດ ແຜນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາການປະມົງໃນຕໍ່ໜ້າ.

5). ທົ່ງນານໍ້າຝົນ / (Rain-fed rice fields): ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງທົ່ງນາ ແມ່ນມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຄວາມ ຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ (ປາ, ສັດນໍ້າ, ພືດນໍ້າ, ແມງໄມ້) ຊຶ່ງເປັນແຫຼ່ງສະໜອງອາຫານ (ທາດຊື້ນລາຄາ ຖືກ) ສໍາລັບປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນນະບົດ. ຜ່ານມາ ໄດ້ມີການສຶກສາ ຄົ້ນຄ້ວາໃນບາງເຂດ, ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນມີແຜນຄຸ້ມ ຄອງລະອຽດກ່ຽວກັບ ທ່າແຮງບົ່ມຊ້ອນອັນນີ້ ຢູ່ແຕ່ໃນລະພາກ, ເຂດແຂວງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ. ຮູບແບບການ ຜະລິດ ໃນທີ່ດິນ/ແຫຼ່ງນໍ້າ ປະເພດນີ້ ແມ່ນເປັນພູມປັນຍາຂອງຊາວບ້ານ (Heritage system) ທີ່ສືບທອດກັນມາ ໄດ້ຫຼາຍເຊັ່ນຄົນ ເຊັ່ນ: ການລ້ຽງປາໃສ່ນາເຂົ້າຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ, ການເຮັດຫູມປາຢູ່ພາກໃຕ້ ຂອງລາວ (ແຂວງເຊ ກອງ, ແຂວງອັດຕະປື) ແລະແຂວງອື່ນໆ.

ຕ້ອງໄດ້ມີການສໍາຫຼວດ ເຂດຜະລິດປະເພດນີ້ ເນື່ອງຈາກ ມີການປະເມີນວ່າ ຜົນຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ແມ່ນມີຈໍານວນສູງສົມຄວນ ທັງປະກອບສ່ວນໂດຍກົງ ຕໍ່ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການ ໂດຍ ສະເພາະແມ່ນໃນເຂດຊົນນະບົດ. ຕ້ອງໄດ້ມີການຂຶ້ນບັນຊີ ແລະ ມີມາດຕະການສະເພາະໃນການຄຸ້ມຄອງ ໂດຍ ສົມທົບກັນ ລະຫວ່າງ ຂະແໜງປູກຝັງ, ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ແລະ ຂະແໜງສົ່ງເສີມ ຊຶ່ງເລັ່ງໃສ່ ກຸ່ມນໍ້າໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ກຸ່ມຊາວນາ, ໂດຍມີກຸ່ມບ້ານ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ເປັນຜູ້ຊຸກຍູ້ຕິດຕາມ.

ການລ້ຽງປາໃສ່ນາເຂົ້າ ຕ້ອງໄດ້ສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນ ເຮັດກະສິກໍາສະອາດ / ກະສິກໍາອິນຊີ (ປອດສານພິດ), ແນ່ໃສ່ ວິທີການ ສ້າງຄອບຄົວຕົວແບບ ການລ້ຽງປາໃສ່ນາເຂົ້າ ເພື່ອເປັນບ່ອນສາທິດ ແລະ ຂະຫຍາຍຕໍ່ໄປ. ຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ ສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ທົດລອງ ແນວພັນປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ທີ່ມີຄວາມທົນທານ ສາມາດປັບໂຕກັບການປ່ຽນແປງ ຂອງດິນຟ້າອາກາດ ຫຼື ໃຊ້ເວລາໃນການລ້ຽງ ໄລຍະສັ້ນ ອັດຕາການເຕີບໃຫຍ່ໄວ ຫຼື ຫັນປ່ຽນການລ້ຽງສັດນໍ້າອື່ນ ເຊັ່ນ: ການລ້ຽງກົບ, ລ້ຽງກຸ້ງ,... ທີ່ປະຊາ ຊົນນິຍົມກັນບໍລິໂພກ ແລະ ມີຕະຫຼາດຮອງຮັບ ສາມາດຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ໄດ້ໃນອະນາຄົດ.

ຂ. ການຄຸ້ມຄອງການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ **Aquaculture management**

ໃນ ສປປ ລາວ ການພັດທະນາການລ້ຽງປາ ໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍຕົວອອກຢ່າງກວ້າງຂວາງ ດ້ວຍຮູບແບບ ເຕັກນິກການຜະລິດທີ່ມີການພັດທະນາມາແລ້ວເຊັ່ນ: ການລ້ຽງປາໃນ ໜອງ, ລ້ຽງໃນນາເຂົ້າ, ລ້ຽງໃນກະຊັງ ຢູ່ລຽບ ຕາມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ ແລະ ການລ້ຽງປາຢູ່ໜອງຊຸມຊົນ ຊຶ່ງມີເນື້ອທີ່ຫຼາຍກວ່າ 45.000 ເຮັກຕາ ແລະ ມີ ກະຊັງລ້ຽງປາປະມານ 7.500 ກະຊັງ, ສາມາດສະໜອງຜົນຜະລິດໃຫ້ແກ່ການບໍລິໂພກປະມານ 120.000 ໂຕນຕໍ່ ປີ (ຂໍ້ມູນກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, 2015), ຊຶ່ງເປັນການປະກອບ ສ່ວນທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ແຜນງານຄ້າປະກັນສະບຽງ ອາຫານ ແລະ ສະໜອງທາດອາຫານ ແລະ ທາງດ້ານໂພສະນາການ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດຂອງ ປະຊາຊົນລາວ.

ເພື່ອຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາດ້ານລ້ຽງປາຂອງຄອບຄົວ, ຟາມເອກກະຊົນໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ ເນື່ອງ ແລະ ສາມາດແຂ່ງຂັນດ້ານການຕະຫຼາດ, ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຂອງລັດດ້ວຍມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນ

ທຶນການຜະລິດ ແລະ ບັນດາພາກສ່ວນເສດຖະກິດຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ມາດຕະການດ້ານເຕັກນິກ ເພື່ອຍົກຜະລິດຕະພາບການຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ, ຊຶ່ງໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້ານີ້ຕ້ອງສຸມໃສ່ບັນດາວຽກທີ່ສໍາຄັນດັ່ງນີ້:

- ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ສະໜອງແນວພັນໃຫ້ພຽງພໍທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບປຸງແຕ່ງອາຫານ, ອາຫານເສີມ ທີ່ມີຄຸນນະພາບເອົາໃສ່ສິ່ງເສີມການລ້ຽງປາ ຂອງຄອບຄົວໃນເຂດຊົນນະບົດ, ສິ່ງເສີມການລ້ຽງປາແບບເປັນຟາມດ້ວຍຮູບແບບເຕັກນິກຕ່າງໆຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງ ແລະ ທົ່ງພຽງລຽບຕາມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າສະໜອງຕະຫຼາດຕົວເມືອງ, ສິ່ງເສີມການລ້ຽງປາພື້ນເມືອງຢ່າງແຂງແຮງ ເພື່ອສົ່ງອອກ.
- ມີວິທີການ ແລະ ມາດຕະການ ເພື່ອຄວບຄຸມ ແລະ ປ້ອງກັນພະຍາດເສັດນໍ້າປັບປຸງຄຸນນະພາບຜະລິດຕະພັນປຸງແຕ່ງ, ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ.
- ຂົນຂວາຍຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນ ເພື່ອປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ລະບົບການຕະຫຼາດ ແລະ ລະບົບສາງເຢັນ ເພື່ອຮັກສາຜະລິດຕະພັນປາ
- ປຸກລະດົມຂົນຂວາຍການລົງທຶນຂອງພາກສ່ວນເອກກະຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ເຮັດໃຫ້ການລ້ຽງປາຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນໄປເລື້ອຍໆ.

ເພື່ອຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍຍຸດທະສາດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຜົນສໍາເລັດ, ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ແລະ ການພັດທະນາການລ້ຽງປາແບບຍືນຍົງ, ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ວຽກຈຸດສຸມດັ່ງນີ້:

- 1). ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າທີ່ມີແລ້ວ: ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ, ອ່າງເກັບນໍ້າເຂື່ອນໄຟຟ້າ, ອ່າງເກັບນໍ້າຊົນລະປະທານ, ໜອງທໍາມະຊາດ, ບຶງ, ດິນບໍລິເວນນໍ້າ ແລະ ນາເຂົ້າ. ທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງ ເສີມການພັດທະນາທີ່ບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ປົກປັກຮັກສາ, ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ຄວາມ ຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ດ້ວຍການນໍາໃຊ້ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການໃຫ້ມີຜົນສັກສິດ.
- 2). ຊຸກຍູ້ການລ້ຽງປາທຸກຮູບແບບໃນເຂດຊົນນະບົດ, ນໍາໃຊ້ເຕັກນິກ-ວິທະຍາສາດເຂົ້າໃສ່ການລ້ຽງ, ການປຸງແຕ່ງອາຫານເສີມ ໂດຍນໍາໃຊ້ວັດຖຸດິບທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ເຕັກນິກການສ້າງນໍ້າຂຽວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ ແລະ ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ເພື່ອຄ້າ ປະກັນສະບຽງອາຫານໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.
- 3). ຊຸກຍູ້ການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ດ້ວຍຫຼາກຫຼາຍຮູບແບບວິທີການລ້ຽງຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງ, ທົ່ງພຽງລຽບຕາມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ ໂດຍນໍາໃຊ້ເຕັກນິກ ທີ່ກ້າວໜ້າທັນສະໄໝ, ນໍາໃຊ້ແນວພັນພື້ນເມືອງ ເພື່ອຍົກສະມັດຕະພາບການຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນເປັນສິນຄ້າສະໜອງຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະ ສ້າງທ່າແຮງ ເພື່ອສົ່ງອອກ.
- 4). ເອົາໃຈໃສ່ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ ໃໝ່ທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບທ່າງແຮງດ້ານທໍາມະຊາດ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນາທໍາຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ, ໂດຍມີການໄລ່ລຽງປະສິດທິຜົນຢ່າງຮອບດ້ານ. ຄົ້ນຄວ້າແນວພັນປາພື້ນເມືອງ, ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງໃຫ້ມີປະລິ ມານຽງພໍ ແລະ ມີຄຸນນະພາບ.
- 5). ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ຊຶ່ງເປັນກໍາລັງແຮງ ແລະ ມີບົດບາດສໍາຄັນໃນການຜະລິດກະສິກໍາ ກໍ່ຄືການລ້ຽງປາ, ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ສະຫະກອນອອມຊັບ ຫຼື ກອງທຶນບ້ານ. ສິ່ງເສີມການເຂົ້າຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນເອກກະຊົນ, ນັກລົງທຶນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ການລ້ຽງປາໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວອອກຢ່າງກ້ວາງຂວາງ, ຊຸກຍູ້ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ດ້ານການຈັດຕັ້ງກຸ່ມລ້ຽງປາ, ການລ້ຽງປາຂອງຊຸມຊົນ, ການອະນຸລັກຮັກສາເຂດສະຫງວນ ແລະ ສ້າງຄອບຄົວຕົວແບບ ເພື່ອເປັນຄັນທຸງນໍາໜ້າໃນການພັດທະນາ ດ້ານການປະມົງ.
- 6). ເອົາໃຈໃສ່ກໍ່ສ້າງພະນັກງານວິຊາການ, ພະນັກງານຄົ້ນຄວ້າ, ພະນັກງານສິ່ງເສີມໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ວິຊາການປະມົງຂຶ້ນບ້ານ, ໂດຍການສົ່ງເສີມບົດບາດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງແຜນການ

ແລະ ແຜນວຽກຢູ່ຮາກຖານການຜະລິດ. ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງ
ປະຕິບັດ: ພາຍໃນປີ 2017 ໃນພື້ນທີ່ 5 ແຫຼ່ງນ້ຳຢ່າງໜ້ອຍ 5 ແຂວງ ສາມາດກຳນົດໄດ້ຊະນິດພັນປາ ພື້ນເມືອງ ທີ່ມີ
ຄວາມເໝາະສົມທົນທານຕໍ່ສະພາບ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ.

4.4. ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດດ້ານການປະມົງ

Fisheries Science research

ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020 ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດການປະມົງຈະຕ້ອງໄດ້ສຸມໃສ່ການຄົ້ນຄວ້າ 2 ດ້ານຄື:

- 1). ຄົ້ນຄວ້າການຊອກຮູ້ຫຼັກເກນ ແລະ ວິທີການຫັນປ່ຽນຮູບແບບການລ້ຽງ, ການຜະລິດ ທີ່ສອດຄ່ອງ ເໝາະສົມ
ກັບສະພາວະຄວາມເປັນຈິງທາງດ້ານທຳມະຊາດ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສະພາບການ
ປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງປະເທດເຮົາ; ເນື່ອງຈາກວ່າ ວິທີການທຳມາຫາກິນຂອງປະຊາຊົນລາວເຮົາທີ່ຍັງ
ອາໄສຢູ່ກັບທຳມະຊາດ, ຜົນຜະລິດຕໍ່າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຫັນໄປສູ່ການຜະລິດຮູບແບບໃໝ່ທີ່ສອດຄ່ອງ ເໝາະສົມກັບ
ສະພາວະຄວາມເປັນຈິງທາງດ້ານທຳມະຊາດ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງປະເທດເຮົາ. ການ
ພັດທະນາຂະບວນການດ້ານການລ້ຽງປາ, ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງ ຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ໝາຍ
ຄວາມວ່າ ໃນຂົງເຂດທີ່ການສະໜອງນ້ຳບໍ່ພຽງພໍຕະຫຼອດປີ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການສະໜອງນ້ຳໃນລະດູແລ້ງທີ່ມີຈຳກັດ
ຄວນຫັນປ່ຽນການລ້ຽງສັດນ້ຳປະເພດອື່ນແທນ, ໂດຍສະເພາະເຂດທົ່ງພຽງພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍ
ເຮັດໃຫ້ການປະມົງມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ ແລະ ປະຊາຊົນໄດ້ມີການຜະລິດທາງເລືອກ ເພື່ອຮັບປະກັນ
ທາງດ້ານສະບຽງອາຫານໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ກ້າວໄປສູ່ການຫັນປ່ຽນການລ້ຽງປາ, ລ້ຽງສັດນ້ຳເປັນອາຊີບຕົ້ນຕໍ. ຄຽງຄູ່
ກັນນີ້, ກໍຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ການຄົ້ນຄວ້າ ຂະໜາດການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຂະບວນການດ້ານ ເຕັກນິກທີ່ເປັນໜ້
ແໜງເກີດຂຶ້ນມາແລ້ວເຊັ່ນ: ການລ້ຽງປາໃນໜອງຂອງບຸກ ຄົນ ແລະ ໜອງລວມໝູ່, ລ້ຽງແບບປະສົມປະສານ, ລ້ຽງ
ໃນເຂົ້າ, ລ້ຽງໃນກະຊັງ, ການຜະລິດລູກປາ ແລະ ການອະນຸບານປານ້ອຍ...ເພື່ອເພີ່ມຜົນຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ, ມີການ
ໄລ່ລຽງຢ່າງຮອບດ້ານ, ມີການທົດລອງ-ທົດສອບ ແລະ ສາທິດຢູ່ຮາກຖານການຜະລິດ ແລ້ວຈຶ່ງນຳໄປຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ.
- 2). ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບວິທີການ ແລະ ສ້າງຂໍ້ມູນພື້ນຖານເຕັກນິກດ້ານການຄຸ້ມຄອງ, ກຳນົດເຂດອະນຸລັກ, ເຂດ
ສະຫງວນຂະຫຍາຍພັນ, ການປ່ອຍທົນແທນ ແລະ ມາດຕະການທາງດ້ານສັງຄົມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊັບ ພະຍາກອນສັດ
ນ້ຳມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນຢູ່ໃນແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ, ໃນອ່າງເກັບ ນ້ຳຂະ
ໜາດກາງ, ຂະໜາດໃຫຍ່, ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ໃນນາເຂົ້າ ຊຶ່ງເປັນແຫຼ່ງຜະລິດອາຫານໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທີ່
ດຳລົງຊີວິດຢູ່ທຳມະຊາດ, ຢູ່ຕາມລຽບແຄມແມ່ນ້ຳ.

ສຶກສາດ້ານຊີວະວິທະຍາຂອງປາທຳມະຊາດ, ຄົ້ນຄວ້າປາພື້ນເມືອງ, ໃນນັ້ນປາໜັງ 4 ຊະນິດ, ປາເກັດຈຳ
ນວນໜຶ່ງທີ່ເປັນເສດຖະກິດ, ລາຄາສູງ ແລະ ມີຕະຫຼາດຮອງຮັບຄື: ປາຊວາຍໝາກໄມ້ (*Pangasianodon*
hypophthalmus), ປາຊວາຍຫາງເຫຼືອງ (*Pangasius krempfi*), ປາກົດເຫຼືອງ (*Hemibagrus filamentus*)
ແລະ ປາເຄິງ (*Hemibagrus wyckioides*), ປາສະກາງ (*Puntioplites falcifer*), ປາພອນ (*Cirrhinus*
microlepis), ປາເອິນ (*Probarbus jullieni*), ປາເພັຍ (*Labeo chrysophekadion*), ປາແກງ (*Cirrhinus*
molitorella) ແລະອື່ນໆ. ເຕັກນິກການປະສົມພັນ, ເຕັກນິກວິທີການລ້ຽງ ລວມທັງການໃຫ້ອາຫານ ແລະ ການ
ປ້ອງກັນພະຍາດປາ, ເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ການເກັບຮັກສາ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ສ້າງການຕະຫຼາດ. ຈັດຕັ້ງ
ເຜີຍແຜ່ແນະນຳໃຫ້ແກ່ຊາວປະມົງ, ຂະຫຍາຍບົດຮຽນລົງສູ່ຮາກຖານການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ, ຂະຫຍາຍການ
ລ້ຽງປາພື້ນເມືອງເປັນສິນຄ້າຂອງຄອບຄົວ ແລະ ພາກສ່ວນເອກະຊົນໃຫ້ເກີດເປັນຜົນຈິງ.

ສ້າງຄູ່ມືການສຳຫຼວດ ແລະປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຈາກການປ່ຽນຂອງດິນຟ້າອາກາດ (ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ), ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາເຊັ່ນ: ໂຄງການພັດທະນາໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ບໍ່ແຮ່, ກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານ...ແລະ ສຶກສາກ່ຽວກັບວິທີການຟື້ນຟູລະບົບນິເວດ ແລະ ຄົນຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງປາ ແລະ ສັດນ້ຳໃນແຫຼ່ງນ້ຳ.

ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາວຽກງານທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນຕ້ອງໄດ້ຄົ້ນຄວ້ານຳເອົາເຕັກນິກ - ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ້າວໜ້າທັນສະໄໝ ເຂົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາດ້ານກະມົງ, ສິ່ງສຳຄັນຈະຕ້ອງປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການຄົ້ນຄວ້າ, ທົດລອງ-ທົດສອບທາງດ້ານເຕັກນິກ, ການຍົກລະດັບຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ແລະ ການພົວພັນຮ່ວມມືທາງ ດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ.

ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ: ພາຍໃນປີ 2017 ສະຖານີຜະລິດພັນປາຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ສະຖານີ ໃນແຕ່ລະແຂວງໄດ້ຮ່ວມມືໃນການສຶກສາວິໄຈກັບສູນຄົ້ນຄ້ວາການປະມົງກ່ຽວກັບ ເຕັກນິກການປະສົມພັນ ແລະ ວິທີການລ້ຽງ ປາພື້ນເມືອງ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນປາໜັງ 4 ຊະນິດ ແລະ ປາເກັດຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ເປັນເສດຖະກິດ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຈຳພວກປາໜັງ ທີ່ມີລາຄາສູງສຳລັບຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກຕະຫຼາດຊາຍແດນຕິດກັບປະເທດໃກ້ຄຽງເຊັ່ນ: ປາຊວາຍໝາກໄມ້ (*Pangasianodon hypophthalmus*), ປາຊວາຍຫາງເຫຼືອງ (*Pangasius krempfi*), ປາກົດເຫຼືອງ (*Hemibagrus filamentus*) ແລະ ປາເຄິງ (*Hemibagrus wyckioides*).

ປາພື້ນເມືອງບາງຊະນິດທີ່ໄດ້ທຳການຄົ້ນຄວ້າເຕັກນິກການລ້ຽງ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນ.

		
ປາປາກ: <i>Barbonymus gonionotus</i>	ປາແກງ: <i>Cirrhinus molitorella</i>	ປາເພັຍ: <i>Labeo chrysophekadion</i>
		
ປາສະກາງ: <i>Puntioplites falcifer</i>	ປາພອນ: <i>Cirrhinus microlepis</i>	ປາເພັ້ນ: <i>Osphronemus exodon</i>
		
ປາດຸກ: <i>Clarias microcephalus</i>	ປາເຄິງ: <i>Hemibagrus wyckioides</i>	ປາຊວາຍ: <i>Pangasianodon hypophthalmus</i>

4.5. ການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ບໍລິການເຕັກນິກດ້ານການປະມົງ Fisheries Extension and Services

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ລະບົບການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ສາມາດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິການດ້ານເຕັກນິກແບບເປັນ ລະບົບແຕ່ລຸ່ມຂຶ້ນເທິງ ແລະ ແຕ່ເທິງລົງລຸ່ມມີປະສິດຕິພາບ ແລະ ແບບແຜນຊຸກຍູ້ຈັດຕັ້ງການຜະລິດຂອງຊຸມຊົນ ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ. ການສິ່ງເສີມຊຸກຍູ້ ແລະ ການບໍລິການເຕັກນິກ ແມ່ນເໝັນໜັກໃສ່ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດ, ສະຫະກອນ, ສະມາຄົມ ແລະ ບໍລິການເຕັກນິກການປຸງແຕ່ງ, ສ້າງຈຸດສາທິດ, ຝຶກອົບຮົມ, ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ຮູບແບບການຜະລິດເພື່ອສິ່ງເສີມຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການລົງທຶນ, ສິນເຊື່ອ, ມີລະບົບເຕັກນິກສິ່ງເສີມການປຸງແຕ່ງ, ການຈັດ ການດ້ານຕະຫຼາດ ຊຶ່ງເປັນການສິ່ງເສີມແບບຄົບວົງຈອນ ເພື່ອຂະຫຍາຍການຜະລິດອອກສູ່ວົງກວ້າງ ແລະ ກາຍເປັນການຜະລິດສິນຄ້າ.

ການສິ່ງເສີມຊຸກຍູ້ ແລະ ການບໍລິການເຕັກນິກ ແມ່ນອົງປະກອບນຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນໍ້າມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ເປັນການສິ່ງເສີມ ນໍາເອົາເຕັກນິກ-ວິທະຍາສາດ ທີ່ກ້າວໜ້າລົງໄປສູ່ຮາກຖານການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທິດນໍາ 3 ສ້າງ “**ສ້າງແຂວງເປັນຫົວໜ່ວຍຍຸດທະສາດ, ສ້າງເມືອງເປັນຫົວໜ່ວຍເຂັ້ມແຂງຮອບດ້ານ ແລະ ສ້າງບ້ານເປັນຫົວໜ່ວຍພັດທະນາ**” ໂດຍສິ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນ, ຄອບຄົວຜູ້ເຮັດການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິການໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເປັນເຈົ້າການ ໃນການພັດທະນາຊຸມນະບົດຢູ່ບັນດາເມືອງ ທຸກຍາກທີ່ເປັນຈຸດສຸມ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ, ໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້ານີ້ຂະແໜງການ ແລະ ໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບຈະຕ້ອງໄດ້ຕັ້ງໜ້າເອົາໃຈໃສ່ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ການບໍລິການ ທາງດ້ານເຕັກນິກດ້ານການປະມົງໃນເຂດຈຸດສຸມການພັດທະນາຂອງລັດຖະບານ, ຈຸດສຸມການພັດທະນາຂອງແຂວງ ສ້າງໄດ້ຕົວແບບການລ້ຽງປາ ແລະ ຂະຫຍາຍອອກສູ່ວົງກວ້າງ ເຮັດໃຫ້ຂະບວນການພັດທະນາດ້ານການປະມົງຂະຫຍາຍຕົວ ກາຍເປັນກຸ່ມການຜະລິດ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ, ປະເທດຊາດຫຼຸດພື້ນຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ທີ່ພັກ ແລະ ລັດວາງອອກໃນປີ 2020.

ໃນໄລຍະຜ່ານມາກົມສິ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ ໄດ້ຄົ້ນຄວ້ານໍາໃຊ້ຮູບແບບສິ່ງເສີມ ເພື່ອສ້າງຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານສິ່ງເສີມຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໄດ້ເສີມຂະຫຍາຍອອກຢ່າງແຂງແຮງ, ເປັນຜົນໄດ້ຮັບອັນໜຶ່ງຂອງການປັບປຸງການບໍລິການ ດ້ານການສິ່ງເສີມກະສິກໍາ. ໂຄງການພັດທະນາການລ້ຽງປາລາວ-ຍີ່ປຸ່ນ (AQIP) ໄດ້ພັດທະນາຮູບແບບສິ່ງເສີມການລ້ຽງປາໃນເຂດຊຸມນະບົດ Rural Aqua-culture Promotion Package (RAPP) ໃນປີ 2009 ເປັນວິທີການສິ່ງເສີມການລ້ຽງປາຂັ້ນພື້ນຖານຂອງຊຸມຊົນ ໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງອໍານາດການປົກຄອງ, ຊຸກຍູ້ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ໃນການວາງແຜນພັດທະນາການລ້ຽງປາຂັ້ນບ້ານ ໂດຍອີງໃສ່ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການພັດທະນາ ຂອງຊຸມຊົນໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ. ເປົ້າໝາຍທີ່ສໍາຄັນ ແມ່ນການຈັດຕັ້ງກຸ່ມລ້ຽງປາຂັ້ນບ້ານ, ສ້າງນັກນັກວິຊາການລ້ຽງປາບ້ານ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການສ້າງເປັນຕົວແບບ ທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດລູກປາ, ມີປະສິບການໃນການລ້ຽງ, ສາມາດໃຫ້ການແນະນໍາທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ປະສານງານກັບຂະແໜງການຂອງລັດ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເກີດມີການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາ ເປັນຈະ ຕ້ອງມີການປະສານ ງານຢ່າງໃກ້ສິດລະຫວ່າງກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ກົມສິ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງຂະແໜງການຢູ່ລະດັບແຂວງ, ເມືອງ, ສູນ, ສະຖານີບໍລິການເຕັກນິກ ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນເຕັກນິກ, ຂ່າວສານທາງດ້ານການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບຕະຫຼາດ. ໃນ

ນີ້, ຖືເອົາສະຖານີຂອງລັດ, ເອກະຊົນ, ສູນບໍລິການເຕັກນິກເປັນຈຸດໃຈກາງໃນການຝຶກອົບຮົມ, ສາທິດແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ລົງຕິດຕາມຊຸກຍູ້ການຜະລິດຕົວຈິງຂອງຄອບຄົວ, ກຸ່ມລ້ຽງປາ ແລະ ການລ້ຽງປາຂອງຊຸມຊົນ.

ການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຈະຕ້ອງຊອກເງື່ອນໄຂເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແລະ ມີການມອບໝາຍ, ແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບການຄຸ້ມຄອງໃນແຕ່ລະຂັ້ນ, ແຕ່ລະໆດັບເຊັ່ນ:

ການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານການເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ: ໃນທ້າຍປີ 2016 ຂະແໜງການປະມົງລະດັບແຂວງໄດ້ບັນລຸຂໍ້ຕົກລົງໃນການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຕາມບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:	
	ຄວາມຮັບຜິດຊອບ
ລະດັບກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	<ul style="list-style-type: none"> -ປະສານສົມທົບໃນການວາງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສ້າງກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ; -ຊອກເງື່ອນໄຂເພື່ອເອື້ອອຳນວຍ, ສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານວັດ ຖຸເຕັກນິກ ແລະ ທຶນຮອນໃຫ້ແກ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ; -ຄົ້ນຄວ້າສ້າງຫຼັກສູດ, ສ້າງຄູ່ມືການຝຶກອົບຮົມ, ສ້າງຄູ່ຝຶກໃຫ້ແກ່ພະນັກງານແຂວງ, ພະນັກງານເມືອງ ແລະ ພະນັກງານສະຖານີ/ສູນບໍລິການເຕັກນິກ; -ພັດທະນາທາງດ້ານເຕັກນິກ, ສ້າງເຄື່ອງມືເພື່ອເຜີຍແຜ່ໂຄສະນາ ເຊັ່ນ: ປຶ້ມຄູ່ມືເຕັກນິກ, ແຜ່ນພັບ ແລະ ປົດສະເຕີ...; -ລົງຊຸກຍູ້ຕິດຕາມການເຄື່ອນໄຫວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຮາກຖານການຜະລິດ.
ລະດັບແຂວງ	<ul style="list-style-type: none"> -ຊີ້ນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບົນພື້ນຖານຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມຂອງແຂວງ; -ສ້າງເງື່ອນໄຂອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ ແລະ ໜ່ວຍງານຂອງເມືອງໄດ້ລົງເຄື່ອນໄຫວຢູ່ຮາກຖານການຜະລິດ ຂອງປະຊາຊົນ; -ຊີ້ນຳວຽກງານສູນບໍລິການເຕັກນິກດ້ານການປະມົງຂອງແຂວງ.
ລະດັບເມືອງ	<ul style="list-style-type: none"> -ລົງສົມທົບກັບສະຖານີ/ໜ່ວຍງານບໍລິການເຕັກນິກ ຊ່ວຍໃນການຝຶກອົບຮົມ, ລົງຊຸກຍູ້ ແລະ ໃຫ້ການແນະນຳ ແລະ ແກ້ໄຂຂໍ້ຂ້ອງໃຈທາງດ້ານເຕັກນິກກັບທີ່; -ສະຫຼຸບສັງລວມການເຄື່ອນໄຫວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງຂອງຕົນທີ່ຂຶ້ນກັບຕາມລະບົບການລາຍງານເປັນປົກຕິດຕໍ່ເນື່ອງ.
ສູນ ແລະ ສະຖານີ ຜະລິດພັນປາ	<ul style="list-style-type: none"> -ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມ, ການສາທິດ ແນະນຳເຕັກນິກການຜະລິດລູກປາ, ການອະນຸບານປານ້ອຍ, ເຕັກວິທີການລ້ຽງ, ການປະສົມ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານປາ; -ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງແນວພັນປາທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ມີປະລິມານພຽງພໍ ແລະ ທວງທັນກັບລະດູການ; -ລົງຕິດຕາມ ແລະ ຊຸກຍູ້, ແນະນຳການລ້ຽງປາຂອງຄອບຄົວ, ຂອງກຸ່ມ ແລະ ຂອງຊຸມຊົນເປັນປະຈຳຕໍ່ເນື່ອງ; -ລາຍງານຜົນສຳເລັດການສ້າງຕົວແບບ, ສ້າງວິຊາການຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງການພັດທະນາການລ້ຽງປາໃນຂົງເຂດຂອງຕົນ ຮັບຜິດຊອບໃຫ້ການຈັດຕັ້ງໄດ້ຮັບຊາບຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

ການເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບວິທີການ
ລ້ຽງປາໃຫ້ຊາວກະສິກອນ

4.6. ການປັບປຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ

Infrastructure Improvement and construction

ເພື່ອສາມາດຈັດຕັ້ງ ຜັນຂະຫຍາຍຄາດໝາຍຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງການ, ຕ້ອງຊຸກຍູ້ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງໃຫ້ມີບາດກ້າວຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ເພື່ອສ້າງພື້ນຖານ ແລະ ທ່າແຮງ ໃຫ້ແກ່ການຫັນເປັນອຸດສະຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ. ການປັບປຸງບູລະນະ ແລະ ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ, ປັບປຸງເຕັກການຜະລິດ, ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງສາຍພັນ ແລະ ປັບປຸງປ່ຽນຖ່າຍແນວພັນໃໝ່ ເປັນປັດໃຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອກ້າວຂຶ້ນເປັນເຈົ້າຕົນເອງໃນການສະໜອງແນວພັນປາໃຫ້ມີປະລິມານ ແລະ ມີຄຸນນະພາບ ສະໜອງໃຫ້ແກ່ຄວາມຕ້ອງການຜະລິດພາຍໃນ ພຽງພໍໃນປີ 2025, ຍົກລະດັບພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ແລະ ຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິຊາການ ເພື່ອຮອງຮັບການຂະຫຍາຍຕົວດ້ານເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ມີການພັດທະນາກ້າວໜ້າຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

ໃນປີ 2001 ສູນພັດທະນາການປະມົງນ້ຳຈືດ(ນ້ຳຊ່ວງ) ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃນການສຶກສາຮູບແບບການຂະຫຍາຍພັນ, ຮູບແບບເຕັກນິກການລ້ຽງປາໃນ 4 ຊະນິດປາເປົ້າໝາຍຄື: ປານິນ, ປາໄນ, ປາປາກ, ປາດູກ ໂດຍມີການນຳໃຊ້ເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີ ທັງຮູບແບບເກົ່າ ແລະ ຮູບແບບໃໝ່, ເຮັດການທົດລອງ-ທົດສອບສາທິດເຕັກນິກຮູບແບບວິທີການລ້ຽງ ທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຢັ້ງຢືນຄຸນນະພາບ, ມາດຖານເຕັກນິກການລ້ຽງ ແລະ ມາດຕະຖານຜະລິດຕະພັນປາ ນຳໄປເຜີຍ ແຜ່ໂຄສະນາອອກສູ່ທາງກ້ວາງ. ສ້າງຕັ້ງຫ້ອງວິໄຈພະຍາດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ, ວິໄຈກວດກາ ຄຸນນະພາບນ້ຳ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືກວດກາຢັ້ງຢືນການຜະລິດ, ມາດຕະຖານຟາມລ້ຽງປາ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍ່ໄດ້ຈັດວາງລະບົບການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດລົງສູ່ ສະຖານີຜະລິດພັນປາຂອງແຂວງ ແລະ ຈັດຕັ້ງຢັ້ງຢືນຮອດຮາກຖານການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນໄດ້ກາຍເປັນທ່າແຮງ ເພື່ອຂະຫຍາຍການລ້ຽງປາໃນປະເທດເຮົາ, ແຕ່ກໍຍັງບໍ່ທັນ

ສາມາດແບກຫາບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຕົນໄດ້ ຍ້ອນພະນັກງານຍັງມີຈຳນວນຈຳກັດທາງດ້ານປະລິມານ, ຄວາມສາມາດ ທັງແບບແຜນ ແລະ ງົບປະມານການເຄື່ອນໄຫວຍັງຈຳກັດ.

ພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ດ້ານການຄົ້ນຄວ້າ ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ກໍໄດ້ມີການບູລະນະສະຖານີຜະລິດພັນປາໜອງແຕ່ງ ໃຫ້ກາຍເປັນຈຸດສູນກາງຄົ້ນຄວ້າຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນປາຕ່າງປະເທດຈຳພວກ ປາຈີນ ແລະ ປາອິນເດຍ ໃຫ້ສະຖານີຂອງລັດປະຈຳແຂວງ, ຟາມເອກກະຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນໄດ້ນຳໄປຜະລິດປານ້ອຍ, ລ້ຽງຂະຫຍາຍອອກສູ່ປະຊາຊົນ, ສຶກສາຮູບແບບເຕັກນິກວິທີການລ້ຽງ, ຂະໜາດການຄຸ້ມຄອງທີ່ເໝາະສົມ, ໄລ່ລຽງປະສິດທິຜົນ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຫັນລົງສູ່ທາງເລິກ ເພື່ອຊອກຮູ້ວິທີການຫັນປ່ຽນລະບົບການຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍໄປສູ່ການຜະລິດແບບເປັນຟາມ ແລະ ການຜະລິດແບບທຸລະກິດຂອງຄອບຄົວ, ຜົນສຳເລັດຈາກການຄົ້ນຄວ້ານຳອອກໄປຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມຢ່າງເປັນຂະບວນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີສະຖານີຄົ້ນຄວ້າປາພື້ນເມືອງບ້ານຫາດ, ບ້ານນາ ຢູ່ເມືອງໂຂງ, ແຂວງຈຳປາສັກ ຊຶ່ງເປັນພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ເພື່ອສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຂະຫຍາຍພັນປາພື້ນເມືອງ ແລະ ເຕັກນິກວິທີການລ້ຽງ ເພື່ອເປົ້າໝາຍການຜະລິດເປັນສິນຄ້າສະໜອງຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ, ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານລະບົບນິເວດໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຊຶ່ງມີປາທຳມະຊາດຫລາຍກວ່າ 200 ຊະນິດ ທີ່ມີການເຄື່ອນຍ້າຍຂຶ້ນລົງ, ລີ້ຊ່ອນເປັນບ່ອນຂະຫຍາຍພັນຂອງປາພື້ນເມືອງ. ສູນຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ (LARReC) ໄດ້ເຮັດໜ້າທີ່ປະສານສົມທົບ, ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ເຮັດວຽກຢ່າງໃກ້ສິດ ເພື່ອເຮັດການສຳຫຼວດປະເມີນຜົນ ສະພາບແວດລ້ອມທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ດ້ານລະບົບນິເວດ, ກຳນົດຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງລະບົບນິເວດໃນແຫຼ່ງນ້ຳ. ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຍັງອີງໃສ່ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດເປັນຕົ້ນຕໍ, ການສະນັບສະໜູນຂອງລັດຍັງຈຳກັດ, ພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກຍັງລັກສະນະແບບປະຖົມປະຖານ, ໜອງພໍ່ແມ່ພັນ, ໜອງອະນຸບານ ເພື່ອທົດລອງ-ທົດສອບ ຍັງມີຈຳນວນຈຳກັດ, ລະບົບການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຍັງເຮັດບໍ່ທັນຕໍ່ເນື່ອງ.

ການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ປະໂຫຍດສຳລັບການປະມົງ ໃນລະບົບນິເວດທີ່ສຳຄັນຂອງ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ, ອ່າງເກັບນ້ຳໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ ຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຮ່ວມ ກັນຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປະມົງໃຫ້ມີການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ.

ລະບົບການຄຸ້ມຄອງສະຖານີຜະລິດພັນປາຂອງລັດ

State hatchery management

ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ສູນ, ສະຖານີຜະລິດພັນປາຂອງລັດແຕ່ລະພາກ, ແຕ່ລະແຂວງ ໄດ້ເຮັດບົດບາດໜ້າທີ່ຂອງຕົນໃນການຄຸ້ມຄອງ, ກວດກາຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານຟາມ, ມາດຕະຖານການຜະລິດ ແລະ ມາດຕະຖານຜະລິດຕະພັນສັດນ້ຳ, ຂະຫຍາຍການຜະລິດແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ, ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເພື່ອຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ເພື່ອຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ສົ່ງເສີມຜະລິດປາພື້ນເມືອງເປັນສິນຄ້າ. ໃນແຜນການ 5 ປີ, ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020 ຈະຕ້ອງສຸມໃສ່ປັບປຸງບົດບາດ, ການ ເຄື່ອນໄຫວຈັດຕັ້ງ ຂອງບັນດາສູນ, ສະຖານີຂອງແຂວງ, ເມືອງ ປັບປຸງບົດບາດຄຸ້ມຄອງການຜະລິດ ແລະ ການຂະຫຍາຍພັນປາ, ການຈໍລະຈອນຈຳໜ່າຍລູກປາພາຍໃນໃຫ້ພຽງພໍ, ຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າ ສະກັດກັ້ນການນຳເຂົ້າທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ. ພ້ອມກັນນີ້, ຈະຕ້ອງປັບປຸງບູລະນະພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກຂອງສູນ, ສະຖະນີຂອງແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດໄດ້ເຕັມສະມັດຕະພາບເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ການປັບປຸງລະບົບການສະໜອງນ້ຳເຂົ້າໃນການຜະລິດໄດ້ຕະຫຼອດປີ, ປັບປຸງລະບົບອ່າງປະສົມພັນ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ເຕັກນິກໃໝ່ໃຫ້ສາມາດຜະລິດໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ປັບປຸງ ແລະ

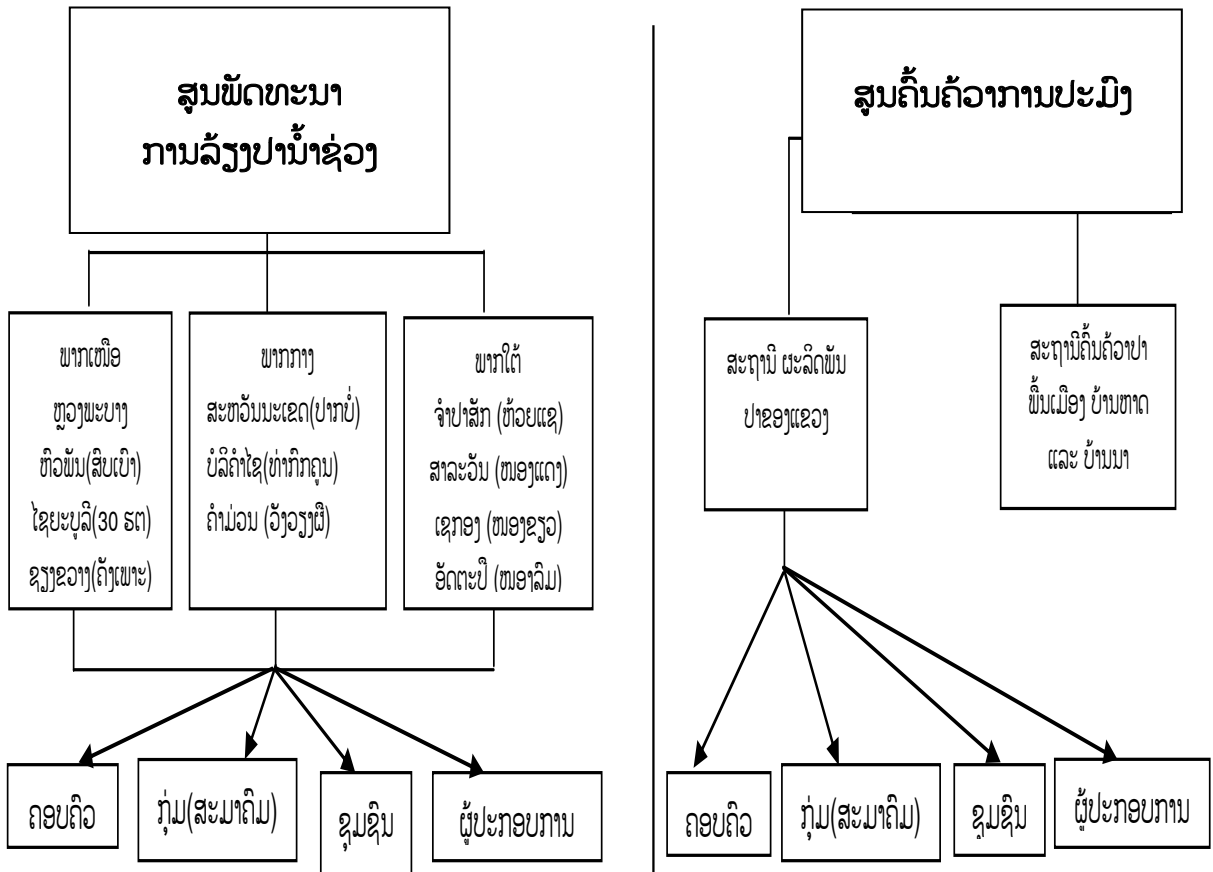
ຂະຫຍາຍໜອງປາອະນຸບານ, ໜອງປາພໍ່ແມ່ພັນໃຫ້ມີພຽງພໍ, ສ້າງລະບົບການປຸງແຕ່ງອາຫານປາ ພ້ອມດ້ວຍກັນນີ້ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງລະບົບການຄຸ້ມຄອງສູນ/ສະຖານີໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ: ມີພະນັກງານ ຄຸ້ມຄອງ-ບັນຊາທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ, ມີລະບົບແບບແຜນການຜະລິດທີ່ຖືກຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບສະພາບ ແລະ ທ່າແຮງຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ມີຮູບແບບ ແລະ ການບໍລິການຊາວກະສິກອນໃຫ້ທ່ວງທັນກັນລະດູການຜະລິດ.

ໃນ 2-3 ປີຕໍ່ໜ້ານີ້ ພວກເຮົາຈະຕ້ອງເລັ່ງລັດປັບປຸງກໍ່ສ້າງ ແລະ ຂະຫຍາຍລະບົບການຜະລິດປາ, ຫ້ອງວິໄຈພະຍາດປາ ແລະ ກວດກາຄຸນນະພາບນໍ້າຂອງສູນພັດທະນາການການປະມົງນໍ້າຊວງ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນທຶນຈາກອົງການໄຈກາ (JICA), ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ຢ່າງໃກ້ສິດການກໍ່ສ້າງສະຖານີໃໝ່ ຢູ່ຫຼວງພະບາງ ແລະ ອັດຕະປື, ປັບປຸງບູລະນະ ແລະ ຂະຫຍາຍພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກຢູ່ສະຖານີຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍພື້ນປາໜອງແຕ່ງ, ບ້ານຫາດ ແລະ ບ້ານນາ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ. ຈະຕ້ອງໄດ້ຂົນຂວາຍຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນຂອງລັດ ແລະ ຍາດແຍ່ງການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດ ເພື່ອປັບປຸງບູລະນະບັນດາສະຖານີຜະລິດພື້ນປາຂອງແຂວງ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ການລົງທຶນຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການສາມາດຍົກລະດັບການຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ເພື່ອສະໜອງແນວພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ມີປະລິມານພຽງພໍ ແລະ ສຸ່ຊົນເຮັດໃຫ້ການນໍາເຂົ້າຫຼຸດລົງ, ສາມາດເປັນເຈົ້າຕົນເອງໃນການສະໜອງແນວພັນໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້າ.

ນອກຈາກພື້ນຖານການຜະລິດດ້ານແນວພັນ, ມາດຕະການເຕັກນິກ ເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ຂະບວນການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນໍ້າໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວແລ້ວ, ລະບົບຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ (Food safety) ຊຶ່ງໄດ້ມາຈາກຜົນຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການປຸງແຕ່ງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ໃນຮູບແບບການຍັ່ງຍືນ, ການໃຊ້ກາໝາຍສິນຄ້າການກວດກາຂະບວນການຜະລິດຈາກຜູ້ຜະລິດຫາຜູ້ບໍລິໂພກ ທີ່ມີຄວາມເຂັ້ມງວດທາງດ້ານສຸຂະນາໄມ (SPS), ການສ້າງພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກສໍາລັບການກວດກາ, ຍັ່ງຍືນການນໍາເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ ແລະ ສົ່ງຜ່ານ ຜົນຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າດ້ານການປະມົງ ແມ່ນປັດໄຈສໍາຄັນ ແລະ ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍສະເພາະແມ່ນຫ້ອງວິໄຈພະຍາດປາ-ສັດນໍ້າ ແລະ ການກວດກາຍັ່ງຍືນ ຜະລິດຕະພັນປາ-ສັດນໍ້າ, ປະກອບເຄື່ອງມືອຸປະກອນອັນຈໍາເປັນສໍາລັບການກວດກາ ຢູ່ດ່ານລຽບຕາມຊາຍແດນ.

ການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ: ແຜນງົບປະມານປີ 2017 ແຕ່ລະແຂວງໃຫ້ໄດ້ສ້າງ ແລະ ສະເໜີແຜນປັບປຸງ ບູລະນະສະຖານີ ຢ່າງໜ້ອຍ 50% ຂອງແຂວງທັງໝົດໃນທົ່ວປະເທດ ສົ່ງໃຫ້ຂະແໜງສາຍຕັ້ງກົມລ້ຽງສັດ-ການປະມົງ ແລະ ສາຍຂວາງໃນແຕ່ລະແຂວງ.

ລະບົບການຄຸ້ມຄອງສະຖານີ ຜະລິດພັນປາຂອງລັດ

4.7. ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ

Human Resources Development

ການພັດທະນາຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດ ຂອງບຸກຄະລາກອນແຕ່ລະຂັ້ນ, ແຕ່ລະໆດັບແມ່ນປັດໃຈທີ່ສຳຄັນ ແລະ ເປັນຕົວຊີ້ບອກໜຶ່ງຂອງຜົນສຳເລັດສຳລັບການພັດທະນາ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ພວກເຮົາ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການຂອງຕົນຢ່າງເນື່ອງນິດລຽນຕິດ, ດ້ວຍຮູບການຝຶກອົບຮົມ ກັບທີ່, ຝຶກອົບຮົມຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ສົ່ງໄປຍົກລະດັບຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ກໍ່ສ້າງ ພະນັກງານໜຸ່ມນ້ອຍ, ຫ້າວຫັນໄປຍົກລະດັບຊັ້ນປະລິນຍາຕີ, ປະລິນຍາໂທ ແລະ ປະລິນຍາ ເອກ ເພື່ອຮອງຮັບການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ແລະ ການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການເຊື່ອມ ໂຍ່ງກັບສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນ. ປັດໃຈພື້ນຖານທີ່ເຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວປະສົບຜົນສຳເລັດ ແລະ ການພັດທະນາ ດ້ານປະມົງມີການຂະຫຍາຍຕົວ ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ 3 ອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຄື: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກົງຈັກ ການຈັດຕັ້ງຂອງລັດແຕ່ລະໆດັບ, ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ , ສ້າງແບບແຜນວິທີເຮັດວຽກ ແລະ ວິທີການປະສານສົບທົບ.

ກ. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງກົງຈັກຕາມສາຍຕັ້ງ:

ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງຂອງ ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ເວົ້າສະເພາະຂະແໜງການປະມົງໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ຂັ້ນຕາມຫລັກການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງຄື:

- ຂັ້ນສູນກາງຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ພະແນກຄຸ້ມປະມົງ ທີ່ເປັນເສນາທິການຊ່ວຍວຽກກົມໃນການຜັນຂະຫຍາຍນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ, ລະບົບແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂະແໜງການ ຕາມກຳນົດໝາຍເຕັກນິກ ແລະ ມາດຖານວິຊາສະເພາະດ້ານຕ່າງໆ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີສູນພັດທະນາການລ້ຽງປາ(ນ້ຳຊ່ວງ) ທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ຊຸກຍູ້ ແລະ ນຳເອົາເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີ ການລ້ຽງປາ, ຜະລິດແນວພັນປາລົງສູ່ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ສະຖານີຜະລິດພັນປາຂອງແຂວງ ພ້ອມທັງສ້າງຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມ ເພື່ອກຳສ້າງພະນັກງານ ລົງຊ່ວຍແຂວງ ແລະ ເມືອງ;
- ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ປະຈຳຢູ່ແຂວງ 18 ແຂວງ, ສະຖານີຜະລິດພັນປາ 32 ແຫ່ງ ແລະ ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງການປະມົງ 148 ເມືອງ ຊຶ່ງເປັນຫົວໜ່ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານເຕັກນິກ ໃນລະດັບຈຸລະພາກ ໂດຍການເຮັດບໍລິການໂດຍກົງກັບອຳນາດການປົກຄອງ, ຄອບຄົວຕົວແບບ, ນັກວິຊາການປະຈຳບ້ານເຊັ່ນ: ການນຳເອົາລະບຽບການຕ່າງໆ, ນຳເອົາເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີ ການລ້ຽງປາລົງສູ່ປະຊາຊົນ, ຈັດການຝຶກອົບຮົມ ພ້ອມທັງເກັບກຳຂໍ້ມູນລາຍງານໃຫ້ການ ຈັດຕັ້ງສາຍຕັ້ງຂອງຕົນ;
- ໃນການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການໆມີສ່ວນຮ່ວມທາງດ້ານບົດບາດຍິ່ງຊາຍຫຍິ່ງຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນຕົວແທນເພດຍິງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານແຕ່ລະດ້ານ. ການສົ່ງເສີມ ການລ້ຽງປາຂັ້ນບ້ານ, ເພດຍິງສາມາດຮັບຜິດຊອບບົດບາດສຳຄັນໃນການປຸງແຕ່ງ ແລະ ໃຫ້ອາຫານປາ, ການຈັກສານເຄື່ອງມືຫາປາ, ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ນຳເອົາຜົນຜະລິດໄປຂາຍ;
- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນາດ້ານການປະມົງ ມີຄວາມສອດຄ່ອງແທດເໝາະກັບຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ການສ້າງລະບົບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສົ່ງເສີມຂະຫຍາຍການລ້ຽງປາໃນຂອບເຂດ ທົ່ວປະເທດ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ບຸລະນະ ແລະ ຍົກປະສິດທິພາບຂອງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງລັດ ເພື່ອບໍລິການ ເຕັກນິກໃຫ້ແກ່ ສັງຄົມມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເປັນມາດຕະການເພື່ອພັດທະນາດ້ານການປະມົງ, ເອົາໃຈໃສ່ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄວາມຮູ້, ພັດທະນາຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວິໄສທັດ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຄວາມເຂົ້າໃຈໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ, ປັບປຸງ ແລະ ຈັດວາງຕຳແໜ່ງງານໃຫ້ສົມຄູ່ກັບຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດ.

ຂ. ການຍົກລະດັບຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ:

ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານໃນຂະແໜງການປະມົງແຕ່ລະຂັ້ນ ເປັນປັດໄຈໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການພັດທະນາປະມົງ ໂດຍອີງໃສ່ 5 ຫລັກການພື້ນຖານ ແລະ 7 ຂໍ້ແນະນຳດັ່ງລຸ່ມນີ້:

5 ຫລັກການພື້ນຖານ	7 ຂໍ້ແນະນຳ
1. ລະດົມແນວຄວາມຄິດໃຫ້ເປັນເອກະພາບໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດ. 2. ສົ່ງເສີມສິ່ງທີ່ເຮັດໄດ້ດີແລ້ວ, ແລະ ພັດທະນາໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ. 3. ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງທຸກຄົນ (ໃນ	1. ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ,ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ໄດ້ໃຊ້ຄວາມສາມາດໃນການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. 2. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕ້ອງໃຊ້ວິທີຜ່ອນຜັນ, ບໍ່ຕາຍຕົວສາມາດດັດປັບເຂົ້າກັບເງື່ອນໄຂ ແລະ ສະພາບ ຂອງ

<p>ການຕັດສິນໃຈໃນການວາງແຜນ) ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ມີບົດບາດຫລາຍຂຶ້ນ.</p> <p>4. ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ສາມາດປະສານສົມທົບກັບກິດຈະກຳອື່ນໆຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ.</p> <p>5. ສ້າງຕາໜ່າງ ແລະ ສ້າງຄູ່ມືເຜີຍແຜ່ເຕັກນິກວິຊາການ (ປື້ມຄູ່ມືເຕັກນິກ, ແຜນ ພັບ, ປັດສະເຕີ...), ເຄື່ອງມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຜົນສຳເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເຊັ່ນ: ສົ່ງພິມ, ເວັບໄຊ, ສົ່ງວ່ນຊົນ...ເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ພາກສ່ວນຕ່າງໆເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນ.</p>	<p>ທ້ອງຖິ່ນ.</p> <p>3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງກອນທ້ອງຖິ່ນໃນການພັດທະນາເຊື່ອມໂຍງໂຄງການກັບອົງກອນອື່ນຕາມທິດນຳ 3 ສ້າງ.</p> <p>4. ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດຂຶ້ນໃນທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍນຳໃຊ້ບົດຮຽນທີ່ຜ່ານມາ.</p> <p>5. ສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ສາທິດເຕັກນິກການຜະລິດ, ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ຊຶ່ງເປັນການຮຽນຮູ້ຮ່ວມກັນຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ນັກສົ່ງເສີມ, ສ້າງຄອບຄົວຕົວແບບ ເພື່ອຂະຫຍາຍອອກສູ່ວົງກວ້າງ.</p> <p>6. ສົ່ງເສີມການຜະລິດທີ່ມີການຮ່ວມມື ກັບຫຼາຍພາກສ່ວນຕິດພັນກັບການຕະຫຼາດ.</p> <p>7. ມີການຕິດຕາມ, ກວດກາ, ປະເມີນຜົນສຳເລັດຂອງແຜນງານ ແຜນວຽກໂຄງການພັດທະນາຂອງທ້ອງຖິ່ນໃນແຕ່ລະໄລຍະ.</p>
---	--

ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ: ໃນ 6 ເດືອນທ້າຍປີ 2016 ແຕ່ລະແຂວງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ໃນ 5 ຫຼັກການພື້ນຖານ ແລະ 2 ໃນ 7 ຂໍ້ແນະນຳ.

ສຳຫຼວດປະເມີນ, ສ້າງແຜນກຳນົດຄວາມຕ້ອງການພະນັກງານ, ການບຳລຸງກໍ່ສ້າງຍົກລະດັບຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງໃນໄລຍະຍາວ (ຊັ້ນປະລິນຍາຕີ, ປະລິນຍາໂທ ແລະ ປະລິນຍາເອກ) ເພື່ອຍົກສູງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສາມາດຄຸ້ມຄອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ, ໂຄງການເຕັກນິກ ແລະ ການຮ່ວມມືກັບສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນ.-ນອກຈາກການບຳລຸງກໍ່ສ້າງພະນັກງານໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ສ້າງພະນັກງານປະມົງຂັ້ນບ້ານ, ຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງ ລວມກຸ່ມຂອງຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມຜະລິດຂອງເອກກະຊົນ ແລະ ຄອບຄົວຕົວແບບດ້ານການປະມົງ ໃຫ້ນັບມື້ເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອສ້າງທ່າແຮງໃນການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດເປັນສິນຄ້າ.

ຄ. ແບບແຜນວິທີເຮັດວຽກ ແລະ ການປະສານສົມທົບ:

ປະສານສົມທົບກັບສາຍຕັ້ງ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຕົ້ນ: ດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ, ແຜນການປະຈຳປີ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາການປະມົງ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາທີ 11 ແລະ 12 ຂອງພາລະບົດບາດ ວ່າດ້ວຍການເຄື່ອນໄຫວຂອງພະແນກຄຸ້ມຄອງການປະມົງ.

ການພົວພັນ ແລະ ປະສານງານກັບຂະແໜງການປົນອ້ອມເຊັ່ນ: ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງອຸດສະຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ແລະ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ບົນພື້ນຖານໜ້າທີ່ວຽກງານ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ, ນິຕິກຳ, ໂຄງການ, ແຜນງານກິດຈະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນການພົວພັນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ໃນປີ 2016-2020 ຈະໄດ້ຮ່ວມກັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການ, ຊຶ່ງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ເປັນ

ພື້ນຖານອາຫານ ຫຼັກທີ່ສໍາຄັນໃນການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງສະໜອງທາດອາຫານທີ່ມີຄ່າສູງທາງ ດ້ານໂພສະນາການສໍາເລັດກັນ້ອຍ ແລະ ແມ່ຖືພາ.

ປະສານສົມທົບຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສ້າງນິຕິກໍາ ແລະ ກົນໄກການປະສານງານກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງໃນແຫຼ່ງນໍ້າທໍາມະຊາດ, ໃນອ່າງເກັບນໍ້າເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແລະ ເຂດດິນບໍລິເວນນໍ້າ ລວມທັງການ ດໍາເນີນທຸລະກິດການປະມົງໃນພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນໍ້າໃຫ້ລະອຽດຈະແຈ້ງ. ນອກຈາກນີ້, ການປະສານງານກັບກະຊວງສຶກສາ ແລະ ກິລາ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ວິທະຍາໄລກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພື່ອປັບປຸງຫຼັກສູດການສອນ, ການຝຶກອົບຮົມສ້າງຄວາມອາດສາມາດ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ຂອງຂະແໜງການ, ຊຶ່ງກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ຮ່ວມກັບມະຫາວິທະຍາໄລແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ໄດ້ເຮັດສໍາເລັດການສ້າງຫຼັກສູດປະລິນຍາຕີ ສາຂາວິຊາຊີບການບໍລິຫານ ການກະສິກໍາ ແລະ ໄດ້ມີຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການຮອງຮັບ ແລະ ອະນຸມັດນໍາໃຊ້ຫຼັກສູດດັ່ງກ່າວເລກທີ 2775/ສສ.ຊສ.2010 ລົງວັນທີ 24/09/2010. ເພື່ອສືບຕໍ່ນໍາໃຊ້ຫຼັກສູດ ແລະ ຮ່ວມກັນຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນກໍ່ສ້າງພະນັກງານໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້າ.

ສິ່ງເສີມການພົວພັນ ລະຫວ່າງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ຊຸກຍູ້ການລົງທຶນຮ່ວມຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ ເພື່ອຂະຫຍາຍທຸລະກິດ ການລ້ຽງ, ການປຸງແຕ່ງປາ ແລະ ການຕະຫຼາດ ໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວກວ້າງຂວາງ ພ້ອມກັນນີ້ ເພື່ອເປັນການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ເຮັດໃຫ້ແຜນງານ, ໂຄງການ, ແຜນວຽກໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນບັນດາ ເຂດຈຸດການພັດທະນາ ເພື່ອຄໍາປະກັນສະບຽງອາຫານ, ການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການພົວພັນ, ຂົນຂວາຍຍາດແຍ່ງການຮ່ວມມືທາງດ້ານເຕັກນິກ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທຶນຮອນ ດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບເປັນຕົ້ນແມ່ນການຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ, ຮ່ວມມືຫຼາຍຝ່າຍກັບບັນດາປະເທດອາຊຽນ, ອະນຸພາກພື້ນແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ຮ່ວມມືກັບສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາອື່ນໆ ເພື່ອກໍ່ສ້າງບຸກຄະລາກອນ, ປັບປຸງກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄ່ງລ່າງ ແລະ ອຸປະກອນອັນຈໍາເປັນສໍາລັບການກວດກາ, ວິໄຈຄຸນນະພາບຜະລິດຕະພັນດ້ານການປະມົງ ໂດຍມີການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ໄປຕາມກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ມີຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດໃນການພັດທະນາ.

5.8. ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ

Monitoring and Evaluation Process

ການກວດກາປະເມີນຜົນເປັນການຕີລາຄາ, ການວິໄຈ, ວິເຄາະຜົນງານນການເຄື່ອນໄຫວຮອບດ້ານ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບທາງບວກ ຫລື ທາງລົບຕໍ່ຄາດໝາຍ ສູ້ຊົນຂອງຂະແໜງການ, ຕໍ່ແຜນການ ແລະ ແຜນງານບຸລິມາສິດຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານວາງອອກ. ຜ່ານມາພວກເຮົາບໍ່ໄດ້ກວດກາປະເມີນຜົນວຽກງານ ພາຍໃນຂະແໜງການຢ່າງຈິງຈັງ ແລະ ເປັນລະບົບຕໍ່ເນື່ອງ. ໂດຍລວມແລ້ວ, ມີແຕ່ການສັງລວມ ແລະ ລາຍງານແບບລວມໆ, ບໍ່ມີຂໍ້ມູນຄົບຖ້ວນ, ບໍ່ມີລາຍລະອຽດ ແລະ ບໍ່ມີການວິເຄາະ, ວິ ໄຈ ແລະ ສຸດທ້າຍບໍ່ເຫັນຜົນງານຕົວຈິງຂອງໜ່ວຍງານ, ຂອງຮາກຖານການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ. ອີກດ້ານໜຶ່ງ, ການຕິດຕາມກວດກາຂອງຂະແໜງການ, ໜ່ວຍງານແຕ່ເທິງລົງລຸ່ມ ແລະ ແຕ່ລຸ່ມຂຶ້ນເທິງ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ເຮັດເປັນລະບົບ ແລະ ເຮັດເປັນປົກກະຕິຕໍ່ເນື່ອງ, ກົນໄກ ແລະ ແບບແຜນວິທີການເຄື່ອນໄຫວຍັງບໍ່ທັນເປັນເອກກະພາບ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການລາຍງານໄປຕາມຈົນຕະນາການ ແລະ ຫົວຄິດປະດິດສ້າງຂອງໃຜລາວ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາຄາດໝາຍຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນວຽກທີ່ໄດ້ວາງອອກ,

ພວກເຮົາມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງມີລະບົບຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມກວດກາ, ມີລະບົບການຈຳລະຈອນ ແລະ ສາມາດສະໜອງຂໍ້ມູນແຕ່ລະດັບທ້ອງຖິ່ນຮອດສູນກາງ. ສະນັ້ນ, ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020 ພວກເຮົາຈະຕ້ອງໄດ້ສຸມໃສ່ປັບປຸງແກ້ໄຂຄື:

1). ປັບປຸງຍົກລະດັບຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບ, ປັບປຸງແບບ ແຜນວິທີເຮັດວຽກ ແລະ ເພີ່ມປະສິດພາບໃນການຈັດຕັ້ງເຄື່ອນໄຫວຊຸກຍູ້ການກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ ແຕ່ຂັ້ນສູນກາງລົງຮອດແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ຮາກຖານການຜະລິດຂອງບ້ານ. ສັງລວມສະພາບຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ, ແຜນວຽກໃຫ້ຂັ້ນເທິງ ກໍຄືສາຍຕັ້ງຂັ້ນຖິ່ນຄອງຂອງຕົນ.

2). ເລັ່ງໃສ່ການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມ, ຄຸ້ມຄອງແນະນຳ, ອອກແບບຟອມຕ່າງໆ ແນະນຳໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການແຕ່ລະຂັ້ນ, ຊຸກຍູ້ວຽກງານການຕິດຕາມກວດກາ, ການສັງລວມ ແລະ ການເຮັດບົດລາຍງານໃຫ້ລະອຽດ.

3). ສ້າງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ, ການເກັບກຳສັງລວມຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆຈາກພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ, ສ້າງລະບົບການບໍລິການທີ່ສາມາດບໍລິການດ້ວຍປະສິດທິພາບສູງ ໂດຍການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີດ້ານອິນເຕີເນັດ ແລະ ເວັບໄຊ ໂດຍຜ່ານຕາໜ່າງ ການຈຳລະຈອນຂໍ້ມູນ (Information sharing network).

4). ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ໃຫ້ມີຄວາມຊຳນານ, ການພົວພັນຮ່ວມມືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການຍາດແຍ່ງການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ປະເທດໃນກຸ່ມອາຊຽນ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ. ເວົ້າສະເພາະໜ່ວຍງານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ການໃນການຊຸກຍູ້ຕິດຕາມ ແລະ ເກັບກຳສັງລວມຂໍ້ມູນໃຫ້ເປັນລະບົບ. ການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ: ໃນທ້າຍປີ 2016 ຢ່າງໜ້ອຍ 50% ຂອງ ຂະແໜງການປະມົງໃນທົ່ວປະເທດ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມວິທີການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປະເມີນຜົນ.

ພາກ V ໂຄງການສະໜັບສະໜູນ

Section V Priority generic Projects and Investment supported

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ບັນດາແຜນງານ/ແຜນວຽກ ໄດ້ນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ເຮັດໃຫ້ກຳນົດໝາຍ , ຄາດໝາຍ ຍຸດທະສາດດ້ານການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃນແຕ່ລະເຂດແຂວງ, ຢູ່ໃນ ແຕ່ລະແຜນວຽກໄດ້ກຳນົດອອກເປັນກຸ່ມໂຄງການ ແລະ ໂຄງການ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການຫັນເປັນກົດຈະກຳ ເຕັກນິກລະອຽດ ແລະ ແຜນການລົງທຶນ. ການຫັນເປັນໂຄງການ ແລະ ການລົງທຶນ ແມ່ນອີງຕາມແຜນວຽກ ແລະ ມາດຕະການ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ, ການຈັດແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມ ຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງຂະແໜງການປະມົງຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ. ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ໄດ້ອີງໃສ່ 7 ແຜນງານ ແລະ 58 ໂຄງການບຸລິມະສິດ ຂອງຂະແໜງການຕົນທີ່ນອນຢູ່ໃນ ຍຸດທະສາດກະສິກຳ 2016 - 2020 ເປັນບ່ອນອີງແລະ ໄດ້ກຳນົດເຂົ້າໃສ່ໃນແຜນປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ການປະມົງຂອງຕົນ. ການຫັນເປັນ ໂຄງການ ແລະ ແຜນການລົງທຶນ ເພື່ອພັດທະນາດ້ານການປະມົງແບບຍືນຍົງ ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ອີງໃສ່ 4 ປັດໄຈພື້ນຖານ ຄື:

- 1) ໂຄງການ ແລະ ການລົງທຶນ ຈະຕ້ອງຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍແຕ່ລະດ້ານຂອງ ພັກ ແລະ ລັດຖະບານວາງອອກ;
- 2) ຕ້ອງຜັນຂະຫຍາຍເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາປະມົງໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ສິ່ງເສີມການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ແລະ ພັດທະນາການປະມົງເຕີບໂຕເປັນສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ;
- 3) ຕ້ອງອີງໃສ່ສະພາບຄວາມເປັນຈິງ (Realistic) ຂອງການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຈຸດ ສຸມບຸລິມະສິດໃນການພັດທະນາ, ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມລົງທຶນຂອງ ພາກສ່ວນເສດຖະກິດອື່ນໆ;
- 4) ອີງໃສ່ງົບປະມານການລົງທຶນຂອງລັດ ມີຂອບເຂດຈຳກັດ, ບັນດາໂຄງການຈະຕ້ອງກຳນົດໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມ ໂຍງ ກັບບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ, ກຸ່ມປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ, ເຊື່ອມໂຍງກັບສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນ ເພື່ອຍາດແຍ່ງການຮ່ວມມື ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາ ຂະແໜງການປະມົງໃຫ້ ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍົງ.

5)
ກຸ່ມໂຄງການ:

ແຜນງານ (ແຜນວຽກ)	ຊື່ກຸ່ມໂຄງການ (31)
I. ແຜນວຽກການກຳນົດ ຂົງເຂດການຜະລິດ	1. ໂຄງການສຶກສາສຳຫຼວດທ່າແຮງດ້ານການປະມົງ ໃນອ່າງ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳທຳ ມະຊາດ
	2. ໂຄງການສຶກສາທ່າແຮງການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ເປັນສິນຄ້າໃນ ເຂດທົ່ງພຽງລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ
	3. ໂຄງການສຶກສາຕາມການແບ່ງເຂດລະບົບນິເວດກະສິກຳທີ່ເໝາະສົມສຳລັບ ການພັດທະນາການລ້ຽງປາ

II. ແຜນວຽກການຍົກ ຜະລິດຕະພາບການຜະລິດ (ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກໃໝ່ການ ສະໜອງແນວພັນ ແລະ ອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ)	1. ໂຄງການພັດທະນາຮູບແບບເຕັກນິກການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ໃນເຂດ ທົ່ງພຽງ ແລະ ເຂດເນີນສູງພູດອຍ ເພື່ອແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ
	2. ໂຄງການພັດທະນາຮູບແບບເຕັກນິກການລ້ຽງປາ ເພື່ອສົ່ງເສີມການລ້ຽງເປັນ ສິນຄ້າ
	3. ໂຄງການພັດທະນາມາດຕະຖານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນການປະມົງ
	4. ໂຄງການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຂອງສູນ/ສະຖານີ ຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ
	5. ໂຄງການພັດທະນາເຕັກນິກເພື່ອການກວດກາ ແລະ ຍັງຢືນມາດຖານການ ຜະລິດ
	6. ໂຄງການປ້ອງກັນສຸຂະພາບປາ ແລະ ສັດນ້ຳ
	7. ໂຄງການປຸງແຕ່ງອາຫານປາ ແລະ ສັດນ້ຳ
	8. ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານເຕັກນິກໃຫ້ແກ່ວິຊາການ ແລະ ຊາວ ກະສິກອນ
III. ແຜນວຽກການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງແບບຍືນຍົງ	1. ໂຄງການສຶກສາຮູບແບບການວິທີການຄຸ້ມຄອງການປະມົງໃນອ່າງເກັບນ້ຳ, ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແລະ ອ່າງເກັບນ້ຳຊົນລະປະທານ
	2. ໂຄງການການຄຸ້ມຄອງປະມົງຊຸມຊົນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນແຫຼ່ງທຳມະຊາດ
	3. ໂຄງການຄຸ້ມຄອງການປະມົງໃນລະບົບນິເວດນາເຂົ້າ
IV. ແຜນວຽກການຄົ້ນຄ້ວາ ວິທະຍາສາດການປະມົງ	1. ໂຄງການສຶກສາການຜະລິດແນວພັນປາພື້ນເມືອງທີ່ເປັນເສດຖະກິດ
	2. ໂຄງການສຶກສາ ປະເມີນຜົນ ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ
	3. ໂຄງການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາລະບົບນິເວດແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ບ່ອນວາງໄຂ່ ຂອງປາພື້ນເມືອງທີ່ເປັນເສດຖະກິດ
V. ແຜນວຽກການຊຸກຍູ້ ສົ່ງເສີມແລະບໍລິການເຕັກນິກ	1. ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສົ່ງເສີມຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ສູນ ແລະ ສະຖານີບໍລິການເຕັກນິກ
	2. ໂຄງການພັດທະນາການຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊາວກະສິກອນ (ກຸ່ມຜະລິດແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ, ກຸ່ມລ້ຽງ)
	3. ໂຄງການສົ່ງເສີມຮູບແບບການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນ ຟ້າອາກາດ
	4. ໂຄງການສົ່ງເສີມບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໃນການພັດທະນາການປະມົງ
	5. ໂຄງການສ້າງຖານຂໍ້ມູນ, ສະຖິຕິ ແລະ ຂ່າວສານດ້ານການສົ່ງເສີມບໍລິການ ເຕັກນິກ
VI. ແຜນວຽກການປັບປຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງດ້ານການ ປະມົງ	1. ໂຄງການປັບປຸງບູລະນະສູນພັດທະນາການລ້ຽງປາ ນ້ຳຊ່ວງ
	2. ໂຄງການປັບປຸງບູລະນະສະຖານີຄົ້ນຄ້ວາປາພື້ນເມືອງບ້ານຫາດ/ບ້ານນາ ເມືອງໂຂງ, ແຂວງຈຳປາສັກ.

	<p>3. ໂຄງການສ້າງສູນຜະລິດພັນປາພື້ນເມືອງ ເຂດເນີນສູງ ພາກເໜືອ(ບ້ານດອນແກ້ວ) ແຂວງອຸດົມໄຊ.</p> <p>4. ໂຄງການພັດທະນາສະຖານີຜະລິດພັນປາລະດັບພາກ (ຫຼວງພະບາງ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈຳປາສັກ)</p> <p>5. ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຫ້ອງກວກກາວິໄຈພະຍາດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຢູ່ ສູນກາງ ແລະ ແຂວງ</p>
VII. ແຜນວຽກການກໍ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ	<p>1. ໂຄງການພັດທະນາຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ ສິ່ງເສີມ ແລະ ຊາວກະສິກອນ</p> <p>2. ໂຄງການສິ່ງເສີມສ້າງຄອບຄົວຕົວແບບການລ້ຽງປາ ໃນເຂດຈຸດສຸມການພັດທະນາການລ້ຽງປາ.</p> <p>3. ໂຄງການກໍ່ສ້າງພະນັກງານວິຊາການສະເພາະດ້ານໃຫ້ແກ່ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ</p>
VIII. ແຜນວຽກການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ	<p>1. ໂຄງການຕິດຕາມ, ປະເມີນຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານ</p>

**ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ
ຜົນໄດ້ຮັບຜົນໄດ້ຮັບ, ຄາດໝາຍ ແລະ ຕົວຊີ້ວັດ**

ແຜນງານ I. ການກຳນົດຂົງເຂດການຜະລິດດ້ານການປະມົງ

ຜົນໄດ້ຮັບ	ຄາດໝາຍ	ຕົວຊີ້ວັດ
ສາມາດກຳນົດເຂດການພັດທະນາການປະມົງໃນພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳໃນຂອບເຂດ ສປປ ລາວ.	<p>1. ກຳນົດໄດ້ເຂດການພັດທະນາດ້ານການປະມົງໃນຂອບເຂດທົ່ງພຽງ, ທົ່ງພຽງລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ເຂດເນີນສູງຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ຈຸດພິເສດພື້ນຖານທາງດ້ານລະບົບນິເວດກະສິກຳ.</p> <p>2. ກຳນົດໄດ້ເຂດການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ເພື່ອຮອງຮັບການລົງທຶນຂອງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ</p>	<p>ທ້າຍປີ 2017 ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ຈະມີຂໍ້ມູນພື້ນຖານດ້ານການປະມົງເຊັ່ນ: ໜອງ, ອ່າງເກັບນ້ຳ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ ທົ່ວປະເທດເພື່ອໃຊ້ວາງແຜນໃນການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ.</p> <p>2. ທ້າຍປີ 2018 ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງຈະມີຂໍ້ມູນທີ່ດິນ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ສາມາດພັດທະນາການລ້ຽງປາ ເພື່ອຮອງຮັບການລົງທຶນ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.</p> <p>3. ຮອດປີ 2020 ຂະແໜງການປະມົງ ສາມາດກຳນົດເຂດຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ແລະ ເຂດພັດທະນາການ</p>

		<p>ລ້ຽງປາໄດ້ປະມານ 70% ຂອງຈຳນວນແຂວງທັງໝົດໃນທົ່ວປະເທດ.</p> <p>4. ມີແຜນທີ່ 5 ປະເພດແຫຼ່ງນໍ້າ (ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ, ອ່າງ ເກັບນໍ້າ ໄຟຟ້າ, ອ່າງຊົນລະປະທານຂະໜາດ ກາງ/ຂະໜາດໃຫ່ຍ, ດິນບໍລິເວນນໍ້າ/ທົ່ງ ນໍ້າຖ້ວມ/ໜອງທຳມະ ຊາດ ແລະ ນາ ເຂົ້າ) ທີ່ໄດ້ຖືກກຳນົດເປັນເຂດ ພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການປະມົງ</p>
--	--	---

ແຜນງານ II. ການຍົກຜະລິດຕະພາບການຜະລິດ

ຜົນໄດ້ຮັບ	ຄາດໝາຍ	ຕົວຊີ້ວັດ
<p>ຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ໂດຍພື້ນຖານ ຕອບສະໜອງໄດ້ຢູ່ ພາຍໃນ, ມີຄວາມປອດໄພຕໍ່ຜູ້ ບໍລິໂພກ, ຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃຫ້ ຫລາຍຂຶ້ນ ເພື່ອສະໜອງຢູ່ຕະຫຼາດ ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ.</p>	<p>1. ຕອບສະໜອງຊື້ນປາໄດ້ກັບ ຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກພາຍໃນໄດ້ ໂດຍພື້ນຖານ ແລະ ມີໜ່ວຍງານ ຜະລິດເພື່ອຂາຍຢູ່ຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕະຫຼາຍປະເທດຊາຍແດນໃກ້ ຄຽງ.</p> <p>2. ມີພຽງພໍ ແນວພັນປາພື້ນເມືອງທີ່ ມີທ່າແຮງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ພັນປາຕ່າງປະເທດທີ່ປັບປຸງ ແລະ ສາມາດສະໜອງໃຫ້ແກ່ ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນ, ຟາມລ້ຽງ ປາ ແລະ ການລ້ຽງປາໃນກະຊັງ.</p> <p>3. ແຫຼ່ງນໍ້າທຳມະຊາດ ແລະ ອ່າງ ເກັບນໍ້າ ໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານຄຸ້ມ ຄອງການປະມົງຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ, ປາທຳ ມະຊາດ ແລະ ຊີວະນາໆພັນທາງນໍ້າ ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ ບົນພື້ນຖານກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການ ປະມົງ ແລະ ລະບຽບການຂອງ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງປະມົງ ປະຈຳພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນໍ້າ, ເຂດອະນຸລັກ, ວັງສະຫງວນ ປາ ແລະ ຊີວະນາໆ ພັນທາງນໍ້າໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍຕົວ ຢ່າງແຜ່ຫຼາຍໃນທົ່ວປະເທດ.</p>	<p>1. ເຖິງປີ 2020 ສປປ ລາວ ສາມາດ ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງຊື້ນປາ ແລະ ສັດນໍ້າຈາກການຫາແລະການລ້ຽງອອກ ຮັບສັງຄົມໃຫ້ໄດ້ 225.000ໂຕນຕໍ່ປີ ແລະ ສະເລ່ຍອັດຕາການບໍລິໂພກປະ ມານ 30ກິໂລຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ.</p> <p>2.ປີ 2020 ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງ ລູກປາໃຫ້ໄດ້ 500ລ້ານໂຕ, ສະຖານີ ຂອງລັດ 32%, ສະຖານີເອກະຊົນສະ ໜອງໃຫ້ໄດ້ 40% ແລະ ຂອງ ຄອບຄົວແມ່ນໃຫ້ໄດ້ 28% ຂອງຈຳ ນວນແນວພັນປາທັງໝົດ, ໃນນັ້ນພັນ ປາພື້ນເມືອງ ກວມເອົາ 15%.</p> <p>3. ຮອດປີ2020, ຟາມປາ ແລະ ສັດນໍ້າທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດໃນ11 ແຂວງ ເປົ້າໝາຍຜະລິດເປັນສິນຄ້າໄດ້ຮັບການ ຂຶ້ນທະບຽນ 100%.</p> <p>4. ທ້າຍປີ 2017 ຂະແໜງການປະມົງ ສາມາດເຜີຍແຜ່ ແລະ ປະກາດໃຊ້ຂີ້ ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ກ່ຽວກັບ ມາດຕະຖານຟາມລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນໍ້າ ແລະ ລະບຽບການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງ ຜ່ານສັດນໍ້າ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສັດນໍ້າ.</p> <p>5.ໃນ5ປີຂ້າງໜ້ານີ້ ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງປະສານສົມທົບກັບສູນ</p>

		ຄົ້ນຄວ້າການປະມົງ ແລະ ກົມສິ່ງເສີມ ກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ ສ້າງໄດ້ຄູ່ມື ໃນການລ້ຽງປາຂະໜາດນ້ອຍທຸກຮູບ ແລະ ສ້າງຄູ່ມືຜະລິດອາຫານສັດນໍ້າ ເພື່ອນໍາໄປສາທິດ ແລະ ສິ່ງເສີມ ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນໄດ້ນໍາໄປ ຜະລິດໃຊ້ເອງໄດ້ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ.
--	--	--

ແຜນງານ III. ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງແບບຍືນຍົງ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

ຜົນໄດ້ຮັບ	ຄາດໝາຍ	ຕົວຊີ້ວັດ
ພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນໍ້າ 1,280,384 ເຮັກຕາ (MRC, 2013) ປະກອບດ້ວຍ 5 ປະເພດແຫຼ່ງນໍ້າ: ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ, ອ່າງເກັບ ນໍ້າເຂື່ອນໄຟຟ້າ, ອ່າງເກັບນໍ້າຊົນລະປະ ທານ, ດິນບໍລິເວນນໍ້າ ແລະ ນາເຂົ້າ ທີ່ເປັນແຫລ່ງຜະລິດປາ-ສັດນໍ້າ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດປະຈໍາວັນຂອງພົນລະເມືອງລາວ ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນໍາໃຊ້ ບົນພື້ນຖານກົດ ໝາຍວ່າດ້ວຍການປະມົງ.	ມີຮູບແບບແລະວິທີການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປະມົງ ໃນ5ປະເພດແຫຼ່ງນໍ້າເພື່ອແນະນໍາໃຫ້ແຂວງ, ເມືອງໄດ້ນໍາໄປດັດປັບໃຊ້ຕາມສະພາບພື້ນທີ່ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍອີງໃສ່ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປະມົງມາດຕາ 43,47,48,50-54.	1. ສ້າງເຂດອະນຸລັກ ແລະ ວັງສະຫງວນຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນທົ່ວປະເທດທີ່ມີຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງປະມົງປະຈໍາພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນໍ້າໃຫ້ໄດ້ 500 ວັງໃນປີ 2025. 2. ຂະແໜງປະມົງສ້າງຄູ່ມື ຫລື ບົດແນະນໍາຈັດການຄຸ້ມຄອງ 5ປະເພດແຫຼ່ງນໍ້າເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນ2020. 3. ຮອດປີ 2018 ໃນ5ແຂວງເປົ້າໝາຍສາມາດມີຕົວແບບ ແລະ ສ້າງຄູ່ມືແນະນໍາຄຸ້ມຄອງນິເວດນາເຂົ້າໃຫ້ໄດ້ 10ຄອບຄົວຕໍ່ແຂວງ.

ແຜນງານ IV. ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດການປະມົງ

ຜົນໄດ້ຮັບ	ຄາດໝາຍ	ຕົວຊີ້ວັດ
ມີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບທໍາແຮງດ້ານທໍາມະຊາດ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທໍາຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າມາດຕະການຫລຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ, ໂດຍມີການໄລ່ລຽງປະສິດທິຜົນຢ່າງຮອບດ້ານ. ຄົ້ນຄວ້າແນວພັນປາພື້ນເມືອງ, ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງໃຫ້ມີປະລິມານພຽງພໍ ແລະ ມີຄຸນນະພາບ.	1. ຄົ້ນຄວ້າການຊອກຮູ້ຫລັກເກນ ແລະ ວິທີການຫັນປ່ຽນຮູບແບບການລ້ຽງ, ການຜະລິດ ຫລືວິທີການທໍາມາຫາກິນຂອງປະຊາຊົນທີ່ຍັງອາໄສຢູ່ກັບທໍາມະຊາດ, ຜົນຜະລິດຕໍາໄປສູ່ການຜະລິດຮູບແບບໃໝ່ທີ່ສອດຄ່ອງ ເໝາະສົມກັບສະພາວະຄວາມເປັນຈິງທາງດ້ານທໍາມະຊາດ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງປະເທດເຮົາ. 2. ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບວິທີການ ແລະ ສ້າງຂໍ້ມູນພື້ນຖານເຕັກນິກດ້ານການຄຸ້ມຄອງ, ກໍານົດເຂດ	1. ຮອດປີ 2020 ການລ້ຽງປາໃນໜອງຂອງບຸກຄົນ ແລະ ລວມໝູ່, ລ້ຽງແບບປະສົມປະສານ, ລ້ຽງໃນເຂົ້າ, ລ້ຽງໃນກະຊັງ, ການຜະລິດລູກປາ ແລະ ການອະນຸບານປານ້ອຍ. ເພີ່ມຜົນຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ, ມີການໄລ່ລຽງຢ່າງຮອບດ້ານ, ມີການທົດລອງ-ທົດສອບ ແລະ ສາທິດຢູ່ຮາກຖານການຜະລິດ ແລ້ວຈຶ່ງນໍາໄປຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ. 2. ພາຍໃນປີ 2017 ການສຶກສາດ້ານຊີວະວິທະຍາຂອງປາທໍາມະຊາດ, ຄົ້ນຄວ້າປາພື້ນເມືອງ ຂອງສູນຄົ້ນຄວ້າ

	<p>ອະນຸລັກ, ເຂດສະຫງວນຂະຫຍາຍພັນ, ການປ່ອຍທົນແທນ ແລະ ມາດຕະການທາງດ້ານສັງຄົມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊັບ ພະຍາກອນສັດນ້ຳມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນຢູ່ໃນແຫຼ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ, ໃນອ່າງເກັບນ້ຳຂະໜາດກາງ, ຂະໜາດໃຫຍ່, ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ໃນນາເຂົ້າຊຶ່ງເປັນແຫຼ່ງຜະລິດອາຫານໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ທຳມະຊາດ, ຢູ່ຕາມລຽບແຄມແມ່ນ້ຳ.</p>	<p>ການປະມົງຕ້ອງໄດ້ຮ່ວມກັບສະຖານີຂອງລັດຫລື ເອກະຊົນໃນແຕ່ລະແຂວງຢ່າງໜ້ອຍສະຖານີຮ່ວມກັນຄົ້ນຄວ້າ ເຕັກນິກການປະສົມພັນ ແລະ ການລ້ຽງ ໜັງ 4 ຊະນິດ, ປາເກັດຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ເປັນເສດຖະກິດ, ລາຄາສູງ ແລະ ມີຕະຫລາດຮອງຮັບຄື: ປາຊວາຍໝາກໄມ້ (<i>Pangasianodon hypophthalmus</i>), ປາຊວາຍຫາງເຫລືອງ (<i>Pangasius krempfi</i>), ປາກົດເຫລືອງ (<i>Hemibagrus filamentus</i>) ແລະ ປາເຄິງ (<i>Hemibagrus wyckioides</i>), ປາສະກາງ (<i>Puntioplites falcifer</i>), ປາພອນ (<i>Cirrhinus microlepis</i>), ປາເອີນ (<i>Probarbus jullieni</i>), ປາເພັຍ (<i>Labeo chrysophekadion</i>), ປາແກງ (<i>Cirrhinus molitorella</i>) ແລະ ອື່ນໆ.</p> <p>3. ສ້າງໄດ້ຄູ່ມືແນະນາການສຳຫຼວດ ແລະ ປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຈາກການປ່ຽນຂອງດິນຟ້າອາກາດ (ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ), ຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາເຊັ່ນ: ໂຄງການພັດທະນາໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ບໍ່ແຮ່, ກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານ...ແລະ ຄູ່ມືແນະນຳວິທີຟື້ນຟູລະບົບນິເວດ ແລະ ຄືນຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງປາ ແລະ ສັດນ້ຳໃນແຫຼ່ງນ້ຳປະມົງທີ່ມີການຄຸ້ມຄອງ.</p>
--	---	--

ແຜນງານ V.ການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມແລະບໍລິການເຕັກນິກ

ຜົນໄດ້ຮັບ	ຄາດໝາຍ	ຕົວຊີ້ວັດ
ເຮັດໃຫ້ລະບົບການຈັດຕັ້ງຂອງລັດສາມາດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິການດ້ານເຕັກນິກແບບເປັນ ລະບົບແຕ່ລຸ່ມຂຶ້ນເທິງ ແລະ ແຕ່ເທິງລົງລຸ່ມມີ	ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດປາ ແລະ ສັດນ້ຳມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ໄດ້ຮັບການສິ່ງເສີມ, ນຳເອົາເຕັກນິກ-ວິທະຍາສາດ ທີ່ກ້າວ ໜ້າລົງໄປສູ່	1. ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ແລະ ກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ: - ປະສານສົມທົບໃນການວາງແຜນ

<p>ປະສິດຕິພາບ ແລະ ແບບແຜນຊຸກຍູ້ ຈັດຕັ້ງການຜະລິດຂອງຊຸມຊົນ ໃຫ້ ເຂັ້ມແຂງ.</p>	<p>ຮາກຖານການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ ຕາມມະຕິ 3 ສ້າງ ຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານໄດ້ວາງອອກ, ເຮັດໃຫ້ ເກີດມີການຈັດຕັ້ງກຸ່ມການຜະລິດຢູ່ ໃນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາ ເປັນ ຈະ ຕ້ອງມີການປະສານ ງານຢ່າງໃກ້ ສິດລະຫວ່າງກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ກົມສິ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ ແລະ ພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງຂະແໜງການ ຢູ່ລະດັບແຂວງ, ເມືອງ, ສູນ, ສະຖານີບໍລິການເຕັກນິກ ເພື່ອສະ ໜອງຂໍ້ມູນເຕັກນິກ, ຂ່າວສານທາງ ດ້ານການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າ ອາກາດ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າ ກັບຕະຫຼາດ. .</p>	<p>ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ເຜີຍແຜ່ກົດໝາຍ ແລະ ສ້າງລະບຽບ ການ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ - ຊອກເງື່ອນໄຂເພື່ອເອື້ອອານວຍ, ສະ ໜັບສະໜູນທາງດ້ານວັດຖຸເຕັກນິກ ແລະ ທຶນຮອນໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ. - ຄົ້ນຄວ້າສ້າງຫຼັກສູດ, ຄຸ້ມຄອງຝຶກ ອົບຮົມ, ສ້າງພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ໃຫ້ເປັນຄູຝຶກ ແລະ ພະນັກງານ ສະເພາະດ້ານ ຢູ່ສະຖານີ/ສູນບໍລິການ ເຕັກນິກ. - ພັດທະນາເຕັກນິກການປະມົງ, ສ້າງ ເຄື່ອງມືເພື່ອເຜີຍແຜ່ໂຄສະນາ ເຊັ່ນ: ປຶ້ມຄູ່ມືແນະນໍາ, ແຜ່ນພັບ, ປັດສະເຕີ ແລະ ສີ່ອື່ນໆ... - ລົງຊຸກຍູ້ຕິດຕາມການເຄື່ອນໄຫວຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຮາກຖານການຜະລິດ. <p>2. ຂະແໜງລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ແຂວງ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ຊີ້ນາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ຂອງແຂວງ - ສ້າງເງື່ອນໄຂອານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ ແລະ ໜ່ວຍງານ ຂອງເມືອງໄດ້ລົງເຄື່ອນໄຫວຢູ່ຮາກຖານ ການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ. - ຊີ້ນໍາວຽກງານສູນບໍລິການເຕັກນິກ ດ້ານການປະມົງ ຂອງແຂວງ <p>3. ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເມືອງ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ລົງສົມທົບກັບສູນ/ສະຖານີ/ໜ່ວຍ ງານບໍລິການເຕັກນິກ ຊ່ວຍໃນການຝຶກ ອົບຮົມ, ລົງຊຸກຍູ້ ແລະ ໃຫ້ການ ແນະນໍາ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາດ້ານ
---	---	---

		<p>ເຕັກນິກ-ວິຊາການກັບທີ່.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ປະຈຳເດືອນ, ໄຕມາດ, ປະຈຳ 6 ເດືອນ ແລະ ປະຈຳປີ. <p>4. ສູນ ແລະ ສະຖານີ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມ, ການສາທິດແນະນຳເຕັກນິກການຜະ ລິດລູກປາ, ການອະນຸບານປານ້ອຍ, ເຕັກວິທີການລ້ຽງ, ການປະສົມ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານປາ. - ຜະລິດ ແລະ ສະໜອງແນວພັນປາທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ມີປະລິມານພຽງພໍ ແລະ ທວງທັນກັບລະດູການ. - ລົງຕິດຕາມ ແລະ ຊຸກຍູ້ແນະນາການລ້ຽງປາຂອງຄອບຄົວ, ຂອງກຸ່ມ ແລະ ຂອງຊຸມຊົນເປັນປະຈຳຕໍ່ເນື່ອງ. - ລາຍງານຜົນສຳເລັດການສ້າງຕົວແບບ, ສ້າງວິຊາການຂັ້ນບ້ານ ແລະ ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງການພັດທະນາການລ້ຽງປາໃນຊືງ ເຂດຂອງຕົນ ຮັບຜິດຊອບໃຫ້ການຈັດຕັ້ງໄດ້ຮັບຊາບຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.
--	--	---

ແຜນງານVI. ການປັບປຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານການປະມົງ

ຜົນໄດ້ຮັບ	ຄາດໝາຍ	ຕົວຊີ້ວັດ
<p>ໄດ້ຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍຄາດໝາຍຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງການປະມົງ, ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາ ດ້ານການປະມົງໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ເພື່ອສ້າງພື້ນຖານ ແລະ ທ່າແຮງໃຫ້ແກ່ການຫັນເປັນອຸດສະຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.</p>	<p>ລັດໄດ້ບູລະນະປັບປຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ດ້ານການຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳເຊັ່ນ: ສະຖານີຜະລິດລູກປາ, ຫ້ອງວິໄຈພະຍາດປາ ແລະ ກວດກາຄຸນນະພາບນ້ຳ, ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການລົງທຶນຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ, ຜູ້ປະກອບການເຂົ້າໃນການຜະລິດແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳໄດ້ຫລາຍຂຶ້ນ, ປັບປຸງເຕັກນິກການຜະລິດ, ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງສາຍພັນ ແລະ ປັບປຸງປ່ຽນຖ່າຍແນວພັນໃໝ່.</p>	<p>1. ພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກ ດ້ານການຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ ໄດ້ມີການບູລະນະ, ສະຖານີຜະລິດພັນປາ ໜອງແຕ່ງ ໃຫ້ກາຍເປັນຈຸດສູນກາງຄົ້ນຄວ້າຜະລິດ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນປາຕ່າງປະເທດຈຳພວກ ປາຈີນ ແລະ ປາອິນເດຍ ໃຫ້ສະຖານີຂອງລັດປະຈຳແຂວງ, ຟາມເອກກະຊົນ ແລະ ຄອບຄົວໄດ້ນຳໄປລ້ຽງ ແລະ ຜະລິດປານ້ອຍຂະຫຍາຍອອກສູ່ປະຊາຊົນ</p> <p>2. ໃນ 2-3 ປີຕໍ່ໜ້ານີ້ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງຂະແໜງການປະມົງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ-ກໍ່ສ້າງ ແລະ ຂະຫຍາຍ</p>

		<p>ລະບົບການຜະລິດປາ, ຫ້ອງວິໃຈ ພະຍາດປາ ແລະ ກວດກາຄຸນນະພາບ ນໍ້າຂອງສູນພັດທະນາການການປະມົງ ນໍ້າຊ່ວງ.</p> <p>3. ປີ 2017 ແຕ່ລະແຂວງໄດ້ສ້າງ ແລະ ສະເໜີແຜນປັບປຸງບູລະນະສະຖານີ ຢ່າງໜ້ອຍ 50% ຂອງແຂວງທັງໝົດ ໃນທົ່ວປະເທດ ສິ່ງໃຫ້ຂະແໜງສາຍຕັ້ງ ກົມລ້ຽງສັດ-ການປະມົງ ແລະ ສາຍ ຂວາງໃນແຕ່ລະແຂວງ.</p> <p>4. ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020 ຈະຕ້ອງສຸມໃສ່ ປັບປຸງບົດບາດ, ການ ເຄື່ອນໄຫວຈັດ ຕັ້ງຂອງບັນດາສູນ, ສະຖານີຂອງແຂວງ , ເມືອງ ປັບປຸງບົດບາດຄຸ້ມຄອງການ ຜະລິດ ແລະ ການຂະຫຍາຍພັນປາ, ການຈໍລະຈອນຈໍາໜ່າຍລູກປາພາຍໃນ ໃຫ້ພຽງພໍ, ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາເຂົ້າ ສະກັດກັ້ນການນໍາເຂົ້າທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ. ພ້ອມກັນນີ້, ຈະຕ້ອງປັບປຸງບູລະນະພື້ນຖານວັດຖຸ ເຕັກນິກຂອງສູນ, ສະຖະນີຂອງແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໃຫ້ສາມາດນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການຜະລິດໄດ້ເຕັມສະມັດຕະພາບ</p> <p>5. ຂະແໜງການປະມົງໃນລະດັບສູນ ກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ້ນສາມາດປັບປຸງເຕັກ ການຜະລິດ, ມີການຍົກ ສະມັດຖະພາບການຜະລິດແນວພັນປາ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ປາພື້ນເມືອງ ໃຫ້ໄດ້ ປະມານ 250 ລ້ານໂຕ ໃນປີ 2020 ແລະ 500 ລ້ານໂຕ ໃນປີ 2025, ໃນ ນີ້ພັນປາພື້ນເມືອງໃຫ້ໄດ້ 20 %ຂອງ ຜົນຜະລິດທັງໝົດ.</p> <p>6. ສ້າງພື້ນຖານວັດຖຸເຕັກນິກສາລັບ ການກວດກາຢັ້ງຢືນການນໍາເຂົ້າ-ສິ່ງ ອອກ ຜົນຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ ສິນຄ້າການປະມົງ ແມ່ນປັດໄຈສໍາຄັນ ແລະ ມີຄວາມຈໍາເປັນ ໂດຍສະເພາະ</p>
--	--	---

		ແມ່ນຫ້ອງວິໄຈພະຍາດປາ-ສັດນ້ຳ ແລະ ການກວດກາຢັ້ງຢືນຜະລິດຕະພັນປາ-ສັດນ້ຳ ແລະ ປະກອບເຄື່ອງມືອຸປະກອນອັນຈຳເປັນສຳລັບການກວດກາຢູ່ດ່ານລຽບຕາມຊາຍແດນ.
ແຜນງານVII. ການກໍ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ		
ຜົນໄດ້ຮັບ	ຄາດໝາຍ	ຕົວຊີ້ວັດ
ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກົງຈັກ ການຈັດຕັ້ງຂອງຂະແໜງການປະມົງ ໃນແຕ່ລະລະດັບ, ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ, ສ້າງແບບແຜນວິທີເຮັດວຽກ ແລະ ວິທີການປະສານສົບທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.	<p>1. ພະນັກງານຂັ້ນສູນກາງ (ກົມລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ) ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດດ້ານວິຊາການຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ດ້ວຍຮູບການຝຶກອົບຮົມກັບທີ່, ຝຶກອົບຮົມຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.</p> <p>2. ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ກໍ່ສ້າງພະນັກງານລຸ້ນໜຸ່ມທີ່ຫ້າວຫັນໄປ ຍົກລະດັບວິຊາການສະເພາະດ້ານຊັ້ນປະລິນຍາຕີ, ປະລິນຍາໂທ ແລະ ປະລິນຍາເອກ.</p> <p>3. ຄະນະກາມະການຄຸ້ມຄອງການປະມົງປະຈຳພື້ນທີ່ແຫຼ່ງນ້ຳ, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນປາ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄວາມຮູ້, ພັດທະນາຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວິໄສທັດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການປະມົງ.</p>	<p>1. ມີການສືບຕໍ່ປະສານງານກັບກະຊວງສຶກສາ ແລະ ກິລາ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ສ້າງຫຼັກສູດ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເຂດເນີນສູງ(ສາຂາປະມົງ) ຮ່ວມກັບ ວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ມີປັບປຸງຫຼັກສູດການສອນ ຮ່ວມກັບມະຫາວິທະຍາໄລແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ທີ່ໄດ້ເຮັດສຳເລັດການສ້າງຫຼັກສູດປະລິນຍາຕີສາຂາວິຊາຊີບການບໍລິຫານການກະສິກຳ ແລະ ໄດ້ມີຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການຮອງຮັບ ແລະ ອະນຸມັດນຳໃຊ້ຫຼັກສູດດັ່ງກ່າວເລກທີ 2775/ສສ.ຊສ.2010 ລົງວັນທີ 24 ກັນຍາ 2010.</p> <p>2. ມີແຜນກຳນົດຄວາມຕ້ອງການພະນັກງານ, ການບຳລຸງກໍ່ສ້າງຍົກລະດັບຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານແຂວງ ແລະ ເມືອງໃນໄລຍະຍາວ (ຊັ້ນປະລິນຍາຕີ, ປະລິນຍາໂທ ແລະ ປະລິນຍາເອກ)ໃຫ້ໄດ້ 836 ຄົນ ເມື່ອເຖິງປີ 2020.</p> <p>3. ໄດ້ບຳລຸງກໍ່ສ້າງພະນັກງານລະດັບແຂວງ, ເມືອງ, ເອົາໃຈໃສ່ສ້າງພະນັກງານການປະມົງຂັ້ນບ້ານ, ຊຸກຍູ້ການຈັດຕັ້ງ ລວມກຸ່ມຂອງຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມຜະລິດຂອງຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຄອບຄົວຕົວແບບດ້ານການປະມົງ ໃຫ້ນັບມື້ເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອເປັນທ່າແຮງໃນການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະລິດ</p>

		ເປັນສິນຄ້າ (ຕາມຈຳນວນບ້ານ ສາມ ສ້າງ 52 ເມືອງ, 109 ບ້ານ).
VIII. ໂຄງການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ		
ຜົນໄດ້ຮັບ	ຄາດໝາຍ	ຕົວຊີ້ວັດ
ມີລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ການປະມົງ, ຈັດຕັ້ງເຄື່ອນໄຫວການ ຊຸກຍູ້ ແລະ ປະເມີນຜົນແຕ່ຂັ້ນສູນ ກາງລົງຮອດແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ຮາກຖານການຜະລິດຂອງບ້ານ ຢ່າງ ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ.	<p>1. ສາມາດປັບປຸງຍົກລະດັບຄວາມ ເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍງານຮັບຜິດ ຊອບ, ປັບປຸງແບບແຜນວິທີເຮັດ ວຽກ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນ ການຈັດຕັ້ງເຄື່ອນໄຫວຊຸກຍູ້ການ ກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ ແຕ່ຂັ້ນ ສູນກາງລົງຮອດທ້ອງຖິ່ນຮາກຖານ ການຜະລິດຂອງບ້ານ.</p> <p>2. ສາມາດສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດ ການຝຶກອົບຮົມ, ຄຸ້ມຄວບແນະນຳ, ອອກແບບຟອມ, ຂໍ້ແນະນຳຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການແຕ່ລະ ຂັ້ນ, ຊຸກຍູ້ວຽກງານການຕິດຕາມ ກວດກາ, ການສັງລວມ ແລະ ການ ເຮັດບົດລາຍງານໃຫ້ລະອຽດ.</p> <p>3). ມີລະບົບຖານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຂອງຂະແໜງການພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ, ພ້ອມດ້ວຍລະບົບການ ບໍລິການທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງ: ໂດຍ ການນຳໃຊ້ອິນເຕີເນັດ ແລະ ເວັບໄຊ ໂດຍຜ່ານຕາໜ່າງ ການຈໍລະຈອນຂໍ້ ມູນ (Information sharing network).</p> <p>4). ສາມາດສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບ ຄວາມຮູ້-ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານ ໃຫ້ມີຄວາມຊຳນານ ສະເພາະດ້ານ. ມີການພົວພັນຮ່ວມ ມືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຍາດ ແຍ່ງການຊ່ວຍເຫລືອຈາກອົງ ການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ໃນປະເທດ ກຸ່ມອາຊຽນ ເພື່ອສ້າງຄວາມ ເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການ.</p>	ຮອດປີ 2020 ຂະແໜງການປະມົງ ປະຕິບັດໄດ້ບັນດາຄາດໝາຍຍຸດທະ ສາດ ແລະ ແຜນວຽກທີ່ໄດ້ວາງອອກ, ມີລະບົບຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ສາມາດຕອບສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ວຽກຂອງຂະແໜງການ ຈາກທ້ອງຖິ່ນ ຫາສູນກາງ ແລະ ຈາກສູນກາງຫາ ທ້ອງຖິ່ນໄດ້ 80%ຂອງແຂວງທົ່ວ ປະເທດ.

ຄາດໝາຍດ້ານງົບປະມານຕ່າງໆ

ແຜນງານ	ໂຄງການ	ເຂົ້າໝາຍ	ແຫຼ່ງທຶນ					ປີປະຕິບັດ
			ລັດລົງທຶນ (ລ້ານ ກີບ)		ODA (ລ້ານ ກີບ)	FDI (ລ້ານ ກີບ)	ລວມ	
			ວິຊາການ	ກໍ່ສ້າງ				
I. ການກຳນົດຂົງເຂດການຜະລິດດ້ານການປະມົງ	1. ໂຄງການສຶກສາສຳຫຼວດ ທ່າແຮງ ດ້ານການປະມົງ ໃນອ່າງ ແລະ ແຫຼ່ງ ນໍ້າທຳມະຊາດ	17 ແຂວງ ແລະ 1 ນະຄອນ	100					2016-2018
	2. ໂຄງການ ສຶກສາທ່າແຮງ ການ ຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ເປັນ ສິນຄ້າໃນເຂດທີ່ງຽບລຽບຕາມ ແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ສາຂາ	ຫຼວງພະບາງ, ບໍ່ແກ້ວ, ວຽງຈັນ ນະຄອນຫຼວງ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະ ວັນ, ຈຳປາສັກ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະປື	1000					2016-2020
	3. ໂຄງການສຶກສາສຳຫຼວດຕາມການ ແບ່ງເຂດລະບົບນິເວດ ກະສິກຳທີ່ ເໝາະສົມສຳລັບການພັດທະນາການ ລ້ຽງປາ	17 ແຂວງ 1 ນະຄອນຫຼວງ	1700					2016-2018

II. ການຍົກຜະລິດຕະພັນການຜະລິດ	1. ໂຄງການພັດທະນາຮູບແບບ ເຕັກນິກການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ໃນເຂດທົ່ງພຽງ ແລະ ເຂດເນີນສູງພູ ດອຍ ເພື່ອແກ້ໄຂສະບຽງອາຫານ ຄວາມທຸກຍາກ	ຜຶ້ງສາລີ, ຫົວພັນ, ຊຽງ ຂວາງ, ໄຊສິມບູນ, ສາລະ ວັນ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະ ປີ	800					2016-2018
	2. ໂຄງການຊຸກຍູ້ ພັດທະນາຮູບ ແບບເຕັກນິກການລ້ຽງປາ ເພື່ອ ສົ່ງເສີມການລ້ຽງເປັນສິນຄ້າ	ບໍ່ແກ້ວ, ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງພະ ບາງ, ວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງ, ບໍລິຄໍາໄຊ, ຄໍາມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ , ສາລະວັນ, ເຊກອງ ຈໍາປາ ສັກ ແລະ ອັດຕະປື.	2.200					2016-2018
	3. ໂຄງການພັດທະນາມາດຕະຖານ ໃນການ ຂຶ້ນທະບຽນຟາມປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ການປະມົງ	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.	100					2016-2018
	4. ໂຄງການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດ ແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຂອງສູນ/ ສະຖານີຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ	17 ແຂວງ 1 ນະຄອນຫຼວງ	1.800					2016-2020
	5. ໂຄງການພັດທະນາລະບຽບການ ນໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງຜ່ານ ຜະລິດຕະພັນ ປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ເຕັກນິກເພື່ອການ ກວດກາ ແລະ ຍັ້ງຍືນມາດຖານການ ຜະລິດ	27 ດ່ານຊາຍແດນໃນທົ່ວ ປະເທດ	300					2016-2018

	6. ໂຄງການປ້ອງກັນ ແລະ ເຝົ້າລະວັງພະຍາດປາ ສຸຂະພາບປາ ແລະ ສັດນ້ຳ	17 ແຂວງ 1 ນະຄອນຫຼວງ	900					2016-2020
	7. ໂຄງການປຸງແຕ່ງອາຫານປາ ແລະ ສັດນ້ຳ	ອຸດົມໄຊ, ວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈຳປາສັກ	250			40,000		2016-2020
	8. ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານເຕັກນິກການລ້ຽງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໃຫ້ແກ່ວິຊາການ ແລະ ຊາວກະສິກອນ	17 ແຂວງ 1 ນະຄອນຫຼວງ	1000		400			2016-2020
III. ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງແບບຍືນຍົງ	1. ໂຄງການສຶກສາ ແລະ ກຳນົດຮູບແບບການວິທີການຄຸ້ມຄອງການປະມົງໃນອ່າງເກັບນ້ຳ, ເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແລະ ອ່າງເກັບນ້ຳຊົນລະປະທານ	ຜົ້ງສາລີ, ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງພະບາງ, ໄຊຍະບູລີ, ໄຊສົມບູນ, ວຽງຈັນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ, ຈຳປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື	300		160			2016-2018
	2. ໂຄງການການສ້າງວັງສະຫງວນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງປະມົງຊຸມຊົນແບບມີສ່ວນຮ່ວມໃນນ້ຳແຫຼ່ງທຳມະຊາດ	ບໍ່ແກ້ວ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈຳປາສັກ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະປື.	600		6,000			2016-2020
	3. ໂຄງການຄຸ້ມຄອງການປະມົງໃນລະບົບນິເວດນາເຂົ້າ	ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ຊຽງຂວາງ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈຳປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື			400			2016-2018

IV.ການຄົ້ນຄ້ວາວິທະຍາສາດການປະມົງ	1. ໂຄງການສຶກສາການຜະລິດແນວພັນປາພື້ນເມືອງທີ່ເປັນເສດຖະກິດ	ຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ ວຽງຈັນ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈຳປາສັກ	ສູນຄົ້ນຄ້ວາການປະມົງມີແຜນງົບປະມານສະເພາະຕ່າງຫາກ					2016-2020
	2. ໂຄງການສຶກສາປະເມີນຜົນ ຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນສັດນ້ຳ	ຜຶ້ງສາລີ, ຫຼວງພະບາງ, ໄຊສົມບູນ, ວຽງຈັນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ, ຈຳປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື	Fish-bio 109,600\$= 876		560			2016-2018
	3. ໂຄງການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາລະບົບນິເວດແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ບ່ອນວາງໄຂ່ຂອງປາພື້ນເມືອງທີ່ເປັນເສດຖະກິດ	ບໍ່ແກ້ວ, ວຽງຈັນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈຳປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື	240		2.400			2016-2018
V.ການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມແລະບໍລິການເຕັກນິກ	1. ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສິ່ງເສີມຂຶ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ສູນ ແລະ ສະຖານີບໍລິການເຕັກນິກ	17 ແຂວງ 1 ນະຄອນຫຼວງ	500 ລ້ານ					2016-2020

	2. ໂຄງການພັດທະນາການຈັດຕັ້ງ ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ (ກຸ່ມຜະລິດ ແນວພັນປາ ແລະ ສັດນ້ຳ, ກຸ່ມລ້ຽງ)	ຫຼວງພະບາງ, ບໍ່ແກ້ວ, ວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງ, ບໍລິຄໍາໄຊ, ຄໍາມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ, ຈໍາປາສັກ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະປື	ກົມສິ່ງເສີມ ມີງົບປະມານ ສະເພາະ ຕ່າງຫາກ						2016-2020
	3. ໂຄງການ ພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງເສີມຮູບແບບການລ້ຽງປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ທີ່ສາມາດປັບຕົວຕໍ່ການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	ຊຽງຂວາງ, ຄໍາມ່ວນ, ສາລະວັນ ແລະ ອັດຕະປື	500 ລ້ານ						2016-2020
	4. ໂຄງການສິ່ງເສີມບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໃນການພັດທະນາການປະມົງ	17 ແຂວງ 1 ນະຄອນຫຼວງ	400 ລ້ານ						2016-2020
	5. ໂຄງການສ້າງຖານຂໍ້ມູນ, ສະຖິຕິ ແລະ ຂ່າວສານດ້ານການສິ່ງເສີມ ບໍລິການເຕັກນິກ	17 ແຂວງ 1 ນະຄອນຫຼວງ	1,000 ລ້ານ						2016-2018
VI. ການປັບປຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງໂຄງ ລ່າງດ້ານການປະມົງ	1. ໂຄງການປັບປຸງບູລະນະສູນ ພັດທະນາການລ້ຽງນ້ຳຊວງ	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	ງົບປະມານ ຊ່ວຍເຫຼືອ ຂອງ JICA						2016-2018
	2. ໂຄງການປັບປຸງບູລະນະ ແລະ ສ້າງສະຖານີຜະລິດ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ ແນວພັນປາພື້ນເມືອງ ຢູ່ແຂວງຈໍາປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື.	ແຂວງຈໍາປາສັກ ແລະ ແຂວງອັດຕະປື						11.000	

	3. ໂຄງການສ້າງສູນຜະລິດພັນປາພື້ນເມືອງ(ເຂດເນີນສູງ ພາກເໜືອ) ບ້ານດອນແກ້ວ, ແຂວງອຸດົມໄຊ	ແຂວງອຸດົມໄຊ				560		2016-2018
	4. ໂຄງການພັດທະນາສະຖານີຜະລິດພັນປາລະດັບພາກ (ຫຼວງພະບາງ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈຳປາສັກ)	ຫລວງພະບາງ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈຳປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື				3.000		2016-2020
	5. ໂຄງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຫ້ອງກວດກາວິໄຈພະຍາດປາ ແລະ ສັດນ້ຳ ຢູ່ສູນກາງ ແລະ ແຂວງ	ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ນະຄອນຫຼວງ				500		2016-2020
VII. ການກໍ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ	1. ໂຄງການພັດທະນາຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສິ່ງເສີມ ແລະ ຊາວກະສິກອນ	18 ແຂວງ	200					2016-2018
	2. ໂຄງການສິ່ງເສີມສ້າງຄອບຄົວຕົວແບບການລ້ຽງປາໃນເຂດຈຸດສຸມການພັດທະນາການລ້ຽງປາ.	ອຸດົມໄຊ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ຊຽງຂວາງ, ວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈຳປາສັກ ແລະ ສາລະວັນ				700		2016-2020

	3. ໂຄງການກໍ່ສ້າງພະນັກງານວິຊາ ການສະເພາະດ້ານໃຫ້ແກ່ ແຂວງ ແລະ ເມືອງ	ສູນພັດທະນາການລ້ຽງປາ ນ້ຳຊ່ວງ ແລະ ອົງການ ປະມົງພາກພື້ນ ອາຊີ-ປາ ຊີຟິກ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດ(ພາກວິຊາປະມົງ)			800			2016-2020
VIII. ໂຄງການປະ ເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໂຄງການ	1. ໂຄງການຕິດຕາມ, ປະເມີນຄວາມ ສາມາດຂອງພະນັກງານ	17 ແຂວງ 1 ນະຄອນຫຼວງ			500			2016-2020
ລວມ			12.126	-	26.980	40.000	-	